

Charley Nilsson

På andra sidan Atlanten

Utvandrare och deras ättlingar

Till minnet av Al och Jerry

På andra sidan Atlanten

Utvandrare och deras ättlingar

”Sedan Mons och hans familj kommit till New Sweden tog de genast itu med att utöka arealen odlingsbar jord. Varje år högg de ner fler träd.”

”Min far var en påg från Skåne. Jag är säker på att hans uttal av *Sjunne* låg utöver de kanadensiska gränskontrollanternas förmåga. Tjänstemännen tyckte att *Sam* var tillräckligt nära, och min far var nöjd med det.”

Copyright © Charley Nilsson 2020

Även utgiven på engelska som *Across the Atlantic – Swedish migrants and their descendants*.

Grafisk form och originalmontage: Charley Nilsson.

Utgiven av: Charley Nilsson
Vindögatan 62
257 33 Rydebäck
0727-22 51 77
www.vindogatan62.se
home@vindogatan62.se

Omslagsbild: Skånska emigranterna Per Persson (John Peterson) och Mathilda Olsdotter med sina Minnesota-födda barn Louis och Carl, trol. 1892. Foto från McClaren Davies.

Innehåll

Att notera

Fakta kring utvandringen	
Drömmen om Amerika	7
Emigration från Sverige	9
Pionjärer i Wisconsin	13
En mångsidig far	13
Det stora landet i väster	14
Nybyggare i Tomorrow Valley	15
Rosenquist från Brönnestad	19
Persson blev Rosenquist	19
Halvsyskonen följde efter	20
Andreas och hans ättlingar	21
Newton, Blanche och deras söner	28
Många ättlingar utvandrade	31
Emigrerade under svältåret	33
Gamla Sverige och New Sweden	37
Rekrytering till bosättning i Maine	39
Familjen Jepson i New Sweden	41
Hilma och Albin Lundeen	46
Donna Anderson	50
Först Danmark, sedan Amerika	53
Olivia var en riktig skönhet	54
Saint Paul, Minnesota	54
Barnbarnet McClaren	57
Farbror Ed	60
Edwins andra fru	62
Från Höör till Philadelphia	65
Destination Pennsylvania	65
Krigsfången Edwin	69
Lillie Marie och frimuraren Otto	70
DNA-resultat framgångsrik sökväg	80
Skräddare Per från Billeberga	83
Mormor Hildas föräldrar	83

Pers andra äktenskap	85
Till Nordamerika 1891	86
Peter Newburys barn	87
Evelyn har sista ordet	99
Ola skräddares barn	101
Skräddare Nyborg i Billeberga	101
Svante och hans ättlingar	104
Traditioner hölls vid liv	107
Å okänd utrikes ort	111
Den hetlevrade fadern	112
Immigranten John Pierson	116
Frukt- och bärödlaren Anne	118
John Pierson = Johannes Persson	120
Från kolgruva till bilfabrik	121
Till Pennsylvania och Michigan	122
Syskonen Månsson från Häglinge	127
Till Dutchess County, New York	127
Ida och dragon Nordholm	132
Axel kom sist iväg	135
Snickare Engdahls döttrar	137
Hilma och cigarrhandlare Walter	137
Olga och lokförare Thurman	139
Sjömannen Carl	141
Systrarnas farbror utvandrade 1903	141
Bröderna Pålsson från Kävlinge	143
Pålsson blev Polson	144
Lärare och bibliotekarie	146
Farfars syster Ida i Pennsylvania	149
Drömmen om Amerika	150
Hönsfarmare och utbildningschef	153
Kreditchef och hängiven motorcykelförare	157
Pionjär inom internethandel	165
Efterord	171
Personregister	173
Källor	181

Att notera

"I get by with a little lot of help from my friends."^A

Äras den som äras bör

Det hade inte varit möjligt att skriva denna samling familjeberättelser utan hjälp av släktingar i Amerika vilka generöst delat med sig av information, berättelser, foton och annat material.

Jag vill därför framförallt tacka Donna Anderson och Dianne Anelli (Connecticut), Christian Bergman (Arizona), Kent Bergman, Nora Bergman och Sarah Bergman (Kalifornien), Kristin Bergman (South Carolina), Nancy Brice (Texas), Angela Brockman (Pennsylvania), McClaren Davies (Florida), Colleen Dow (Texas), Judy Elfving (Kalifornien), Christina Fowler (Oklahoma), Anne Geyer (Maine), Cintra och Vernon Hess (Arizona), Vernal Lind (Minnesota), Ted Newbury (Oklahoma), Susan Pettipas (Maine), Chris Poe (Arizona), Jim Polson (British Columbia, Kanada), Chris Rosenquist (Ohio) och Kerwin Rosenquist (Minnesota).

Folke Mårtensson i Texas har varit till stor hjälp, inte minst i språk- och terminologifrågor. Lynn Johnson vid New Sweden Historical Society i Maine lämnade information om Mons Jepson, och Brian Anderson i New York City fick mig bort från fel spår beträffande Per Nyborg.

Dessutom har här i Sverige Annette Abrahamsson Nilsson, Stefan Bengtsson, Agneta Boström, Carina Månsson, Lennarth Nilsson och Johan Nilsson på olika sätt lämnat värdefulla bidrag till projektet.

Tack riktas även till åtskilliga andra släktforskare, som genom att göra sitt material tillgängligt på internet lämnat värdefulla ledtrådar och uppslag.

^A Jag kunde i detta sammanhang inte låta bli att använda en rad ur denna Beatles-låt. "A little help from my friends" (Lennon–McCartney) sjöngs av Ringo Starr. Det är andra spåret på gruppens legendariska *Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band* (1967).

Allmänt

Texten baseras på släktforskning jag ägnat mig åt huvudsakligen under åren 2017–2020.

Där inte annat anges är samtliga foton tagna av mig eller har hämtats från mina samlingar, men några äldre foton har okända källor. Bilder av dokument har hämtats från originalkällor tillgängliga på internet via ArkivDigital eller Ancestry. Se även *Källor* på sidan 181.

Med få undantag föddes alla mina förfäder (som jag lyckats kartlägga) i landets sydligaste landskap, Skåne. Således ligger alla svenska orter som nämns i denna bok i Skåne, såvida inte annat anges.

Skåne var administrativt tidigare uppdelat på Malmöhus län och Kristianstad län. Sedan 1997 tillhör emellertid alla som bor här Skåne län. Det bestod år 2020 av omkring 1,3 miljoner invånare vilket motsvarar cirka 13 procent av landets befolkning.

An- och släkttavlor är som framgår inte på något sätt heltäckande, utan är endast avsedda som komplement till texten. De där vanligast förekommande förkortningarna av statsnamn är

AZ	Arizona	NY	New York
CT	Connecticut	ND	North Dakota
CA	Kalifornien	OK	Oklahoma
FL	Florida	OR	Oregon
ME	Maine	PA	Pennsylvania
MA	Massachusetts	TX	Texas
MN	Minnesota	WI	Wisconsin
NV	Nevada		

Fotnoter anges med upphöjd bokstav (^A), medan källhänvisningar noteras med upphöjd siffra (⁶) och återfinns på sidan 181.

När det gäller att förklara släktskapsförhållanden har jag ofta valt att använda förkortningar, särskilt i fotnoter. Således kan till exempel ”farfars morfars mormor” anges som FFMFMM.

Denna berättelse publiceras också i en webbversion på www.vindogatan62.se under *Släktforskning*, där också eventuella rättelser och tillägg kommer att införas. Under *Släktforskning* finns även annat material med beröringspunkter till denna berättelse.

Kommentarer och korrigeringar välkomnas och kan skickas till home@vindogatan62.se.

Fakta kring utvandringen

Rimligtvis har de flesta i vårt land släktband till personer som en gång i tiden utvandrade till Nordamerika.

Jag började ägna mig åt släktforskning i slutet av 1990-talet. Innan dess kände jag bara till ett fall där någon i släkten utvandrat, och där det dessutom förekom kontakt mellan släktingar i Sverige och ättlingar till den utvandrade släktingen.

Utvandraren var min farfars syster Ida, som lämnat Sverige 1902. Hennes barnbarn Allen Bergman och jag hade fått kontakt med varandra som en följd av att hans far på 1960-talet sökt sina svenska rötter.

Senare fann jag att det var betydligt fler inom vår släkt som utvandrat. Men jag kunde då inte ägna tid åt att ta reda på vad som hänt med dem efter att de farit till Amerika.

Sedan slutet av 2017 har min släktforskning främst varit inriktad på utvandrade släktingar. Det är nu dags att berätta historien om några av dem.^A

Men först vill jag ge dig några fakta om migrationen i allmänhet.

Drömmen om Amerika

Varför lämnade människor sina hem i Sverige och åkte till Amerika?

På 1800-talet var Sverige, både ekonomiskt och socialt, ett mycket segregerat land. De allra flesta människor hade mycket få möjligheter att förbättra sin situation. Med ökad befolkning kom också fattigdom, och många led också under politiskt, religiöst eller socialt förtryck.

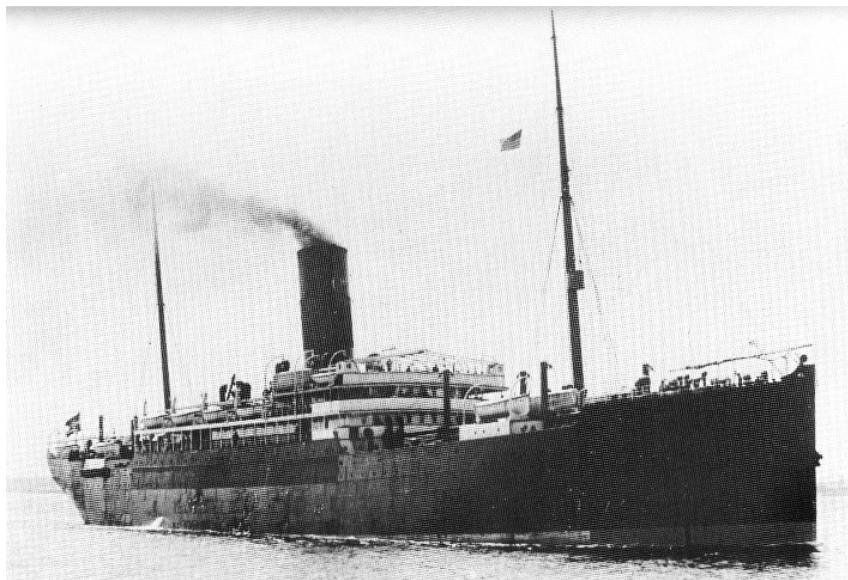
Information (och ibland ren propaganda) berättade om de stora möjligheter som väntade på andra sidan Atlanten. Således började människor att drömma om ett land där det utlovades gratis åkermark, massor av arbetsmöjligheter, politisk och religiös frihet och möjligheten att av egen kraft skapa välstånd.

^A Vissa har jag skrivit om tidigare i *Man har ju lite minnen* och *Med hopp om ett bättre liv*, men berättelsen om dem är här reviderad och utökad.

Brev som kom till Sverige från släktingar som redan hade migrerat var ibland överdrivna och visade en så positiv bild som möjligt. Ingen ville visa ”di gamle där himma” att man kanske haft det bättre om man hade stannat kvar i Sverige. Så Amerikabreven var en annan anledning till drömmen.

Slutligen spelade förbättrad kommunikation en viktig roll. Ett ångfartyg kunde nu ta tusen migranter över havet, och järnvägarna kunde ta dem från hamnarna och längre västerut.¹

Kanske drömmen om Amerika kretsade kring en enkel timrad stuga, några hästar vid en vattenho, några feta och präktiga kor, några kalkoner, ett par grisar och en hund. Kanske den stora drömmen bestod i att detta lilla kunde bli mitt.²

Flera av min släkts emigranter reste över Atlanten med Skandinavien-Amerikalinjens ångfartyg Hellig Olav. Fartyget byggdes i Glasgow av Alex Stephen & Sons, och sjösattes i december 1902. Fartyget var 159 meter långt och avsett för omkring 270 första- och andraklasspassagerare samt 900 tredjeklasspassagerare. Hellig Olav var i bruk från mars 1903 och 28 år framåt och gjorde 418 turer över Atlanten.

Emigration från Sverige

På 1840-talet var omfattningen av utvandringen från Sverige relativt liten, kanske mindre än 1 000 personer per år.

En bit in på 1850-talet började dock allt fler söka sig en framtid utanför Sverige, speciellt i Nordamerika. Under det decenniet grundades de svenska bosättningarna i Minnesota, däribland den i Vasa som grundades av Skånefödde Hans Mattsson.³

Efter det amerikanska inbördeskrigets slut 1865 ökade utvandringen markant. Det beräknas att cirka 120 000 personer lämnade Sverige under åren 1868–1873, delvis beroende på att Sverige åren 1867–1869 drabbades av missväxt med svår svält, framförallt i Norrland, som följd^A. Som jämförelse kan nämnas att Sverige år 1850 hade 3,5 miljoner invånare. Utvandringen nådda sina toppar 1881–1882 och 1887–1888. Det var då kris i jordbruket i Sverige men högkonjunktur i USA.

Sammantaget utvandrade åren 1850–1930 ca 1,5 miljoner människor från Sverige, varav 1,2 miljoner till Nordamerika. Av de som utvandrade återvände omkring en femtedel, vilket ofta glöms bort när utvandrares framgångssagor skildras. Därutöver fanns många som for väldigt illa i det nya landet, och inte hade möjlighet att återvända till Sverige. Så berättas till exempel om ett slumområde i St. Louis där många svenskar levde på samhällets botten⁴.

Av svenskar födda under senare delen av 1800-talet utvandrade ungefär 20 procent av männen och 15 procent av kvinnorna.⁵

Man wet att det lyckats många tusende utwandrare, att, i Amerikas förenta Stater, tillwinna sig en förmånlig och beqwäm tillwaro, äfwen öfwerflöd och förmögenhet – efter en swår pröfwotid. Wi weta deremot icke huru många dukat under för behofwen, bekymren, förtwiflan, förgätne af alla och gömda i stugan af urskogen ... Om personen icke är utmärkt, arbetsam och skicklig kan det gå honom illa, helst om han, utan språkkänedom och utan kapital, måste utbjuda sig åt den stora mängd som sjelf lefwer af att preja sin nästa på hans arbete. Mången sådan arbetare har, med ett sjelfmord, slutat sin korta strid mot ödet.⁶

^A Läs gärna *Svälten – hungeråren som formade Sverige*, Magnus Västerbro (2018).

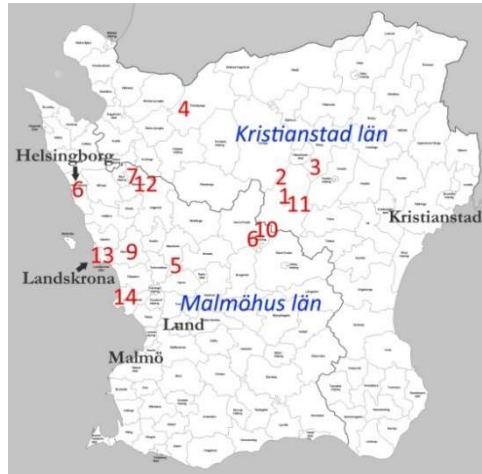
Varifrån och vart

De till USA emigrerade svenskarna sökte sig gärna till Minnesota och Illinois, liksom till grannstaterna Wisconsin, Iowa och Michigan. Detta berodde sannolikt främst på att klimatet och naturen i denna del av Amerika liknade hemlandets, med stora skogar, sjöar, fiskrika floder och uppodlingsbara slättbygder.⁷

Antalet svenskar som bosatte sig på östkusten var förhållandevis blygsamt, och då främst i tätorterna. Men det finns undantag, däribland Jamestown i staten New York och den längre norrut i Maine bildade svenska jordbrukskolonin New Sweden.⁸

Kartorna på nästa sida visar var några av skåningarna i denna berättelse kom ifrån och var de slog sig ner i Amerika.

<u>Utvandrare</u>	<u>Från</u>	<u>Till</u>	<u>År</u>	<u>Sida</u>
1. Hans Hellström (Hans Hillstrom)	Sösdala	Wisconsin	1844	13
2. Sven Persson (Swan Rosenquist)	Brönnestad	Minnesota	1863	19
3. Karna Jeppsdotter (Carna Brink)	Tykarp	Minnesota	1869	33
4. Måns Jeppsson (Mons Jepson)	Rya	Maine	1871	37
5. Matilda Olsdotter (Mathilda Peterson)	Reslöv	Minnesota	1888	53
6. Petronella Nilsson (Nellie Anderson)	Höör	Pennsylvania	1888	65
7. Per Nilsson Nyborg (Peter Newbury)	Helsingborg	Mass.	1891	83
8. Johannes Persson (John Pierson)	Norra Vram	New York	1892	111
9. Svante Nyborg	Billeberga	Pennsylvania	1909	101
10. Ida Magnusson (Ida Bergman)	Höör	Pennsylvania	1902	149
11. Anton Månsson (John Munson)	Häglinge	New York	1904	127
12. Nils Persson (Niles Pearson)	Norra Vram	Michigan	1904	121
13. Olga Engdahl (Olga Poe)	Landskrona	Nevada	1910	137
14. Sjunne Pålsson (Sam Polson)	Kävlinge	Canada	1912	143

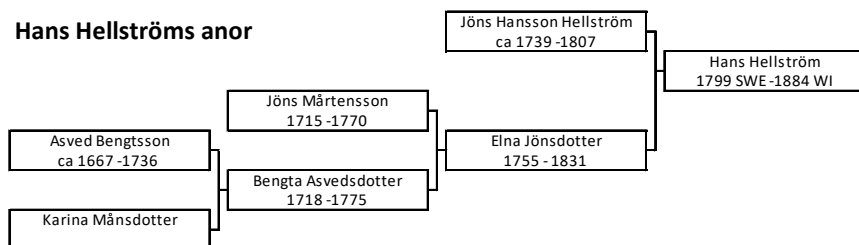

När vi 2016 var med om att fira att vår svärdotter Anna och hennes syster fyllt 40 år hade vi klätt oss såhär. Jag bar min morfar Oskar Perssons frackkavaj, hatt och fickur. Trots att jag är mycket närsynt kunde jag även använda hans glasögon. Men av någon anledning kunde jag varken bära hans väst eller knäppa jackan. Skjortan bars en gång i tiden av min fru Ingemos farfar John Larsson.

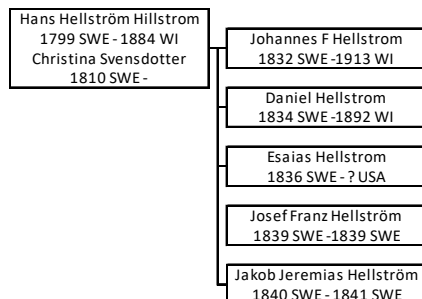
Oskar Perssons två bröder Johannes (John Pierson) och Nils (Niles Pearson), liksom Oskars svärfar Per Nyborg (Peter Newbury), hör till de emigranter som du kan läsa om i denna bok.

Hans Hellströms anor

Ättlingar till Hans Hellström och Christina Svensdotter

Pionjärer i Wisconsin

Omkring femton mil väster om Lake Michigan ligger ett samhälle i Portage County, Wisconsin, som idag har omkring tusen invånare. År 1851 var skåningen John F. Hillstrom den förste som bosatte sig på platsen, vilken två år senare fick namnet Amherst.

John Hillstrom hette ursprungligen Johannes Frans Hellström, var född 1832 i Västra Skrävlinge i Malmöhus län och son till skolmästaren^A Hans Hellström och dennes hustru Christina Svensdotter.

Den i Tjörnarps 1799 födde Hans Hellström var i sin tur son till snickaren Jöns Hansson Hellström och hans tredje hustru, den 16 år yngre Elna Jönsdotter.^B

En mångsidig far

När Jöns dog 1807 efterlämnade han hustrun Elna och flera barn, däribland sönerna Jöns och Hans.

År 1826 blev Hans Hellström torpare i Ranseröd, Norra Sandby, och bodde där med sin mor under några år. Båda flyttade 1830 till Västra Skrävlinge nr 5 där Hans var sadelmakargesäll. I april samma år begärdes lysning till äktenskap mellan Hans och en jungfru från Sösdala.

Sadelmakare Gesällen från Skrävlinge vid Malmö Herr Hans Hellström samt Jungfrun Christina Svensdotter från N-o 1. Sösdala Gästgifwaregård ... äro hinderslöse att med hwarandra, träda i Ägta förbund, sådant warder härmed, med ansvar efter Lag, intygat och försäkrat, Ut Supra^C. Trulls Svensson Gästgiffvare I Sösdala, Fästequinnans fosterfader. Hellström är 31, Christina 20 år gammal.⁹

Den blivande bruden Christina Svensdotter var utomäktenskaplig dotter till pigan Märta Tuasdotter i Tjörnarps, och hade som fram-

^A *Skolmästare* var vid den här tiden en mera allmän benämning på lärare/folkskollärare.

^B Elna Jönsdotter var syster till min anmoder Karina. Deras far Jöns Mårtensson (född 1715) var min FFFMMMMF.

^C *Ut supra* = som ovan.

går av citatet ovan blivit fosterdotter till gästgivaren Truls Svensson i Sösdala.

Troligen var det i samma veva som bröllopet som paret och Hellströms mor Elna flyttade till skolhuset i Västra Skrävlinge, där Hans fått tjänst som skolmästare. Året därpå dog Elna, 76 år gammal.

Sedan Hans Hellström innehaft flera tjänster som skolmästare kom han tillsammans med Christina och sönerna Johannes och Daniel år 1835 till Sösdala. Där tog han över gästgiveriet efter Truls Svensson, men var även verksam som sadelmakare. Under tiden i Sösdala föddes sönerna Esaias, Josef och Jakob, varav de två yngsta dog väldigt tidigt.

Det stora landet i väster

Efter ett antal år beslöt familjen att pröva lyckan på andra sidan Atlanten, och mot slutet av april 1844 gav de sig av mot Amerika. Resan gick via Kristianstad till Göteborg, där familjen gick ombord på briggen Superb.

Om en överresa med samma fartyg året därpå har Andrew Cassel berättat följande:

*"Briggen Superb från Götheborg.
Commenderad af Capt. John Carras."*

Den 15 juni år 1845 lämnar briggen Superb Göteborgs hamn med en last av ångjärn i skrovets botten och en skara emigranter som passagerare på mellandäck. Resan, som kommer att vara i cirka 58 dygn eller ungefär 8 veckor, går via engelska kanalen och ut på Atlanten [...] Då började vinden blåsa rakt emot oss och fortsatte med nära nog en storm i en hel vecka, vilket gjorde alla passagerarna sjösjuka. Åter igen när vi var lite mer än mitt ut till havs, så drabbades vi av en mycket svår storm. Och den natten då stormen rasade som värst var det becksvar ute, och vi stötte ihop med en annan farkost och förlorade vår främre mast eller

som den kallas bogspröten^A. Om den andra farkosten gick förlorad eller ej vet vi inte, men en sak är säker. Vi kände oss tacksamma för att vi inte sjönk till havets botten.¹⁰

När den i Göteborg 1839 byggda Superb anlöpte New Yorks hamn den 19 juni 1844 stod förmodligen tolvårige Johannes tillsammans med sina bröder Daniel och Esaias på däck och tittade storögt på staden.

Sex år senare hade familjen tagit sig till Merton i Waukesha, Wisconsin. Vid det laget var sannolikt Christina Svensdotter död, eftersom hushållet då endast utgjordes av Hans och sönerna Johannes och Daniel.

Wisconsin. Denna stat är den nordligaste i den medlerska delen af landet ... Utrymmet äfwen i denna stat större än halfwa Sverige. Folkmängden är en half million. Här hafwa inga nybyggare inflyttat förr än på de sista 30 åren, men kolonisationen har sedan gått fort. Landet war icke långt förut inköpt från wildarne utaf Menomoni-stammen, och blef först 1847 upptagen såsom stat i unionen ... På det hela taget erbjuder Wisconsin de största fördelarne för nybyggaren, antingen han will använda sig på bergsbruk eller åkerbruk och boskapsskötsel, antingen han är sjelf stark arbetare eller har pennningkapitaler ... Med wildarne, som äro fredliga, idkas byteshandel, hwarwid man lemnar mjöl, tobak och grannlåter emot wildt, lönnsocker och anda naturprodukter.¹¹

Nybyggare i Tomorrow Valley

Den 19-årige Johannes Hellström (hädanefter kallad John Hillstrom^B) reste 1851 till Tomorrow Valley, cirka 15 mil väster om Lake Michigan, för att där muta in ett lämpligt område att bebo och odla.

I augusti året därpå fick han sällskap av bröderna John och A.P. Een, varpå allt fler nybyggare efter hand slog sig ner i trakten. En av dem var Adam Uline, bördig från Amherst i Nova Scotia, som 1853 såg till att även hans nya bostadsort fick namnet Amherst. Det senare Amherst har beskrivits såhär:

^A *Bogspröten* är ingen mast, utan ett fast monterad rundhult (stång) som sticker ut från ett segelfartygs för och på vilket flockstaget är fäst.

^B Ska inte förväxlas med Joseph Hillström (Joel Emmanuel Hägglund), mera känd som den facklige agitatorn Joe Hill (1879–1915).

Författaren besökte Amherst första gången i november 1855. När han närmade sig på Waupaca Street såg han nybyggen längs vägen. Runt Lake Emelys stränder hade Amsa Ball, G. Harvey, Coburn och Charles Couch stakat ut sina inmutningar och rest sina stugor. I sydväst hade familjerna Een och Hillstrom slagit sig ner ... Husen var nästan alla byggda av stockar, och det fanns inga murade hus i staden. I den nordöstra delen höll några norska familjer på att resa större byggnader av hyvlat trä. Detta var Amherst som författaren såg det för 51 år sedan.¹²

Även Johns bror Daniel och deras far Hans, kom att slå sig ner i Amherst, och i maj 1855 registrerades att Hans Hillstrom förvärvat 120 acres (48,5 hektar) där.

Stred i inbördeskriget

År 1861 utbröt det amerikanska inbördeskriget, ett krig som skördade mer än 600 000 offer under de fyra år det pågick. Både John Hillstrom och hans bror Daniel deltog i kriget.

John värvades för tre år som menig vid Wisconsin's första infanteriregemente och mönstrade i Amherst i november 1863. Han beskrevs då som lantbrukare, var ogift och hade blå ögon, brunt hår, ljus hy och var 5 fot 8 tum (ca 173 cm) lång. Han deltog i fälttåget kring Atlanta, Georgia, sommaren 1864 och överfördes samma höst till 21:a infanteriregementet.¹³

Vad gäller Daniel så värvades även han som menig på tre år, och mönstrade i Amherst samma dag som John. Daniels signalement är samma som broderns, men undantag av att Daniel var två tum kortare. Även Daniel deltog i fälttåget vid Atlanta, och sårades i en arm vid Chattahoochee River, gränsflod mellan Alabama och Georgia.

Löjtnant Colonel Harrison Carroll Hobart, 21st Wisconsin Infantry Regiment.

Efter förflyttning till 21:a infanteriregementet hösten 1864 deltog han den 16–19 mars 1865 i bataljerna vid Mulberry Orchard och Bentonsville i North Carolina.¹⁴

Någon månad efter krigsslutet i maj 1865 överfördes troligen både John och Daniel till 3:e infanteriregementet, för att lite senare befrias från tjänstgöring.

Regementen i Wisconsin

1st Regiment Wisconsin Volunteer Infantry tjänade unionsarmén under det amerikanska inbördeskriget, och byggdes upp i Milwaukee. Det gick in i kriget i oktober 1861 och mönstrades ut tre år senare. Som mest omfattade regementet 1 508 soldater. Omkring 150 av dem avled av krigsskador och ytterligare 150 av sjukdomar.¹⁵

21st Wisconsin Infantry organiserades vid Camp Bragg i Oshkosh, och mönstrades i tjänst den 5 september 1862. Regementet deltog i otaliga slag, däribland Perryville 1862 och Lookout Mountain 1863. Efter att regementet i september 1864 varit med och intagit Atlanta deltog det i general Shermans så kallade marsch till havet i november–december 1864, samt vid sydstatsarméns kapitulation. Över 300 av regementets soldater dog under kriget, varav merparten av sjukdomar.¹⁶

Förblev ungkarlar

Amherst-pionjären John F. Hillstrom verkar ha framlevt sina dagar som ogift lantbrukare. Han hade 1860 fast egendom värderad till \$1000 och till \$1200 tio år senare. År 1910 bodde han som 78-åring i eget, betalt hus på Main street i Amherst, och var då fortfarande ogift. Han avled på nyårsafton 1913. John är liksom sin far Hans och brodern Daniel begravd på Greenwood Cemetery i Amherst.¹⁷

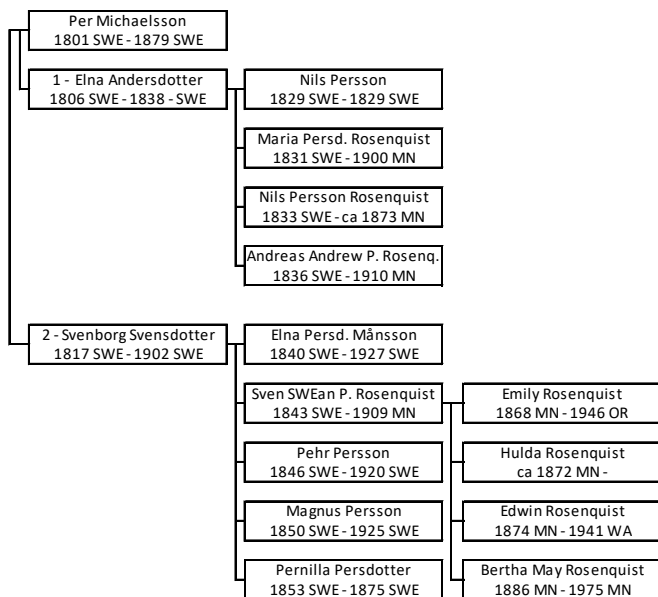

John F. Hillstrom's grav.

Daniel Hillstrom bodde 1860 tillsammans med sin far och bror. Men tio år senare hade han eget hushåll och var lantbrukare med fast egendom värd \$800. Även Daniel verkar ha förblivit ogift, och dog i december 1892.

Fadern Hans Hillstrom noterades som änkling 1880, och levde till den 19 juli 1884. Sannolikt hade han blivit änkling redan några år efter ankomsten till Amerika 1844, eftersom jag därefter inte funnit några uppgifter om hustrun Christina (och inte heller efter sonen Esaias) i senare folkräkningar eller andra handlingar.

Familjen Rosenquist – ättlingar till Per Michaelsson

Rosenquist från Brönnestad

Bland de skåningar som emigrerade på 1860-talet fanns Maria, Nils och Andreas Persson^A samt deras halvbror Sven.

Åbon Per Michaelsson och hans hustru Elna Andersdotter bodde på hemmanet Spragleröd 1 om 11/32 mantal i Brönnestads socken. Där fick de under åren 1829–1836 fyra barn, varav det första dog efter bara ett par dagar.

På våren 1838 dog Elna Andersdotter i samband med framfödandet av en dödfödd flicka. Änkemannen Per gifte sig i november året därpå med den sexton år yngre Svenborg Svensdotter, ett äktenskap som resulterade i fem barn inklusive den sommaren 1843 födde Sven.

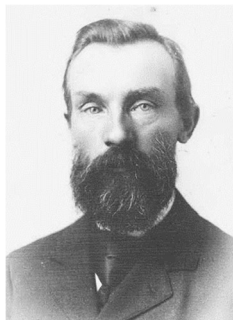
Persson blev Rosenquist

I april 1863 lämnade den 19-årige Sven Persson hemmet i Spragleröd för att ta sig till Köpenhamn. Troligen for han tämligen omgående vidare till Amerika.^B Där tog han sig namnet Rosenquist.

På hösten 1867 gifte sig Sven med den jämnåriga Ellen Mattsson. Paret bodde i början av 1880-talet med barnen Emily, Hulda och Edwin i Cottage Grove, Minnesota. Där arbetade Sven (eller Swan som han nu kallades) i ett skrädderi.

Familjen slog sig sedan ner i Saint Paul, där de omkring 1905 bodde på 675 East Magnolia Avenue. Swan var vid det laget anställd som skräddare hos Schaub Brothers.^C

Swan Rosenquist dog i juni 1909, medan Ellen levde fram till våren 1925. Deras grav finns på Oakland Cemetery i Saint Paul.

Swan Rosenquist (Sven Persson)

^A Syskonens morfar Anders Persson (1770–1821) var min FMFFF.

^B Enda uppgiften om migrationsår anger 1864 (Fed. folkräkningen 1900).

^C Skrädderifirman *Schaub Brothers* startades i St. Paul 1887 av bröderna Philip och Peter Schaub (wikitree.com).

Halvsyskonen följde efter

Vid mitten av 1860-talet var läget följande för Swan Rosenquists halvsyskon:

- Den 1831 födda Maria var fortfarande ogift piga.
- Hennes två år yngre bror Nils var dräng, och hade i december 1859 gift sig med Boel Erlandsdotter med vilken han under åren 1856–1865 fått fyra barn.
- Brodern Andreas hade bland annat varit dräng på nr 2 Kialt i Vinslöv 1856–1858, och var nu sedan 1864 gift med Sissela Svensdotter med vilken han hade sonen Alfred.

Liksom tidigare för Swan som för så många andra lockade en framtid i Amerika. Åtminstone i Andreas fall kan det även ha legat religiösa skäl bakom utvandrantänkarna. I födelseboken för den i början av 1865 födde sonen Alfred finns nämligen noterat att ”fadren vägrat låta döpa barnet af prost men säger det vara döpt af lekman med namnet Alfred”.¹⁸

Varför kom då syskonen att i samband med migrationen byta efternamn från Persson till Rosenquist? Det är såklart möjligt att de helt enkelt ville skilja sig från alla andra som hette Persson, eller kanske att de med ett nytt namn ville markera att man började ett nytt liv. En annan förklaring kan vara denna:

Det blev en namnändring efter att de hade anlänt till USA. En halvbror^A hade immigrerat tidigare och han hade uppmanats att ändra sitt och sin familjs efternamn till en ”amerikansk” version, d.v.s. så att alla hade samma namn, inte faderns förstanamn plus -son eller -dotter. Och han ändrade sitt till Rosenquist (ursprungligen stavat Rosenkvist). När sedan syskonen kom till Staterna ett par år senare, så för att hålla samman familjen (och eftersom de också blev tillsagda att välja ett ”amerikanskt” namn) valde de också Rosenquist.¹⁹

Maria, Nils och deras familjer (totalt tio personer i åldern 1 till 35) lämnade Spragleröd i början av juni 1866. De tog sig via Köpenhamn till Liverpool, där de steg ombord på S/S City of Dublin. Efter att ha tagit sig över Atlanten anlände de till New Yorks hamn den 3 juli.²⁰

^A Sven Rosenquist.

Maria Persdotter var 35 år och ogift när hon tillsammans med syskonen lämnade Sverige. Några år senare hade hon slagit sig ner i Afton, Washington County i Minnesota. Där bodde hon under sitt amerikaniserade namn Mary Rosenquist med sin man, lantbrukaren Peter Petersson, och hans barn Henry, Alice och Minnie^A. Peter Peterson dog 1896, och därefter bodde Mary hos styvdottern Minnie Netland och hennes familj. Mary dog i Afton, Minnesota, i december 1900.

Även Marias bror Nils och hans familj kom till Minnesota, närmare bestämt till Kandiyohi County. Där drev han och hustrun Boel lantbruk, och fick ytterligare fyra barn åren 1867–1873. Nils dog troligen omkring 1874, och Boel bodde därefter (åtminstone t.o.m. 1905) hos sin dotter Ellen Carlsson och hennes familj i Willmar, Kandiyohi.

Andreas och hans ättlingar

Andreas Rosenquist och hans familj bosatte sig i Afton, Washington County i Minnesota och försörjde sig på lantbruk. Där födde Sissela barnen Elise, Annie och Adolph, innan familjen drog vidare till Pierce County, Wisconsin. Under 1881 slog de sig slutligen ner i Eastern i Otter Tail County, ett tjugotal mil nordväst om Minneapolis i Minnesota.²¹

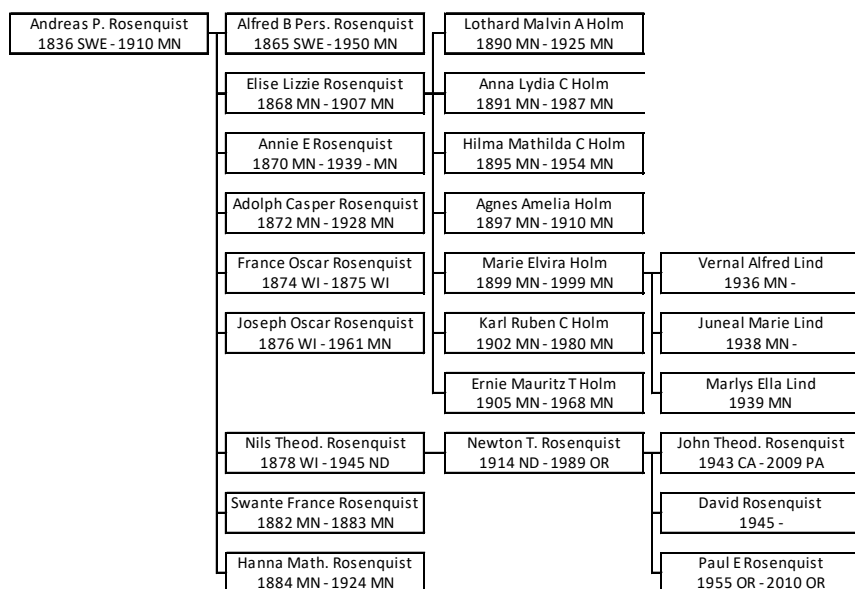
Området Otter Tail hade i mars 1868 fått formellt status som county^B. Fem år senare hade de territoriella gränserna fastställts och även att området skulle styras från Fergus Falls. Namnet härstammar från sjön och floden Otter Tail. När Andreas Rosenquist och hans familj bosatte sig i Otter Tail 1881 hade countyt omkring 17 000 invånare, att jämföra med de drygt 58 000 som bodde där 2020.²²

^A Peter Peterson hade barnen tillsammans med sin första fru, Christine Magnusdotter, som dog 1867.

^B USA:s stater är indelade i ett antal *county*, en administrativ enhet som genomsnittligt har ca 100 000 invånare (men stor variation finns). I de flesta delstater har också dessa enheter visst lokalt självstyre. Minnesotas 87 countyn hade 2020 sammanlagt ca 5,5 miljoner invånare.

I början av 1910 hade de amerikanska medborgarna Andrew (Andreas) och Cecilia (Sissela) Rosenquist varit gifta i 46 år. De bodde i eget hus i Eastern, Otter Tail med sonen Adolph och hans fru Elvida som närmaste grannar.

I juni 1910 avled Andrew. Änkan Cecilia flyttade då till yngsta dottern Hanna. Hon var gift med den i Norge födde smeden Ola Gunderson, och bodde med honom och dottern Eveline i Clarissa i Todd County, Minnesota. Där dog 85-åriga Cecilia Rosenquist i september 1924, följt tre månader senare av 40-åriga dottern Hanna.

Alfred och hans tre fruar

Cecilias och Andrews äldste son Alfred var född 1865. Han gifte sig 1893 med Lydia Johnson, och åren 1895–1899 fick de barnen Hilding, Edwin och Clement. Men redan i mars 1900 dog Lydia, endast 28 år gammal. Omkring 1920 bodde änkemannen Alfred i Eastern, Minnesota, där han var granne med sin bror Adolph.

Alfred kom att gifta sig ytterligare två gånger. Först hösten 1921 med Hulda Ottilia Morris, som dock dog efter knappt åtta års äktenskap. Därefter gifte han sig på hösten 1931 med den tolv år yngre smäländskan Anna Wilhelmina Lorin.

En tid efter att Alfred och Anna gift sig flyttade de några mil norrut till Wadena i Wadena County, där de bodde i ett av Alfred ägt hus på 1114 First Street SW.

I april 1950 dog Alfred Benedict Rosenquist, och året därpå avled hans tredje fru Anna.

Lizzie och Loth

Cecilias och Andreas dotter Elise "Lizzie" Pauline var född i Afton, Minnesota 1868. Våren 1889 gifte hon sig i Parkers Prairie, Ottar Tail med den tretton år äldre Loth Holm. Han var tretton år äldre och född i Småland.

Lizzie och Loth Holm och deras barn Anna och Melvin (längst bak), med Hilma (stående i mitten). Troligen Agnes (sittande) och Marie (stående till höger). Pojken till vänster är Karl.²³

Mor (som ville kallas Lizzie) var en duktig sömmerska. Hon gick runt i samhället och gjorde flanellunderkläder. Kort efter att de träffats sa pappa (Loth): "Jag ska gifta mig med dig". Mor muttrade något i stil med "Du måste skämta". Några år senare gifte de sig.

Mammas familj, Rosenquists, såg dock ner på pappa eftersom han var från Småland. Morbror Adolph, vår favoritmorbror, gillade och accepterade pappa. Morbror A.B. [Alfred Benedict] såg verkligen ner på pappa. A.B. tyckte inte att folk från Småland var riktigt lika bra. Skåne var trots allt rikare och ansågs vara en betydligt bättre plats.²⁴

Paret slog sig ner på en gård i Parkers Prairie, där de under åren 1890–1906 fick nio barn varav sju överlevde barndomen.

Lizzie dog dock redan som 39-åring 1907. Loth fortsatte med lantbruket med hjälp av sonen Melvin, och med dottern Hilma som hushållerska.

Hilmas syster Marie (född 1899) studerade i Moorhead 1914. När hon kom hem till julen hade familjen flyttat in i ett nytt hus.

En julgran hade tagits in och smyckats med kransar av tusenskönor och andra hemmagjorda dekorationer. Vi gladdes alla åt att vara i det nya huset. Far läste julberättelsen och vi sjöng julsånger som alla var på svenska. Klockan fem på morgonen gick vi till den tidiga gudstjänsten, "julottan". Vi var alla angelägna att gå dit så vi steg upp mycket tidigt. Melvin, pappa och Hilma gick ut och mjölkade korna. Gudstjänsten var stämningsfull med en särskild kör som sjöng.²⁵

Marie blev skollärare i mycket unga år och undervisade på flera skolor under några år.

På hösten 1916 började jag undervisa, Jag var bara 17 år gammal. Skolan låg en och en halv kilometer öster om Urbank och jag tjänade \$50 i månaden.²⁶

Marie blev sedan tvungen att ta hand om familjens hushåll. Hennes bror Melvin dog 1925, och fadern Loth på hösten 1926. Två år senare återgick Marie till att undervisa.

Marie, Alfred och Vernal

Efter ytterligare några år som lärare träffade Marie Holm den i Otter Tail födde Alfred Lind. De gifte sig 1935 och bodde på en gård i Leaf Mountain i Otter Tail. Äldst av parets tre barn var Vernal Alfred Lind som föddes 1936.

På 1990-talet såg Vernal tillbaka på sin barndom.

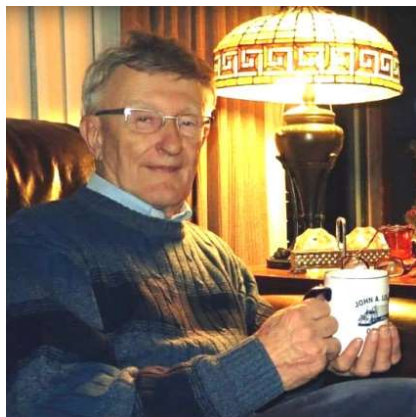
Mina systrar, Juneal och Marlys, och jag växte upp på en gård i Leaf Mountain Township.

Pappa [Alfred Lind] ägde en stor del av gården och hyrde också av farfar [Ole Lind]. Den totala storleken på gården var cirka 400 acres^A. Vår gård omfattade 30 acres som vi nu har vid vårt sommarhem vid Belmont Lake.

Vi bodde i huvudbyggnaden som byggdes 1925 ... Jag började skolan 1942, Juneal två år senare och Marlys tre år senare. Vår storfamilj inkluderade farfar Lind (Ole) och farmor (Anna), som bodde i det lilla huset, byggt 1937. Vi barn hälsade ofta på hos farmor och farfar.

Pappa och farfar arbetade tillsammans på gården. Jag minns att farfar använde hästar för att slå gräs till hö. Han älskade hästar och hade ett speciellt sätt med dem. Jag minns en gång när farfar hade glidit av slåttermaskinens säte och hamnat intill de vassa knivarna. Han kunde lätt ha skadats allvarligt eller dödats, men han fick hästarna att stå stilla. Ledarhästen var mycket tålmodig. Jag hörde farfar skrika och sprang för att se vad som var galet. Sedan sprang jag och hämtade pappa. Han kom snabbt dit och kunde få loss farfar och bort från de skarpa knivarna.²⁷

Vernal Lind tog examen vid St. Cloud State University i Minnesota, och studerade även vidare vid flera andra colleges och universitet. Han var därefter lärare i engelska under 36 år, varav ett på universitetsnivå.

Efter pensionering flyttade Vernal Lind till Battle Lake, Otter Tail. Han har sedan 2004 gett ut flera romaner, däribland *Beyond those hills*, *Beyond the darkness* och *When June comes*.

*Vernal Lind,
julen 2015.*²⁸

^A Motsvarar ca 160 hektar.

Utöver författarskapet har Vernal Lind varit frilansskribent åt flera tidskrifter, däribland Teachers of Vision där han haft en egen krönika. Han var aktiv i Minnesota Christian Writer's Guild, och har för sitt författande fått utmärkelser av Write to Publish Conference som Bästa nye författare och Årets författare.

Ungkarlen Vernal har varit engagerad i kyrkliga sammanhang, där han haft olika funktioner inklusive som organist på deltid. Han har även varit ideellt engagerad på en vårdinrättning, där han spelat, sjungit och lett läsecirklar. Han har också deltagit i olika välgörenhetssammanhang.²⁹

Pastor Ernie

Lizzie Rosenquists yngste son Ernie föddes 1906, och gifte sig 1938 i Gwinner, North Dakota med Ethel Warn. Ernie blev pastor, och verkade som sådan i bland annat Council Bluffs, Iowa och i Salem Evangelical Lutheran Church i Scandia, Kanada. Där döpte han för övrigt sin 1939 i Calgary födde son Paul Luther³⁰. Pastorsfamiljen återvände senare till Parkers Prairie, Minnesota, där Ernie dog 1969 och Ethel 2012.

Annie och Peter

Annie Emelie var nummer tre bland Andrews och Cecilias barn. Hon gifte sig 1894 med lantbrukaren Jonas Peter Peterson. Paret bodde någon mil söder om Eastern i Spruce Hill, där de fick fyra barn varav två uppnådde vuxen ålder. Någon gång på 1920-talet flyttade de till Parkers Prairie, där Annie dog 1939 och Peter 1945.

Adolph och Elvida

Den 1872 födde Adolph Casper Rosenquist blev som så många andra utvandrade skåningar lantbrukare. År 1900 hyrde han en gård i Eastern, Otter Tail County, Minnesota på ”dwelling no. 19”, med brodern Joseph som medarbetare och systern Mathilda som hushållerska. Föräldrarna Andrew och Sissela bodde intill honom på nr 18.

Sommaren 1905 gifte sig Adolph med den nio år yngre Blekingefödda Elvida Kanberg. Han fortsatte med sitt jordbrukande i Eastern, och fem år senare var gården hans. Vid det laget hade

han Elvidas bror John som anställd lantarbetare. År 1920 hade Adolph och Elvida, som inte fått egna barn, ett treårigt syskonbarn vid namn John som fosterbarn.

Adolph dog hemma på gården i Eastern i december 1928, medan Elvida avled sex år senare.

Adolph och Elvida Rosenquist.

Lantbrukaren Joseph

Nummer sex bland Andreas och Sisselas barn var den 1876 födde Joseph, som även han blev lantbrukare. Joseph gifte sig 1902 med Kersten (Katie) Pearson och bosatte sig i Alexandra, Douglas County. Paret fick sex barn, däribland den 1908 födde Verner^A.

Joseph Rosenquist dog 1961, följt tre år senare av Katie.

Bankägaren Nils

En annan av Andreas och Sissela (Cecilia) Rosenquists söner var Josephs två år yngre bror Nils Theodore. Omkring 1900 studerade Nils på Valparaiso College i Indiana. Han gifte sig senare med Anna Josephine "AJ" Nelson. De bodde i Epping, North Dakota, där de ägde och drev en bank. Flera av låntagarna kunde inte betala sina lån, och då övertog banken deras fastigheter. Därigenom kom flera fastigheter i North Dakota att bli familjen Rosenquists egendom.

I augusti 1914 föddes paret son Newton Theodore. Han drabbades av lunginflammation som fyraåring, men överlevde. Newtons mor Anna dog 1924, endast 42 år gammal.

*Nils och AJ
Rosenquist.³¹*

^A Verner Rosenquist gifte sig 1937 med Verna Kopp. Deras son Kerwin Rosenquist har publicerat en stor mängd släktforskningsuppgifter på worldconnect.rootsweb.com under "kopprose".

Några år senare hade Nils pensionerat sig, var omgift med Dorothy Hill och bodde i Epping på Wigger Avenue. Men 1940 var han åter i arbete, nu som brand- och livförsäkringsagent. Fem år senare dog Nils Theodore Rosenquist och begrovs på kyrkogården i Epping.

Newton, Blanche och deras söner

Nils Theodores och Annas enda barn Newton gifte sig med Blanche Nelson. De bodde i Marin County, Kalifornien, där sonen John Theodore föddes 1943. Familjen flyttade därefter till Portland, Oregon. Där föddes 1950 deras andra son, David, följt av tredje sonen Paul Ethan 1955.

*Newton och Blanche
Rosenquist.³²*

Newton och Blanche skildes 1972. Två år senare gifte sig Newton med Rae Pedersen. Newton Rosenquist dog i Portland, Oregon i augusti 1989, 75 år gammal.

John och Chris

Newtons och Blanches son John Rosenquist tog värvning vid flygvapnet och tjänstgjorde i Vietnam och Kambodja. Han gick sedan på Parks College i St. Louis, Minnesota, och tog sin kandidatexamen i flygteknik. Därefter tog han en magisterexamen i ingenjörsledning vid United States Industrial College of the Armed Forces.

Senare arbetade han för Lockheed och Boeing som testingenjör, och blev sedan specialist på kraftproduktion hos Voice of America. Den positionen ledde till olika uppdrag i länder som Liberia, Marocko och Filippinerna.

John Rosenquist, 1980.³³

John gifte sig 1980 med Christine (Chris) Renfro och fick två söner, Benjamin och Stephan. John lämnade Voice of America 1993, och valde att istället följa med sin fru Chris på hennes regeringsuppdrag i olika länder. Men John var trots det inte sysslöslös. Han höll sig aktiv inom sina områden, både som fysiklärare i Uruguay och med säkerhetsteknikfrågor i Nederländerna, Moldavien och Kazakstan.³⁵

Chris Rosenquist.³⁴

År 2004 återvände John och Chris till Pennsylvania, där John köpte ett 200-årigt hus i Milroy, Mifflin County. Där dog John Rosenquist i september 2009.

Johns fru Chris är utbildad inom bland annat radiofrekvensteknik. Hon var 2020 anställd av Pacific Architects and Engineers, den amerikanska tjänsteleverantören inom försvars- och regeringsområdet. PAE hanterar personalförsörjningen till speciella funktioner vid amerikanska ambassader runt om i världen, men även till forskningsstationen vid McMurdosundet i Antarktis. Chris bodde och arbetade på USA:s ambassad i Moskva.

Jag har visserligen pensionerat mig två gånger, från National Institute of Health och utrikesdepartementet, men jag blev uttråkad och letade efter en utmaning. Och det har jag verkligen fått här!³⁶

*"Jag lät mitt hår växa ut lite inför förra årets Marine Ball [2019]^A. Men nu är det tillbaka i sin normala korta längd igen."*³⁷

^A United States Marine Corps (am. marinkåren) bildades den 10 november 1775. Detta firas den dagen varje år med traditionell bal, *Marine Ball*.

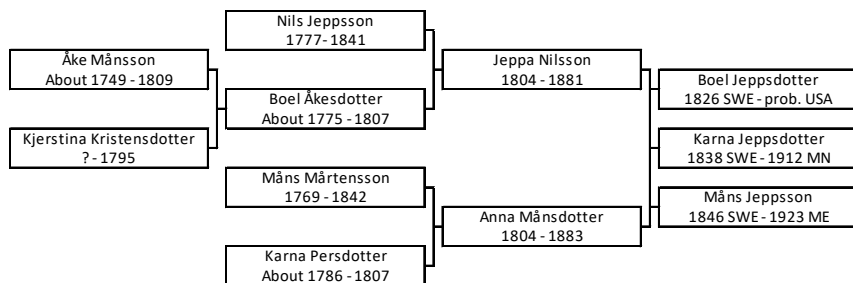
Sonen Benjamin var 2020 grafisk designer på California Institute of Technology och gift med Emely LaMarca. Hans yngre bror Stephan tog examen vid U.S. Military Academy i West Point, och arbetade med logistik. Stephan och hans fru Moriah har två söner, John Daniel och Wade Alan.

David och Paul

När detta skrivs 2020 bor Newtons och Blanches andre son, David, på den amerikanska västkusten. Han är gift med sin "high school sweetheart" Kathleen Fowler och har två barn.

David's yngre bror Paul tjänstgjorde vid U.S. Coast Guard 1973–1977 och var bland annat involverad i Vietnam-kriget.³⁸ Han gifte sig med Tina Slater 1986. Deras son Michael bor i Texas, är gift och har två döttrar. Paul Rosenquist dog 2010 i Newburg, Oregon.

Anfäder till Boel och Karna Jeppsdotter samt Måns Jeppsson

Många ättlingar utvandrade

Åtskilliga av kronoffjärdingsman Åke Månssons och Kjerstina Kristensdotters ättlingar valde att utvandra till Nordamerika.

Åke Månsson var född omkring 1750, och var bror till min anfader Ola Månsson^A.

Den 29 mars 1809 utbröt brand i det hus i Ljunga, Häglinge, där Åke och hans fru Signe bodde. Såväl Åke som Signe och hennes dotterson, sexårige Pär, ”blefwo så brända, att de alla däraf tog sin död”.³⁹

Åke Månssons dotterson Jeppa Nilsson bodde i Häglinge. Jeppas äldsta dotter hette Boel Jeppsdotter^B, var född 1826 och gift med torparen Pål Pålsson i Vä.

Av Påls och Boels elva barn blev de två äldsta, Måns Pålsson Roos och Anders Pålsson, de första i familjen att utvandra. De tog troligen samma båt över Atlanten i mars 1869, och följdes i mars året därpå av brodern Nils. Hösten 1880 reste bröderna Per och Pål gemensamt med angiven destination Galva, Illinois, och 1883 emigrerade även deras syskon Inger, Jöns och Sven.

Boel Jeppsdotters syster Karna föddes 1838 i Träne, och gifte sig med drängen Per Jönsson Breng. Efter tre års äktenskap lämnade de 1869 Ignaberga och for till Amerika, följda två år senare av Karnas bror Måns.

Tydligt gick det bra för de som emigrerat, för i september 1886 lämnade slutligen 60-åriga Boel Jeppsdotter, hennes 61-åriga man Pål Pålsson samt deras 18-åriga dotter Elis hemmet i Mannarp i Södra Rörum. Via Köpenhamn och Liverpool tog de sig till USA, med angiven slutdestination Kearney, Nebraska.

Låt oss nu titta närmare på några av dessa utvandrares liv i det stora landet i väster.

^A Ola Månsson var min FFMMFF.

^B Boels son Ola Pålsson omkom i en olycka 1905. Se sidan 143.

Boel Jeppsdotter
1826 SWE - trol. USA
Pål Pålsson
1825 SWE - trol. USA

Ättlingar till Boel Jeppsdtr

Måns Pålsson
1846 SWE - trol. USA

Anders Pålsson
1828SWE - trol. USA

Nils Pålsson
1851 SWE - trol. USA

Per Pålsson
1853 SWE - trol. USA

Sven Pålsson
1856 SWE - trol. USA

Ola Pålsson *
1858 SWE - 1905 SWE

Pål Pålsson
1861 SWE - trol. USA

Ingar Pålsson
1863 SWE - trol. USA

Jöns Pålsson
1866 SWE - trol. USA

Elis Pålsson
1868 SWE - trol. USA

Adolf Pålsson
1872 SWE - 1877 SWE

Karna Jeppsdotter
1838 SWE - 1912 MN
Per Peter Jönsson Brink
1842 SWE - 1931 MN

Ättlingar till Karna Jeppsdtr

Elna Ellen Persd. Brink
1867 SWE - 1952 MN

Johanna Persd. Brink
1868 SWE - 1938 MN

Emma Brink
1871 MN - 1889 MN

Amanda Brink
1874 MN - 1964 MN

Arthur Herman Brink
1878 MN - 1963 MN

Esther Mary Brink
1880 MN - 1969 MN

* Ola Pålssons söner
Oskar och Sjunne
emigrerade till Kanada
1910 respektive 1912.
Se sidan 143.

Måns Mons Jeppson
1846 SWE - 1923 ME
Elna Ellen Olsson
1847 SWE - 1927 ME

Ättlingar till Måns Jeppsson

Joseph Jepson
1873 RI - 1901 WY

Annie Florence Jepson
1875 RI - 1970 ME

Arthur Otto Jepson
1877 ME - 1961 ME

Eddie Walter Jepson
1879 ME - 1967 ME

Davida Christine Jepson
1881 ME - 1959 ME

Rosella (Ella) Joseph. Jepson
1883 ME - 1970 MA

Hilma Lillian Jepson
1885 ME - 1970 MN

Fred Henry Jepson
1889 ME - 1982 ME

Oscar E Lundeen
1908 ME - 1917 MN

Oliver Gordon Lundeen
1909 ME - 1909 ME

Helen R Lou Lundeen
1914 MN - 1998 MN

Gordon Conwell Lundeen
1926 MN - 2014 CT

Emigrerade under svältåret

Åbodottern Karna Jeppsdotter och hennes familj fanns med bland de många svenskar som lämnade hemlandet under ett av de värst svältdrabbade åren på 1800-talet.

Sverige drabbades av svår missväxt under 1867–1869, vilket ledde till att stora delar av befolkningen svält.

Det kalla året, 1867, då extrem kyla förlamade Norrland, som följdes av ett 1868 då osannolikt nog en sällsynt torka drabbade stora delar av södra Sverige. Allt kulminerade sedan 1869, i det som i Småland och Blekinge länge kallades "det svåra året".⁴⁰

Även om Skåne som helhet klarade sig lite bättre än grannlandskapen bredde fattigdomen och svälten ut sig också i landets sydligaste landskap. Också här bidrog nöden till att människor i ännu högre grad än tidigare valde att emigrera. Alla rekord slogs 1869 då sammanlagt 39 064 svenskar lämnade landet. En del gav sig av till Danmark och Tyskland, andra valde att resa ända till Nordamerika.⁴¹

Pigan Karna och drängen Per

Karna Jeppsdotter föddes i början av 1838, och var dotter till åbon och tidigare husaren Jeppa Nilsson och hans hustru Anna Månsdotter i Träne, i dåvarande Kristianstad län.

Som fjortonåring flyttade Karna 1852 till Norra Mellby, och blev piga hos en åbo i Asmoarp. Där blev hon kvar till hösten 1865, då hon tog tjänst på Norra Mellby nr 9. Vid det laget hade Karna rimligtvis träffat sin blivande man, för troligen hade hon nyligen blivit gravid när hon i slutet av september 1866 flyttade till Ignaberga. Där gifte hon sig i december med arbetaren Per Jönsson. Per var son till den 1862 avlidne husaren Jöns Brinck, och bodde på ett torp i Tykarp tillsammans med sin mor Elna Pålsson.

I maj 1867 födde Karna en dotter som fick namnet Elna, och mot slutet av följande år fick hon och Per ytterligare en dotter, Johanna.

Vasa i Minnesota

I Goodhue County i Minnesota, och omkring 60 kilometer söder om Saint Paul, ligger den lilla orten Vasa. Den grundades 1853 av immigranter vilka huvudsakligen kommit från norra Skåne. Den i Önnestad 1832 födde Hans Mattson kom till USA sommaren

Hans Mattson, Vasa.

1851, och var en av de första som bosatte sig i det som därigenom kom att kallas "Hans Mattson's settlement" innan det 1855 gavs namnet Vasa.^A Omkring tio år senare blev Mattson representant för Minnesotas immigrationsstyrelse, och var tillbaka i Sverige 1867–1868 för att rekrytera nybyggare.⁴²

I maj 1869 lämnade Per, Karna och deras små döttrar torpet i Tykarp, och reste till Nordamerika där de bosatte sig i Vasa.

Carna och Peter Brink

I det nya landet hade Per redan vid folkräkningen 1870 anpassat sitt förnamn till Peter, och även antagit faderns husarnamn Brink som familjenamn. Som brukligt var för invandrade svenskar var Peter lantarbetare medan hustrun Carna hade hand om hushållet. Under 1871–1880 födde hon tre flickor och en pojke.

Familjen stannade kvar inom Goodhue County, men bodde utöver i Vasa även i Welch och Featherstone. Från 1880 var de skrivna i dåvarande kommunen Burnside invid staden Red Wing vid Mississippifloden där Peter, åtminstone från 1900, ägde gården där de bodde och drev lantbruk.

^A Samhället *Vasa* fick sitt namn efter svenske kungen Gustav I (Vasa). Vid folkräkningen 2000 hade Vasa 872 invånare.

Några år in på 1900-talet lämnade de till åren komna Peter och Carna gården, och flyttade in till Red Wing^A. Där bodde de 1910 på West 3rd Street hos dottern Amanda och hennes man Charles A Benson^B. Peter Brink bidrog dock sannolikt till hushållet, eftersom han noterades ha egen inkomst.

Sedan Carna Brink avlidit i augusti 1912 flyttade änkingen Peter till sin äldsta dotter Ellen (Elna). Hon bodde 1920 med sin man Oscar Johnson på Bluff Street i Red Wing. Tio år senare var Peter tillbaka hos Amanda och Charles Benson, nu på West 6th Street. Där avled Peter Brink den 2 juli 1931, 88 år gammal.

*Stockhus i Vasa,
Minnesota.*

Barnen Brink

Av Karna och Peter Brinks barn föddes de två äldsta i Sverige och övriga sedan familjen flyttat till Minnesota. Döttrarna var

- Ellen (1867–1953).
Gift 1887 med Oscar Frank Johnson (1866–1954)
- Johanna (1868–1938).
Gift 1887 med Andrew North (ca 1868–1943)
- Emma (1871–1889)
- Amanda (1874–1964).
Gift 1904 med Charles A Benson (1869–1964)
- Esther Mary (1880–1969).
Gift 1903 med Robert C Gust (1872–1956).

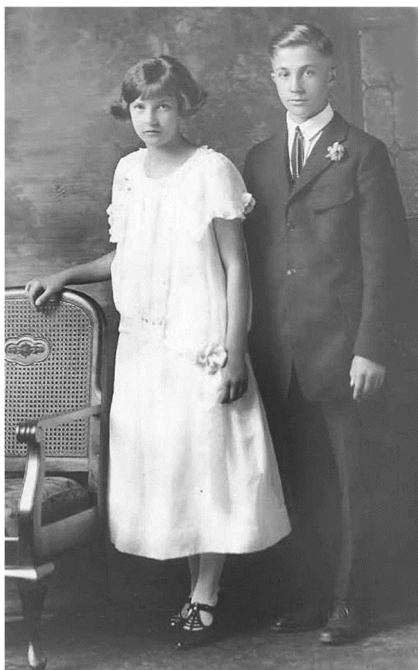
^A I Red Wing, med ca 16 000 invånare 2020, grundades 1862 Minnesota Elementarskola (en föregångare till Gustavus Adolphus College) av den svenske prästen Eric Norelius.

^B Benson var född någonstans i Sverige omkring 1869, och bör ju då rimligtvis ha hetat Karl Bengtsson.

Ende sonen Arthur Herman Brink föddes 1878, och blev liksom fadern lantbrukare. Sannolikt tog Arthur över familjens gård i Burnside, där han även hade lantarbetare anställda. I december 1907 gifte han sig med dalkullan Carolina Nyberg, och fick med henne fyra barn.

Familjen stannade kvar på gården i Burnside fram till början av 1940-talet, då de tycks ha flyttat till närliggande Welch^A. Där bodde de nämligen när Arthur mönstrades 1942 med anledning av andra världskriget. Han var då 63 år gammal och 5 fot 8 tum lång, blåögd, gråhårig och vägde 77 kilo.

Arthurs fru Carolina avled våren 1949 i Welch, medan Arthur bodde i Olmstead County när han dog 1963.

Arthur och Carolina Brinks barn Dora (f. 1910) och Maurice (f. 1909).

^A De bokföringsmässiga gränserna mellan orterna verkar något flytande. När Arthur mönstrades ca 1917 i samband med första världskriget anges hans och hustruns adress till ”# 2 Welch”, men i folkräkningarna 1910, 1920, 1930 och 1940 uppges de bo i Burnside. Sålunda är det möjligt att de bodde kvar på gården när Caroline dog 1949. Däremot ligger Olmstead County där Arthur dog ca 60 km söder om Burnside/Welch.

Gamla Sverige och New Sweden

Staten Maine ligger så långt åt nordost man kan komma i USA. Maines nordligaste county är Aroostook. Där ligger den lilla staden New Sweden, dit den 29-årige skånske drängen Måns Jeppsson kom 1875.

Den 1846 i Vä födde Måns Jeppsson var son till åbon Jeppa Nilsson och hans hustru Anna Månsdotter, och yngst av de tre syskon som kom att utvandra till Nordamerika.

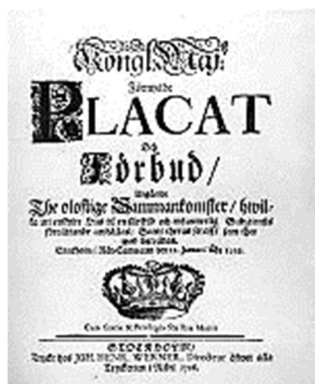
Efter uppväxten hemma hos föräldrarna arbetade Måns som dräng i bland annat Norra Åsum innan han 1866 återvände till föräldrarna på Rya 3 i Västra Vrams socken. Hösten 1868 blev han dräng hos åbon John Carlsson på Tullsåkra nr 2, Västra Vram.

Samma höst kom även pigan Elna Olsdotter till Tullsåkra för att arbeta hos John Carlsson. Elna var född i Elastorp, Östra Sallerup 1847, och var dotter till Tolångafödde åbon Ola Nilsson och hans hustru Kjerstina Olsdotter från Andrarum.

Omvända och döpta

I Sverige hade i januari 1726 utfärdats ett förbud mot enskilda sammankomster för andaktsutövning, det så kallade konventikel-plakatet. Privata uppbyggelsemöten, konventiklar, utan närvaro av statskyrkopräst var därmed förbjudna. Det religiösa livet skulle hållas likriktat, och statskyrkans lära var enligt lagen den enda

sanna läran. Präster och länsmän hade därmed laglig rätt att ingripa mot de väckelserörelser som växte fram under 1800-talet. Förordningen upphävdes 1858, men statskyrkans makt kom under många år därefter att vara stor och upplevdes av många som ett hot mot den personliga övertygelsen.⁴³

*"Kongl. Maj:ts förnyade Plakat och förbud ... af den 12 januari 1726."*⁴⁴

Tre år efter konventikelplakatets avskaffande bildades en baptistförsamling i Rya i Västra Vrams socken.

... bildade 15 medlemmar av Ullstorps baptistförsamling 1861 Rya baptistförsamling hos Petter Larsson i Rya, och anslöt sig till Svenska Baptist-samfundet. Det var stor väckelse i orten och 1870 hade församlingen redan ett 50-tal medlemmar. Under den emigrationsvåg som drog över bygden reste dock nästan 20 % av medlemmarna till Amerika under några år. ^{A, 45}

Under de år (1866–1868) som Måns åter bodde hemma hos föräldrarna på Rya 3 hade han den ovannämnde åbon Petter Larsson^B som granne. Så det kanske inte var så underligt att Måns blev ”omvänd till Gud och döpt samt förenad med baptistförsamlingen 1869 i hembygden”⁴⁶, en upplevelse han delade med Elna som samma år ”was converted, baptized and joined her home church”⁴⁷.

I maj 1871 lämnade Måns Jeppsson drängjobbet i Skättilljunga och reste till Nordamerika, följt året därpå av Elna.

Viss oklarhet råder om Elnas och Måns hade gift sig innan de lämnade Sverige. Jag har inte kunnat hitta någon uppgift om deras äktenskap i lysnings- och vigselböckerna, samtidigt som officiella amerikanska dokument och Måns dödsannsökan från 1923 anger att de hade gift sig i Sverige 1871.⁴⁸

Min slutsats är att de sannolikt gift sig vid en ceremoni i hembygdens baptistförsamling, något som då och under många år framåt inte var juridiskt gällande i Sverige.^C

^A Det år Måns Jeppsson emigrerade (1871) utflyttade 31 vuxna och barn från Västra Vrams socken till Amerika, varav 28 från Rya nr 3.

^B Petter Larsson var född i Västra Vram 1829, och han och hustrun Maria Oldsdotter har i Västra Vrams husförhållning för 1867–1874 försetts med marginalanteckningen ”Baptister”.

^C Samtidigt noterades Måns i *Förteckning över emigranter 1783–1991* som ”ogift”, och även om han var baptistiskt gift var han ju i lagens mening fortfarande ogift när han lämnade Sverige. Först i samband med religionsreformen 1952 kunde frikyrkopastorer få juridiskt gällande vigselrätt.

Rekrytering till bosättning i Maine

Under det amerikanska inbördeskriget på 1860-talet hade president Lincoln skickat konsulter till olika länder, däribland William W. Thomas, Jr. från Portland. Thomas skickades till Göteborg, gillade Sverige och lärde sig snabbt svenska.

Efter kriget ville Maines ledning öka folkmängden i den glest befolkade norra delen av staten. Thomas fick då guvernörens stöd för att man skulle rekrytera svenskar till att etablera en ny jordbruksbosättning i skogarna längst upp i norr, och beslut togs om detta 1870. Thomas utsågs till immigrationskommissionär och for tillbaka till Göteborg där han började värva den första gruppen emigranter.

På midsommarafton 1870 var Thomas och 22 män, 11 kvinnor och 18 barn, samt deras släktingar och vänner samlade till avskedsfest i baptistkyrkan i Göteborg. Den 25 juni tog man båt till Hull, därifrån tåg till Liverpool och sedan båt över Atlanten. Efter diverse transporter via Halifax nådde de den 23 juli det som skulle bli New Sweden.

Varje familj tilldelades ett hus, ca 40 hektar skog och 2 hektar fri mark. Huset var av 1½-planstyp, 5½ x 9 meter och byggda av stockar. Nybyggarna satte genast igång med att fälla träd, bygga hus och bereda odlingsmark. De byggde även väg åt staten, något de fick betalt för i form av 1 dollar per dag som kredit i kolonins affär.

I början av 1871 avsatte Maine ytterligare pengar till kolonin. Prospekt trycktes på svenska för distribution i Sverige, och publicerades även i en amerikansk immigranttidning.

Kampanjen blev mycket framgångsrik. År 1873 fanns det 1500 svenskar i Maine, varav 600 i New Sweden. Närmare 900 hektar skog hade avverkat och 600 hektar var nästan klara att tas i bruk.⁴⁹

William W. Thomas, Jr.

Baptisten Olsson och lutheranen Wiren

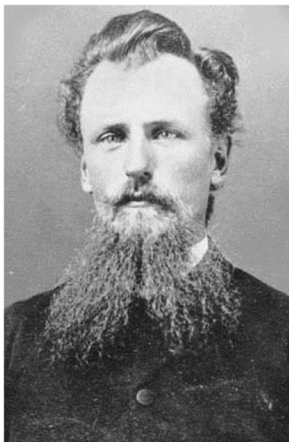
Bland de som kom till New Sweden 1870 fanns baptisten och lekmanapredikanten Nils Olsson, medan lutheranen Andrew Wiren kom dit året därpå.

Nils Olsson var född 1821 i Maglehem i östra Skåne, och gifte sig 1860 med den arton år yngre Elna Persdotter med vilken han med tiden fick tio barn. Några år innan emigrationen noterade prästen i Västerstad att Nils hade fyra odöpta barn och att han och hustrun var ”baptister”.⁵⁰

Andrew Wiren var den lutherska församlingens förste präst, och han startade också ortens första skola och blev tillika ansedd som kolonins ledare.

Pastor Wiren håller nu skola i den delen av New Sweden som kallas New Jemtland, omkring sex miles från rådhuset. Hästspann är sällsynta i kolonin, och resande till häst av så liten omfattning att det är omöjligt att hålla vägar fria (från snö) mellan rådhuset och New Jemtland, så all transport på den sträckan görs på svenska ”snöskor”.

Varje måndagsmorgon tar sig pastor Wiren till New Jemtland där han under fyra dagar undervisar barnen, och tar sig sedan tillbaka på torsdagskvällen. På fredagen samlar han barnen i rådhuset, för att de inte ska glömma vad de dessförinnan lärt sig.⁵¹

Baptistpredikanten Nils E. Olsson med sin dubbelsidiga fiol, och den lutherske prästen Andrew Wiren.⁵²

Inledningsvis höll Wiren och Olsson sina respektive gudstjänster i den lilla stadens kombinerade rådhus och samlingslokal, men sedan organiserades församlingarna och på 1880-talet byggdes såväl luthersk som baptistisk kyrka.⁵³

New Swedens befolkning uppgick 1880 till 517 personer, år 1910 bodde där 905 och vid folkräkningen hundra år senare fanns det 602 invånare i den lilla staden.

Familjen Jepson i New Sweden

Elna Olsdotter och Måns Jeppsson bodde efter ankomsten till Amerika i Rumford vid Providence, Rhode Island. Där föddes barnen Joseph och Annie. Men 1875 var det dags för familjen att flytta norrut till New Sweden i Maine. Även denna gång gav sig Mons Jepson (hans amerikanska namn) först iväg själv, delvis till fots. När han köpt en gård återvände han till Rumford.

Därefter reste hela familjen med tåg och hästdragen vagn till New Sweden⁵⁴. Där blev Elna och Mons samma år medlemmar i New Sweden Baptist Church, där fick de åren 1877–1889 ytterligare sex barn, där drev de sitt lantbruk och där kom de att stanna resten av sina liv.⁵⁵

Arbete, hus och hem

Sedan Mons och hans familj kommit till New Sweden tog de genast itu med att utöka arealen odlingsbar jord. Varje år högg de ner fler träd. Men vad göra med stubbarna? Det snabbaste sättet att få bort dem var att räfsa upp träflisor och kvistar mot dem, och sedan sätta fyr på det. Därefter bereddes marken för odling med hjälp av en hästdragen harv.⁵⁶

Man odlade potatis, råg och vete, och inte minst kålrötter eftersom de kunde stå kvar länge på hösten. När man satte potatis gjorde ett av barnen ett hål med en för ändamålet anpassad hacka, ett annat barn gick efter och delade potatisen, satte den och höljde jord över.

Att skörda potatisen blev ofta besvärligt, eftersom den trasslade in sig i de trädrötter som man inte lyckats bränna bort.

Liksom för övriga nybyggare omfattade gården till en början 100 acres^A och ett stockhus, samt två-tre acres frilagd mark. På gården fanns efter en tid två hästar, ett antal kor, höns och en stor sankt bernhardshund som hette Nancy.

Stockhuset var byggt av grovt tillsågade fyrkantiga stockar där springorna tätats med mossor. Jepsons hus fanns på plats redan när de första bosättarna anlände. När det revs 1944 var det äldst i staden. Det hade två fönster på varje sida och en veranda på framsidan. Taket var täckt med träspån som var två fot långa och sågades till på gården.

Den första ladan byggdes i anslutning till högra gaveln, men omkring 1888 färdigställde man en redan tidigare påbörjad ladubyggnad.

Inuti stugan fanns kök, skafferier och ett sovrum, medan utrymmet på ovanvåningen efter en tid inreddes till sovrum för sönerna. I brist på garderober hängde man kläderna på spikar i väggarna. Under köket fanns en liten källare där man förvarade en del av det man skördat i köksträdgården.

Elna och Mons Jepsons familj. Främre raden Davida, Annie och Eddie; mellanraden Otto, Elna, Mons och Joseph; längst bak Hilma, Ella, och Fred.⁵⁷

^A En *acre* = 4 046 kvadratmeter. 100 acres är alltså 40,5 hektar.

Sängarna bestod av halmmadrasser som dagtid var hopvikta till soffor och överdragna med tyg. Bordet hade Mons gjort av bräder, och det fanns två stolar avsedda för Mons och Elna, medan barnen satt på träkubbar.

Det fanns ingen köksvask och ingen källa. Vatten hämtades från en bäck som rann framför huset. Spisen var liten och rund. Två rör från eldstaden ledde värme till ugnen ovanför, och ett rör gick därifrån och upp genom taket. Den mesta matlagningen gjordes med kittel och stekpanna av järn. Bland det som ofta tillagades var grönsakssoppa, ärtsoppa och risgrönsgröt.⁵⁸

Mot slutet av seklet hade det mesta av marken frilagts. Mons började då bygga ett hus av regelkonstruktion och en ny lada. Huset skulle bli det största i New Sweden, men då barnen efter hand flyttade hemifrån blev huset aldrig helt färdigställt som det var planerat.

På äldre dagar

Vid tiden för folkräkningen 1900 bodde alla Elnas och Mons barn utom deras äldste son, den 1873 födde Joseph, hemma på gården. Sönerna Otto och Eddie var lantarbetare – rimligtvis hemma på gården – medan deras yngsta syskon Hilma och Fred gick i skolan. Döttrarna Annie, Davida och Ella hade inte försetts med titel av folkräkningspersonalen. Sannolikt var de och mor Elna lika engagerade i sysslorna på gården som sina bröder, men kvinnors arbete hemmavid räknades väl inte som något arbete på den tiden.

Tio år senare hade gården fått adressen Jemplant Road. Hushållet omfattade då endast Mons, Elna och sonen Fred, den senare var ”laborer på home farm”.

*Mons Jepson.*⁵⁹

Hoppar vi sedan fram till 1920 så har Fred formellt tagit över gården, men föräldrarna bor kvar.

I april 1923 dog Mons Jepson, följd av Elna i december 1927.

Senare generationer

Mons och Elna Jepsens barn kom till största delen att stanna kvar i området kring New Sweden. Joseph var ett av undantagen eftersom han flyttade till Wyoming och dog ogift 1901.^A

Josephs syskon var

- Annie (1875–1970).
Gift 1902 med John Erik Bergquist (1868–1941)
- Arthur (1877–1961).
Gift 1906 med Hilma Lundin (1882–1861)
- Eddie (1879–1967).
gift 1908 med Emmy Svensson (1885–1967)
- Davida (1881–1959).
Gift 1902 med Fred Hjelm (1868–1951)
- Rosella/Ella (1883–1970).
Gift 1908 med Olof C. Nylander (1880–1943)
- Hilma Lillian (1885–1907).
Gift med Karl O.A. Lundin/Lundeen (1887–1971)
- Fred (1889–1982).
Gift 1921 med Martha Osell (1902–1926).

Härmed tillkännagives för släkt och vänner, att det bebagat Herren i sitt allvissa råd till den eviga vilan hemkalla vår älskade make och fader.

MONS JEPSON.

den 16 april 1923. Han föddes i Kristianstads län, Skåne, Sverige, den 26 mars 1847, där han tillbragte sina barn- och ungdomstid. År 1871 emigrerade han hit till detta land och under några år var han bosatt i Rönneby. R. I. År 1875 flyttade han med familj hit till New Sweden, Mo., och köpte den farm, han för några år sedan sålde till den yngste sonen. Här arbetade han och hela familjen hårt för att bli oberoende i sitt eget hem, vilket lyckades. År 1871 ingick han äktenskap med Elna Person, som troget stått vid hans sida i alla dessa 52 år. Detta äktenskap väl-signades med åtta barn, av vilka Josef gått före fadern till den eviga vilan.

Han blev omvänd till Gud och döpt samt förenad med baptist-församlingen 1869 i hembygden. Han förenade sig med församl. här 1876 på betyg tillsammans med sin make. Han hade lidit varit en verksam medlem av New Sweden bapt.-församl. i 48 år. Han höll ut!

Han slutade sin strävsamma fordevandring i en ålder av 76 år och 31 dagar.

Han sörfes närmast av make, sju barn och tolv barnbarnsbarn. Många andra släktingar och vänner samt den församl. han i livstiden tillhörde.

Frid över hans minne!

Mrs. Elna Jepson,

samt barnen: Döttrarna

Mrs. Anna Bergquist,

Mrs. Davida Hjelm,

Mrs. Ella Nylander,

Mrs. Hilma Lundeen,

samt sönerna

Otto, Eddie, Fred,

Enligt uppdrag,

O. C. Wiedén.

^A Joseph bodde troligen i Wyoming vid tiden för sin död. Han är begravd på kyrkogården i New Sweden, Maine.

Fred Jepson och hans familj.

*Hilma Jepson och Albin Lundeen
på bröllopsdagen 1907.*

Davida Jepson Hjelm.

Hilma och Albin Lundeen

Barn nummer sju i syskonskaran var således Hilma, som i augusti 1907 gifte sig med Karl Oskar Albin Lundin.

Albin Lundin var född 1877 på ett husartorp i Lönneberga i Småland. När han var åtta år gammal dog hans 32-åriga mor Christina Karlsdotter i barnsängsfeber. Två år senare tog änkingen Lars Magnus Lundin barnen med sig till Hässleby, där han 1889 gifte om sig med Ida Karlsdotter.

Enligt vad Albin Lundin själv uppger i sin lilla efterlämnade biografi lämnade han tidigt hemmet för att försörja sig själv. En religiös upplevelse i unga år kom att få stor betydelse för hans fortsatta liv.

Medan jag arbetade på ett sågverk i Sandö, Norrland, inbjöds jag att predika i baptistförsamlingen där. Jag träffade många finländare och på deras begäran och utan utlovat stöd, men på tro och bön, gav jag mig av till Finland som missionär på hösten 1897.⁶⁰

Lundin berättar att han kom till Närpes (Närpiö), söder om Vasa i Finland, och vid en sammankomst tog han avstånd från barndopet och argumenterade för troendedopet^A. Han blev sedan medlem i baptistförsamlingen i Närpes, och fortsatte att predika och förrättade troendedop. Hans sondotter, Donna Anderson, berättar att

På grund av förföljelser från ryssarna och den finska statskyrkan blev han tillrädd att lämna landet. Den stora frågan verkar ha gällt barndop kontra baptism, alltså troendedop. Jag vet inte hur länge han stannade i Finland, men han inriktade sig på att ta sig till Amerika, och kom till New York City i september 1900.⁶¹

Av detta kan genom kyrkoböcker och andra handlingar styrkas att Albin Lundin formellt lämnade fadershuset i Hässleby i februari 1895^B för att under en period från den 27 februari vara artillerist vid 6:e batteriet vid Göteborgs garnison. Vid okänd tidpunkt tog

^A Baptistiska trosrörelser förkastar barndopet, och anser att endast den som själv tagit ställning till tron och gör ett medvetet val kan döpas. Dopet bör således följa som en konsekvens efter omvändelsen, därför benämningen *troendedop*.

^B Albin var fram till dess fortfarande skriven hos fadern.

han sig därifrån till Finland. Klarlagt är i alla fall att den 15 september 1900 lämnade pastor A. Lundin, 24 år och boende i Finland, engelska Southampton med S/S St. Paul och var framme i New York City åtta dagar senare.

Pastor i åtskilliga församlingar

I New York inbjöds Lundin att predika i den svenska baptistkyrkan där. Han kallades sedan att predika i New Haven, Connecticut. Där var han pastor under ett år och kom sedan till Manchester, New Hampshire. Sannolikt hade han redan vid det laget modifierat stavningen av sitt namn till *Lundeen*.

Från Manchester avflyttade han till Boston, varefter han sökt och vunnit inträde i Dr. Gordons skola.^A Samtidigt tjänade han församlingen i Norwood, Mass. Efter avslutade studier blev han kallad till pastor i New Sweden, Maine. På denna plats stannade han i fem år, under vilken tid församlingen vann styrka och tillväxt i både materiellt och andligt avseende. En ny församling bildades i Stockholm, Maine och där uppfördes även en kyrka.⁶²

First Baptist Church i New Sweden, där Albin Lundin var pastor.⁶³

^A *Gordon Divinity School* var ett teologiskt seminarium vars utbildning var grundat på den baptistiska läran.

Organist i New Swedens baptistkyrka var Mons och Elna Jepsons dotter Hilma. Den 14 augusti 1907 gifte hon sig med pastor Albin Lundeen. Albins yrkesval ledde till att han och Hilma kom att bo i flera stater, däribland Maine, Kansas, Connecticut och Minnesota. Paret fick åren 1908–1925 fyra barn, där endast Helen (1914–1998) och Gordon (1926–2014) överlevde barndomen.

Ibland kallades han Albin, men för det mesta A.O. Lundeen. Udda fakta: A.O. Lundeen gifte sig med Hilma Jepson, och hans syster Hilma Lundin gifte sig med A. O. [Artur] Jepson, bror till Hilma Jepson Lundeen. Så deras barn blev kusiner dubbelt upp!⁶⁴

*Pastor A.O. Lundeen var en av talarna vid ett möte i New Britain, Connecticut, den 14 februari 1913.*⁶⁵

Albin Lundeen var under åren 1941–1951 intendent vid Elim Park Home i Shelton, Connecticut. Hemmet startades när man 1906 i First Swedish Baptist Church i Brooklyn, New York beslöt att öppna ett ”hem på landet” för sommargäster. Hemmet flyttades senare till Cheshire, och är idag inriktat på åldersgruppen 65+.⁶⁶

Efter tjänsten i Shelton hade Albin Lundeen en liknande funktion under något år vid Oregon Baptist Retirement Home (ett hem för pensionärer). Paret flyttade sedan till Saint Paul, där Hilma dog 1970 och Albin året därpå.

Min farmor, Hilma Jepson, var som pastorsfru ett stort stöd för sin man. Jag vet inte så mycket om hennes liv eftersom så mycket av det som är skrivet handlar om farfar. Vi reste varje sommarlov till Minnesota för att vara tillsammans med mina farföräldrar. Farmor hade en leksakslåda i matrummet med saker i som vi alltid såg fram emot att leka med. Jag var 12 när hon dog, så jag hade i realiteten bara 7 eller 8 år med henne. Jag har i alla fall mycket fina minnen av henne, och minns när jag hjälpte henne med disk och strykning!⁶⁷

Gordon och Shirley

Under de år som Albin Lundeen var intendent vid det svenska baptisthemmet i Shelton träffade deras son Gordon sin blivande fru Shirley Ann Goodenough.

Hennes far hade lämnat familjen, och modern fick arbete på hemmet i Shelton och bodde där med Shirley. Så där träffades mina föräldrar.⁶⁸

Shirley Goodenough hade en bror, Wyman, som omkom i en flygolycka 1950.

Unge Goodenough övningsflög i Medelhavet när hans plan kraschade den 18 september; kroppen hittades inte, rapporterar flottan. Innan hans tjänstgöring till havs, vilken inleddes den 1 juli 1950, var han stationerad på flottans flygbas i Atlantic City N.J. ... Goodenough, 20 år, var son till Mr. och Mrs. Lester Goodenough, vilka tidigare bodde på Main Street.⁶⁹

Gordon och Shirley gifte sig 1953 och kom huvudsakligen att bo i Connecticut. Några år bodde de dock i Minnesota, där Shirley hade arbete medan Gordon hade svårt att få anställning. Så de flyttade tillbaka till Shelton, där Gordon fick tillbaka sitt jobb på BF Goodrich.

Förödande mordbrand i Shelton

Gummi- och bildäcksföretaget BF Goodrich hade en stor fabrik i Shelton där man tillverkade tvättsvampar. Den 1 mars 1975 inträffade en kraftig explosion och en eldsvåda utbröt som ödelade den tre kvarter stora fabriken, vilken just sålts till en Charles Moeller. Den utredning som genomfördes visade att branden var anlagd, och att den hade startats genom att det runt om i fabriken placerats ett antal bensinfat som sammanlänkats med stubintråd. Motivet ansågs ha varit att komma åt försäkringspengar i storleksordningen 60 miljoner dollar. Tio personer åtalades, däribland ägaren Moeller vilken dock frikändes.⁷⁰

Branden var ett stort slag för Shelton med sina omkring 30 000 invånare. Närmare 4 000 anställda blev genom branden arbetslösa, däribland den 49-årige Gordon Lundeen.

Min pappa var utan anställning ett tag och hade en del tillfälliga jobb. Till sist kom han till Farrell Company i Ansonia, där man tillverkade processutrustning åt plastfabriker. Han hade problem med hälsan sedan han

pensionerat sig och utvecklade makuladegeneration^A vilket ledde till att han blev blind. Han utvecklade även demens eller Alzheimers, och dog 2014. Min mamma lever än.⁷¹

Shirley och Gordon Lundeen.⁷²

Donna Anderson

Gordon och Shirley Lundeens barn heter Douglas, Donna och Darrick. Donna Correlle Anderson^B bor i Shelton, Connecticut tillsammans med maken Richard. Donna har tidigare varit sjuksköterska, men under närmare tjugo år har hon nu (2020) arbetat på kontoret till en större kyrka i Fairfield. Richard har hållit sig inom tillverkningsindustrin, och är nu tillsyningsman på ett företag som gör medicinsk utrustning. Paret har två söner som när det var i armén tjänstgjorde i Irak, en av dem dessutom i Afrika.

^A *Makuladegeneration*, en sjuklig förändring i gula fläcken som leder till nedsatt synskärpa. Drabbar i regel äldre människor (www.1177.se).

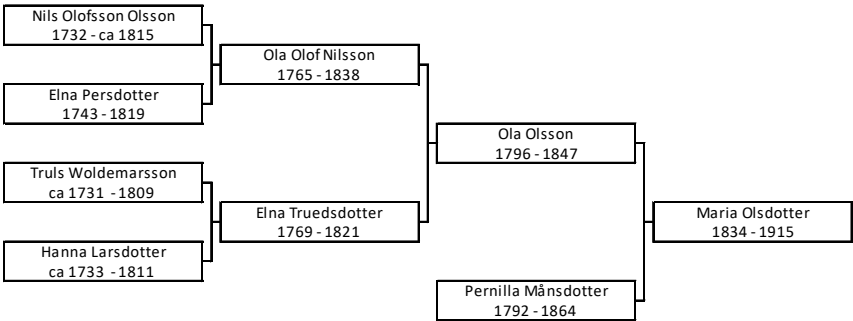
^B Donna Anderson fick jag kontakt med när det visade sig att vi har en del DNA ihop (vi är sjumänningar). Hennes FMFFMFF Måns var min FFMMFFF.

*Donna och Richard
Anderson "i potatis-
åkern som tillhör
Jepsons gård".⁷³*

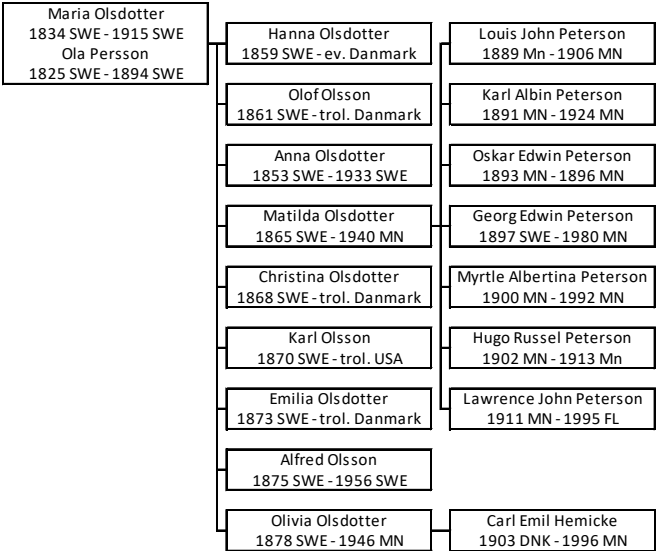

*Clyde Jepson och Donna Andersson. Clyde är Fred Jepsons son, och Donnans
farmor var Hilma Jepson Lundeen.⁷⁴*

Anfäder till Maria Olsdotter

Maria Olsdotters och Ola Perssons ättlingar

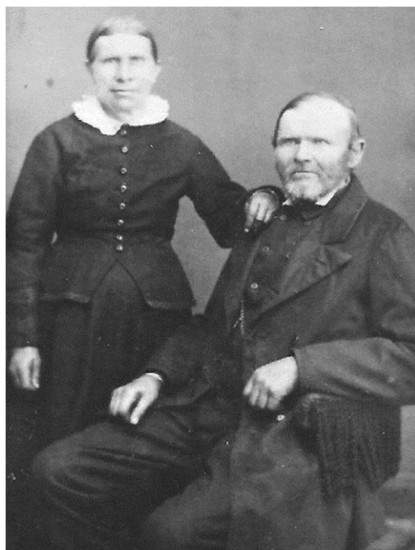

Först Danmark, sedan Amerika

Maria Olsdotter och Ola Persson hade nio barn. Sju av dem sökte sig antingen till Danmark eller det mer avlägsna Nordamerika.

Släktsambandet mellan mig och migranterna i detta kapitel går tillbaka till Ola Nilsson och Elna Trulsdotter, båda födda på 1760-talet. De bodde i Kalvahusen i Östra Strö socken. Bland deras barn fanns Ola Olsson^A, som gifte sig med Pernilla Månsdotter. De fick 1834 dottern Maria.

Sommaren 1859 gifte sig pigan Maria med den tio år äldre Hurva-födde drängen Ola Persson. Av deras nio barns livsöden har jag valt att koncentrera mig på Matildas, men låt oss först ge hennes syster Olivias historia lite utrymme.

Maria Olsdotter och Ola Persson

*Lyby
nr 8 där
Marias och
Olas dotter
Matilda
föddes
1865.^{B, 75}*

^A Ols bror Nils, född 1806, var min FFFF.

^B Foto från omkring 1890.

Olivia var en riktig skönhet

Ola Perssons och Maria Olsdotters yngsta barn var den 1878 födda Olivia, som på hösten 1894 flyttade till Köpenhamn.

Hennes syster Matildas svåger Johannes^A tycks ha haft varma känslor för Olivia:

... han var förtjust i Olivia Olsdotter, Mathildas syster. Min familj har berättat för mig att Olivia var en riktig skönhet. Oturligt nog för vår familj valde Olivia att gifta sig med en dansk skådespelare som också bodde i Amerika, Hemicke hette han.⁷⁶

Några år efter att hon flyttat till Köpenhamn gifte Olivia sig i januari 1901 i Sankt Jakobs kyrka med Helsingörfödde Lembrecht Hemicke. Men paret skulle komma att ta sig längre västerut.

På julafton 1913 anlände S/S Hellig Olav till New Yorks hamn med Olivia Hemicke och barnen Karoline, Karl och Hildora. Maken Lembrecht hade sannolikt rest över lite tidigare för att förbereda inför de övrigas ankomst. Familjen slog sig ner i Saint Paul, Minnesota, där Lembrecht försörjde dem som järngjutare. De bodde på Beech Street hos Olivias syster Mathildas familj.

Olivia dog i mars 1946, följt drygt ett halvår senare av Lembrecht.

Saint Paul, Minnesota

Femtonåriga pigan Matilda Olsdotter lämnade hösten 1880 hemmet på Lyby nr 6 och blev piga i Reslöv, varifrån hon året därpå flyttade till Danmark. Kanske hägrade redan då drömmen om Amerika, även om det dröjde till 1888 innan hon tog det steget.

Mor [Eva McClaren] berättade för mig om när Matilda var en ung kvinna. Hon brukade arbeta åt Perssons på Lyby nr 6 när det var skördetid, och var då ute på åkern och samla ihop sädeskärvar. En dag sprang en mus in under hennes långa kjol. Utan att tveka tog hon tag i kjolen, fångade musen som sprang uppför hennes ben, och kramade ihjäl den. Det gillar jag hos henne, att hon var en handlingskraftig kvinna.⁷⁷

^A Johannes Persson (1869–1918) var bror till Matilda Olsdotters make Per Persson. Se *Gåtan John Peterson* nedan.

Enligt församlingsboken i Zion Lutheran Church i Milaca, Minnesota, kom den i december 1865 födda Mathilda Peterson till Amerika från Danmark 1888. Hon hade gift sig med John Peterson 1889, som anlänt till Amerika redan 1887.

Mathilda och John hade en överenskommelse innan John gav sig av till Amerika. När han väl hade ordnat med bostad åt dem på Beach Street i St. Paul betalade han för hennes överresa.⁷⁸

Gåtan John Peterson

Enligt Milacas kyrkobok skulle Mathildas make John ha fötts på Lyby nr 6 den 25 juni 1867, vilket inte bekräftas av Lybys födelsebok eller andra handlingar.

John Peterson	Lyby förs.	Malmör. huslön	Sw. 6 25 1867	Sweden
Mathilda (w)	Lyby förs.	"	Sw. 12 3 1865	"
Lawrence John (s)	St. Paul		Min. 5 11 1911	8 13 1911

Nåja, Johannes kan ju lätt bli *John* i USA, och Persson kan bli *Peterson*. Men det fanns en *Per Persson* född på Lyby nr 6 på det datumet, som dessutom hade en bror vid namn Johannes, född 1869. Någon sammanblandning?

Sedan visade det sig att en son till Mathilda och John hade fötts på julaften 1897 medan föräldrarna var på besök hemma i Skåne och i Johns föräldrahem i Lyby. Barnet gavs namnet Georg Edvin. I Lybys födelsebok står Georg Edvins fader noterad som "*Per Persson, handlande, född 1867 25/6, från St. Paul i Nordamerika*"!⁷⁹

Dec 24	Georg Edvin	Fader: <i>Per Persson, Handlande</i>	6/25/6
		fr. St. Paul i Nordamerika	
		Moder: <i>Mathilda Olsson</i>	6/5/12

Således hade Per Persson i samband med migrationen tagit sig namnet *John Peterson*. Var det kanske för att brodern Johannes dött tidigt, och att Per därför tagit det namnet för att hedra honom?

Men så var det inte. Det visade sig att Pers bror Johannes flyttat till Amerika 1890, men att han återvänt till Lyby två år senare.^A

Hursomhelst kom alltså Per Persson efter utvandrandet att kalla sig John Peterson, med undantag av den gången när hans fjärde barn föddes i det gamla föräldrahemmet i Lyby.

Borgholm i Minnesota

Mathilda Olsdotter hade således gift sig i juli 1889 i St. Paul, Minnesota, med den man som vi hädanefters kallar John Peterson. Paret bodde på bland annat Beech Street och Brick Street i St. Paul. De fick under åren 1889–1911 sju barn där dock endast Karl, Edwin, Myrtle och Lawrence uppnådde vuxen ålder. Första barnet, Louis, dog i sin skolbänk av hjärnblödning när han var 16.

John försörjde familjen genom inkomsterna från sitt mejeri, medan Mathilda helt i tidens anda var hemmafru. Hon har beskrivits som ”en väldigt rolig person som alltid skrattade, alltid hade

kaffepannan på spisen ifall någon kom på besök”⁸⁰. Även om hon aldrig lärde sig så mycket engelska kunde hon kommunicera ganska bra, åtminstone med sin kanadensiska svärdotter Eva^B. Någon gång omkring 1917 lämnade John Peterson mejeriet till sönerna Karl Albin och Edwin. Sedan tog han resten av familjen med sig till Borgholm, omkring tio mil norr om St. Paul.

*John, Mathilda,
Louis och Karl.* ⁸¹

^A Efter återkomsten till Sverige gifte sig Johannes Persson 1899 med Anna Svensson. Han dog 1918 i Bosjökloster.

^B Eva McLaren Peterson, gift med Matildas son Lawrence Peterson.

Där köpte John en gård som han drev med inriktning på mjölkproduktion. Familjen blev medlemmar i den tidigare nämnda lutherska kyrkan i näraliggande Milaca.

Markerna på landsbygden kring Milaca liknade det i Lyby ... Han måste ha saknat området där han och Mathilda växte upp.⁸²

Mathilda avled i april 1940 till följd av magcancer, medan John dog sommaren 1954.⁸³

Mathildas och Johns barn kom huvudsakligen att hålla sig kvar i St. Paul.

Karl Albin var född 1891 och gifte sig med dalkullan Helga Brask. Han drev sedan faderns mejeri tills han drabbades av cancer i lymfsystemet och dog 1926.

Karl Albins syster Myrtle Albertina gifte sig 1923 med den åtta år äldre John Beesley. John var brandman och blev senare brandchef. Efter andra världskriget uppdrog president Truman åt John att fara till den japanska ön Okinawa för att organisera ett brandförsvar och bygga brandstationer åt Japan. Hans fru Myrtle bodde tillsammans med honom på Okinawa under åtskilliga år.

John dog 1975, medan Myrtle avled vid 92 års ålder 1992.

Barnbarnet McClaren

Karl Albins och Myrtles yngre bror Laurentz (Lawrence) var född 1911. Hans syster Myrtle erbjöd sig att betala hans college-utbildning, men han gillade inte skolan och slutade efter åttonde klass. Som vuxen flyttade han tillbaka till St. Paul. Där gick han i frisörskola, men trivdes inte med att vara barberare.

Eva och Lawrence Peterson.⁸⁴

Sedan blev han byggnadsarbetare. Han lärde sig att bygga hus, och att göra alla slags el-arbeten och rörmokeri. Han byggde tre av våra hus när jag var barn. Han arbetade också som trädgårdsarkitekt, lärde mig allt jag

kan om växtodling och att göra trädgårdar vackra. Sedan arbetade han som lastbilschaufför, och imponerade så på sin arbetsgivare att han skickades på utbildning för att lära sig om värme och luftkonditionering. Han var så noggrann i sitt arbete och en så trevlig människa att rörläggarfacket gav honom gesällbehörighet, och han fick också utbilda lärlingar.⁸⁵

I december 1934 gifte sig Lawrence med Eva McClaren, som var född 1913 i Kanada. Sedan de bott i St. Paul flyttade de cirka 15 kilometer norrut till White Bear-sjön. De återvände till St. Paul 1954 och bodde där tills de 1991 drog sig tillbaka som pensionärer till Sarasota i Florida. Där dog Lawrence 1995 och Eva 2009.

Pappa var så älskad av mig och sin familj. Han lät människor vara sig själva. Han var lättsam och rolig, och duktig på att dansa.⁸⁶

Lawrence och Evas enda barn, dottern McClaren, föddes 1940 i St. Paul. McClaren Peterson kom att studera där vid University of Minnesota och Yale University.

När jag var där ledde jag ett drogförebyggande program, sökte federala pengar för att finansiera ännu ett år inom det området, och skrev min examensavhandling.⁸⁷

McClaren gifte sig 1960 med Douglas Wilder. De fick två söner, Douglas (f. 1961) och Daniel (1965). Äktenskapet varade i elva år.

I början av 1970-talet återvände McClaren till universitetet, och kom där med i en grupp med högt utbildade och samhällsengagerade människor. Det kom att betyda mycket för hennes karriärinriktning.

McClaren med barnbarnet Emily, 2005.

Kabel-tv-industrin bredde ut sig över Minnesota, stad för stad, med framställanden om att få bygga kabelnätverk. Då uppstod problem eftersom städerna inte hade expertis för att hantera den branschen. Därigenom tog industrin inte hänsyn till den federala kommunikationskommissionens regelverk, framförallt vad gäller att samhällena skulle ges tillgång till allmänna kanaler, samtidigt som kabelföretagen misslyckades med att bygga system som de kontrakterats för.⁸⁸

I McClarens grupp insåg man problemen och bildade omedelbart en sammanslutning med kommunikationsexperten. Syftet var att få igenom en förordning som innebar att man tillämpade ett statligt skiljedomsförfarande, där expertis skulle ta del av tvistemål mellan städerna och kabelindustrin och lösa motsättningarna mellan parterna.

Jag blev involverad i skrivandet av regelverket och att lobba för att få det antaget. Vad jag lärde mig under processen var att i Minnesota, med sin påverkan av svenska invandrare, fanns ett sätt att tänka och agera som än idag är betydande. Det är att staten tar hand om alla människor. Med de värderingarna, och arbetet för det allmännas bästa, kände vår grupp tillförsikt i att få igenom detta viktiga lagförslag Och det fick vi.

När jag kort därefter för första gången besökte Sverige insåg jag att samma värderingar gäller i Sverige än idag. Jag är så stolt över svensk kultur och tacksam att jag kunde leva i en stat i linje med den kulturen.⁸⁹

Skrivandet har sedan dess varit McClarens yrkesområde, och hon har bland annat låtit organisationer som WHO dra nytta av hennes skrivfärdigheter.

Jag har arbetat på uppdrag det mesta av den tiden, liksom med andra åtaganden där de flesta handlat om fiktion, facklitteratur, forskning, rapporter och intervjuer.⁹⁰

*Richard och McClaren Davies.*⁹¹

När detta skrivs 2020 har McClaren sedan senare delen av 1980-talet bott i Sarasota, Florida. På julafton 2004 gifte hon sig med Richard Davies. Tills för något år sedan drev de ett pensionat i Sarasota som fritidsprojekt.

Fastän McClaren nu är i åttioårsåldern utgör skrivandet fortfarande en viktig del av hennes liv.

Nu när jag är pensionerad ägnar jag mig åt mina egna projekt och har det jätteroligt. Just nu håller jag på att avsluta ett memoarprojekt samtidigt som jag skriver lite fiktion vid sidan av.⁹²

Farbror Ed

Som tidigare berättats föddes McClarens farbror George Edwin 1897 medan hans föräldrar var på besök hemma i Lyby. När sedan Edwin mönstrade 1918 i samband med kriget skrevs hans namn som Edwin George Peterson. Det noterades att han var ”lång, smärt med blå ögon och mörkbrunt hår”⁹³.

”Farbror Ed” blev mjölkbud och senare delägare i ett mejeri. År 1929 gifte han sig med Ruth Mildred Johnsen vars föräldrar kom från Danmark. Paret bodde på 1651 Burns Avenue i St. Paul.

Edwin Peterson var körsångare och sjöng i Minnesota Male Swedish Chorus. Han planerade att resa med manskören som skulle framträda för den svenska publiken på hösten 1979. Han ämnade också kontakta släktingar medan han var i Sverige. Hans bror Lawrence och brorsdottern McClaren uppmuntrade honom att resa.

Men så råkade Edwin ut för en trafikolycka. Hans bil åkte av vägen och kolliderade med ett träd. Bilen blev totalhavererad, och han miste sitt körkort. Vid en läkarundersökning upptäcktes ett allvarligt hjärtproblem, men läkaren ansåg inte att han skulle opereras.

Pappa [Lawrence] och jag [McClaren Davies] kunde inte begripa det. Visst var det väl så att doktorn hade fel eller åtminstone var alltför försiktig? Vi uppmuntrade farbror Ed att genomgå operationen. Trots allt var det ju hans dröm att återvända till Sverige där han hade fötts, och även att framträda med den svenska manskören. Vi önskade verkligen att han skulle få uppleva det.⁹⁴

Operationen kom dock att genomföras, men Edwin överlevde inte. Han dog av hjärtsvikt, 92 år gammal.

Farbror Ed var en så rar människa. Han hade ett barns charmerande nyfikenhet och intresse för livet. Jag hoppas att han visste hur mycket jag älskade honom. Jag vet att han älskade mig. När jag var tonåring snidade han en handskask åt mig med mitt namn ingraverat i locket.⁹⁵

Men – det finns mer att berätta om den i skånska Lyby födde Edwin Peterson. Och vem är mer lämpad att berätta om det än hans älskade syskonbarn McClaren?

Marion McClaren (McClaren Davies morfar) med tvilling-systrarna Eva och Iva, Kanada 1917.⁹⁶

Olof Olsson (ej släkt) från Nerikes Kil utvandrade ca 1880 till Rush City, Minnesota.⁹⁷

Edwins andra fru

En berättelse om Edwin Peterson, skriven av McClaren Malcolm.^A

I 1940-talets Minnesota var farbror Ed den bästa berättaren i vår familj. Det var inte så att han var speciellt bra på att berätta, men man kunde se att han tyckte om en historia när han slog på sina knän för att betona något och hans ögon tindrade. Hans berättelser var intressanta, eftersom han hade känsla för äventyr och hängivelse vilket drog honom till udda platser och ovanliga människor.

Hans äktenskapliga arrangemang är ett bra exempel. Han gifte sig med en söt liten kvinna, Ruth Johnsen, utan att veta att det medföljde en bonus – hennes äldre syster Christine^B.

Christine hade varit fäst vid sin lillasyster ända sedan moderns död vid Ruths födelse. Inte ens min stilige farbrors hängivenhet mot Ruth räckte till för att skilja systrarna åt. Så de åkte alla tre på smekmånad, där detaljerna aldrig avslöjades av farbror Ed.

När de återvände till Minnesota flyttade de in i farbror Eds nya villa. Christine bosatte sig på vindsrummet medan farbror Ed och faster Ruth delade en dubbelsäng där nere. Christine utförde hushållsuppgifter lika intensivt som hennes hängivenhet var till Ruth. När vissa av hennes uppgifter krävde muskelkraft, gav hon farbror Ed tydliga direktiv om vad som skulle göras. Om han inte levde upp till hennes krav var hon lika tydlig när hon skällde ut honom.

Christine hade ett markant intresse för sin hälsa. Hon bar koppararmband för att avvärja reumatism. Lukt av kamfer drog på mystisk väg genom luften när hon passerade ett rum. Hennes noggrannhet inkluderade en frisyra som hon anammat på 1920-talet. Rad på rad av motsatta vågor prydde hennes huvud, symmetrin bröts bara av en ensam lock mitt i pannan.

Båda systrarna var rädda för att dö tidigt, och på en resa västerut under den heta sommaren 1949 verkade det som om döden

^A Återges med tillåtelse från författaren. *McClaren Malcolm* är McClaren Davies författarnamn.

^B Christine Johnsen föddes i Minnesota i maj 1887 och hennes syster Ruth i november 1898. Deras föräldrar kom från Danmark.

blev överhängande. De nådde Denver i Colorado vid lunchtid, så farbror Ed parkerade bilen nära en restaurang i centrala staden. När Christine tog tag i dörrkarmen för att ta sig ut från baksätet slog hon igen dörren. Oturligt nog hade hennes fingrar fortfarande tag i dörrkarmen. Hon skrek och föll avsvimnad ihop på marken.

Farbror Ed sprang fram till henne. Han tog tag under hennes armar för att lyfta henne. ”Hjälp mig, Ruth. Ta tag i hennes vrister!” De kämpade sig uppför en gräsbevuxen sluttning och lade ner Christine på marken med fötterna pekande mot toppen av sluttningen. Faster Ruth försäkrade farbror Ed att detta skulle öka blodflödet till Christines huvud. Farbror Ed vankade av och an, och faster Ruth knäböjde vid Christines huvud och viftade med en näsduk framför hennes näsa.

Ruths ögon undersökte noga Christines kropp för att kunna se något tecken på medvetande. Sedan fick hon syn på Christines naglar. ”Åh, hon dör! Hennes naglar skulle inte bli blå om hon inte höll på att dö. Gör något, Ed. Skynda dig, ring efter en ambulans. Jag hämtar lite is.”

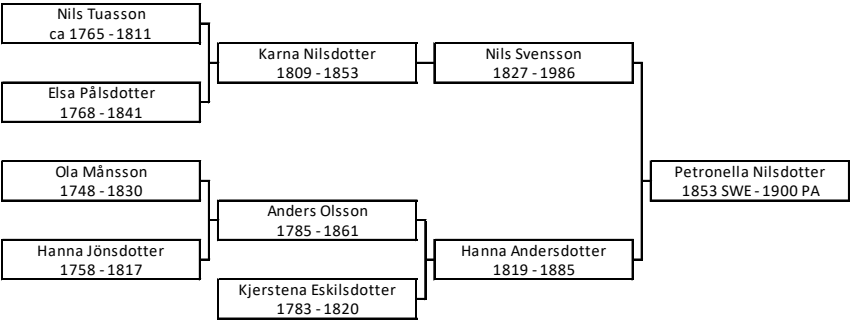
Farbror Ed rusade iväg till restaurangen för att hitta en telefon och faster Ruth följde efter honom. Med ambulans tillkallad och isen i handen lämnade de restaurangen.

Då fick de se en obehaglig syn. En gammal hundracka, med lurvig päls som hängde i tovor mellan hans korta ben, stod på Christines bröst, nosade och slickade henne i ansiktet.

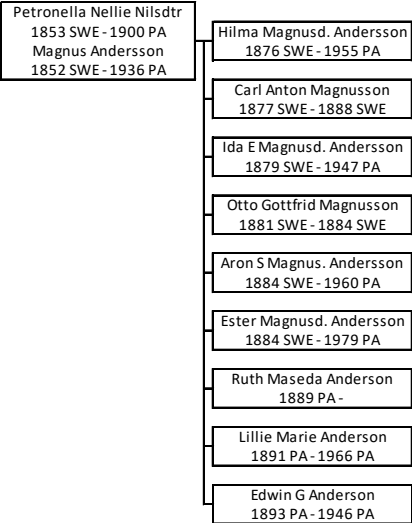
Farbror Ed och faster Ruth sprang nedför sluttningen och ropade och viftade med armarna, men hunden ville inte ge sig iväg. Han fortsatte att slicka Christines bleka kinder, hennes ögon och näsa och arbetade sig neråt för att dregla över hennes mun. Plötsligt darrade Christines ögon. Hon for upp genom den tunga sommarluften som en drunknande som flämtade efter andan, skrek och fäktade med armarna. Faster Ruth kallade det ett mirakel, men farbror Ed sa: ”Låt oss komma härifrån innan ambulansen anländer”.

Slakten har kanske aldrig hört talas om Christines nappatag med döden, även om det uppenbarligen utgjorde höjdpunkten på resan för farbror Ed. Men han berättade aldrig den här historien när han var tillsammans med faster Ruth eller hans andra fru.⁹⁸

Anfäder till Petronella Nilsdotter

Petronella Nilsdotters and Magnus Anderssons barn

Från Höör till Philadelphia

Petronella Nilsdotter och hennes barn var bland de 45 000 svenskar som emigrerade till Amerika under 1888.

Petronella Nilsdotter^A föddes i maj 1853 på torpet Tullskog^B norr om Höör. Hon var dotter till Hanna Andersdotter och hennes man, torparen och skogvaktaren Nils Svensson. När Petronella var 22 år gammal gifte hon sig med skräddargesällen Magnus Andersson, och något år senare flyttade de in till Höör där de under åren 1876–1886 fick tre döttrar och tre söner. Två av sönerna blev dock bara ett par år gamla.

Vad som fick Petronella och Magnus att överväga emigration till Nordamerika kan vi idag bara spekulera kring, men de var i alla fall ingalunda ensamma i Sverige om sådana planer.

Sammanlagt utvandrade 11 148 personer till Amerika under åren 1851–1855, men det var bara början. 1880-talet var det decennium då utvandringen kulminerade, med toppåret 1887. Då uppges 50 786 personer ha lämnat Sverige, varav 46 252 var svenskar som bosatte sig i Förenta staterna.^{99, C}

Destination Pennsylvania

Den 1 september 1887 lämnade skräddaren Magnus Andersson Sverige via Malmö hamn med slutlig destination Philadelphia i Pennsylvania. Petronella och barnen Hilma, Ida, Aron och Ester följde efter något år senare.^D

Dottern Ruth föddes i Philadelphia i augusti 1889. Hon följdes med ett par års mellanrum av Lillie Marie och Edwin. Familjen hyrde i början av 1900 en bostad på 1214 South Clarion Street i

^A Petronella Nilsdotter var syster till min FFM Emelie.

^B Där föddes även min farbror Gustaf 1913 och min far Hugo 1915.

^C År 1887 hade Sverige ca 4,6 miljoner invånare. Således utvandrade 1,3 procent bara under det året.

^D Endast Magnus är upptagen som utresande den 1 september 1887 i Malmö poliskammars register. I USA:s federala folkräkning 1900 uppges Magnus ha immigrerat 1888 och övriga familjen 1889.

Philadelphia. Magnus arbetade då hemifrån som skräddare, och med flera andra i familjen inblandade i verksamheten. Dottern Hilma var byxsömmerska, Ida västsömmerska och Aron skräd-dare. De yngsta barnen gick i skolan.

Den 25 oktober 1900 avled Nellie (Petronella) Anderson, 47 år gammal. Hon begrovs på Northwoods begravningsplats i Phila-delphia.

Änklingen Magnus kom senare att bo hos dottern Ruth i Philadelphia. Han reste vid ett tillfälle till Sverige för att hälsa på sin bror Sven Ljunggren i Hua-röd. När Magnus den 27 augusti 1923 återvände till sitt nya hem-land med S/S United States från Köpenhamn beskrevs han som 5 fot och 11 tum (180 cm) lång, och med grått hår och blå ögon.¹⁰⁰

Magnus bodde kvar hos dottern Ruth och hennes man Frank Wagenhols i Philadelphia, där han dog i juni 1936 på grund av inflammation i hjärtklaffarna.

Market Street, Philadelphia 1897.

Hilma och elfenbenssnidare Victor

Magnus och Petronellas äldsta dotter Hilma Amanda gifte sig 1901 med den jämnåriga och svenskfödde Victor Palmgren. Paret flyttade till New York City, där de 1910 bodde i Queens. Tio år senare hade de flyttat till 109 W 46th Street på Manhattan, där den förmodligen konstnärligt lagde Victor försörjde dem som elfen-benssnidare. Hilma och Victor var 1930 tillbaka i Queens, där de bodde på 62:a gatan.

Hilma dog i april 1955 av lungödem, medan maken Victor avled senare samma år av slaganfall orsakad av åderförkalkning.¹⁰¹

Inga uppgifter har framkommit som tyder på att Hilma och Victor hade några barn.

Västsömmerskan Ida och metallarbetaren Fred

Den 1879 födda Ida Elvira Andersson kom att arbeta som västsömmerska i Philadelphia. I april 1901 gifte hon sig med den tre år äldre stockholmsfödde Fritz ”Fred” Henricson. Paret tycks ha bott kvar i Philadelphia hela livet, bland annat på Gillespie Street och Poplar Street. Fred var metallarbetare, och blev sedan förman på en plåtfabrik.

Freds bror och svägerska, Edwin och Mathilda Henricson, fick i juni 1907 en son som gavs namnet Fred Waldemar. Edwin dog dock i december 1912, och en tid därefter kom Fred Waldemar att bo hos Ida och Fred Henricsson, förmodligen som adoptivbarn.

Ida dog i december 1947, medan maken Fred gick hädan tre månader senare. Såvitt framkommit hade inte Ida och Fred några egna barn. Den förmodade adoptivsonen Fred Henricson Jr dog i New Jersey 1960.

Drabbad av tuberkulos

I februari 1884 föddes Idas bror Aron Samuel. När han var i tjugoårsåldern arbetade han som maskinist vid järnvägen.

Såvitt känt förblev Aron Samuel Anderson ogift, och led under många år av tuberkulos. Han var intagen på Pennsylvania State Sanatorium for Tubercular i Windsor i Pennsylvania 1930, och vid tiden för mönstringen 1942 i samband med världskriget vårdades den 58-årige Aron på ett sanatorium i Hamburg, Pennsylvania. Enligt registreringskortet var han 5 fot 8 tum lång och vägde 155 pund (d.v.s. 172 cm resp. 70 kg), och hade blå ögon och grått hår.

REGISTRATION CARD—(Men born on or after April 28, 1877 and on or before February 16, 1897)			
SERIAL NUMBER		ORDER NUMBER	
1. NAME (Print) U. 1855 Aron Samuel Anderson			
2. PLACE OF RESIDENCE (Print) T.B. Sanatorium Hamburg			
(THE PLACE OF RESIDENCE GIVEN ON THE LINE ABOVE WILL DETERMINE LOCAL BOARD JURISDICTION. LINE 2 OF REGISTRATION CERTIFICATE WILL BE IDENTICAL)			
3. MAILING ADDRESS Same			
(Mailing address if other than above indicated on line 2. If same leave blank)			
4. TELEPHONE	5. AGE IN YEARS 58	6. PLACE OF BIRTH Hörnskövda	
	DATE OF BIRTH Feb 1 1884	Sweden	
7. NAME AND ADDRESS OF PERSON WHO WILL ALWAYS KNOW YOUR ADDRESS Mrs. Ruth Wogenhals - 5226 Sylvester St., Phila.			
8. EMPLOYER'S NAME AND ADDRESS Penn. Dep't. of Health			
9. PLACE OF EMPLOYMENT OR BUSINESS			
(Number and street of B. F. D. building)			
I AFFIRM THAT I HAVE FURNISHED ABOVE ANSWERS AND THAT THEY ARE TRUE.			
10. SIGNATURE Aron S. Anderson			

Under ”namn och adress till person som alltid vet var du bor” angavs ”Mrs. Ruth Wagenhals – 5226 Sylvester St, Phila”, d.v.s. Arons fem år yngre syster.¹⁰²

Efter att i 45 år ha kämpat med sina lungproblem dog Aron i maj 1960 på Episcopal Hospital i Philadelphia av andningssvikt i samband med kronisk bronkit.¹⁰³

Ester och irländaren James

Ester Desideria, det yngsta av de i Sverige födda barnen till Magnus och Pernilla, gifte sig 1911 i Philadelphia med den två år äldre irländaren James Nelson. Omkring 1930 bodde de i egen bostad på S. 60th Street. Den gaelisktalande James arbetade då som försäljare i ett varuhus, medan han tio år senare var kontorist i en livsmedelsaffär.

Ester och James kom senare att bosätta sig på 35 E. Lacrosse Avenue i Lansdowne, någon mil väster om Philadelphias centrum. Där avled James 1961. Som änka flyttade Ester ett par kilometer till Drexel Hill, där hon dog på julafton 1979.

Parets son James William var 1940 kontorist på en bank och bodde hos sina föräldrar. I september samma år gifte sig den 28-åriga James med Elinor Smith i Ninth Presbyterian Church i Philadelphia. År 1947 respektive 1949 fick de barnen Stephen James och Susan Elinor.

James W. Nelson blev i samband med andra världskriget inkallad till militärtjänstgöring i oktober 1940. Han var då 178 cm lång, vägde 66 kilo och hade brunt hår och blå ögon.¹⁰⁴

Han tjänstgjorde i armén från augusti 1943 till april 1946, varav 11 månader utomlands och 20 på hemmafronten. Han ansökte i början av 1950 om kompensation för krigsveteraner och beviljades sammanlagt 365 dollar. Familjen bodde då på 333 S. Rolling Road i Springfield, en förort till Philadelphia.¹⁰⁵

James William Nelson dog i juli 1981, medan hans änka Elinor avled åtta år senare. Båda är begravda tillsammans med James föräldrar på Arlington Cemetery i Drexel Hill.

Frisörskan Ruth och svetsaren Frank

Ester Nelsons syster Ruth Maseda Anderson var född 22 augusti 1889. Hon konfirmerades den 11 maj 1905 i Gustavus Adolphus Lutheran Church i Philadelphia tillsammans med fem andra ungdomar med skandinaviska namn.

När Ruth var 25 år gammal gifte hon sig i Philadelphia med den två år äldre tyskkättade Frank Wagenhols^A. Tillsammans fick de 1916 dottern Ruth, och möjligen ytterligare några barn senare. Ruth och svetsaren Frank stannade kvar i Philadelphia där de bodde på 5226 Sylvester Street.

Dottern Ruth bodde som 24-åring hemma hos föräldrarna, och arbetade då som hårfrisörska i en skönhetssalong.

Krigsfången Edwin

Magnus och Petronella Anderssons yngsta barn Edwin Gotthard föddes på nyårsdagen 1893. Edwin bodde i början av 1930-talet hos sin syster Lillie Marie i Philadelphia, och försörjde sig som hjälpreda vid någon slags järnvägsrelaterad verksamhet.

Am. förband i Château-Thierry

Under första världskriget tjänstgjorde Edwin i arméns 109:e infanteriregemente från den 3 april 1917. I juli 1918 var han i Frankrike inblandad i slaget vid Château-Thierry^B. Där utsattes han den 15 juli för gas, tillfångatogs samma dag och hölls som krigsfånge till den 9 december. Därefter vårdades han på sjukhus tills tjänstgöringen upphörde i New Jersey den 26 mars 1919.^{106, C}

Edwin Anderson kom senare att arbeta inom detaljhandeln. Han dog i Philadelphia i augusti 1946, 53 år gammal. Såvitt kunnat klarläggas var han inte gift eller efterlämnade några barn.^D

^A Stavas varierande som Wagenhols och Wagenhals.

^B Franska och amerikanska styrkor attackerade framgångsrikt de tyska trupperna vid *Château-Thierry*. Attacken var en del av det andra slaget vid Marne och den allierade motattacken för att tvinga tillbaka tyskarna.

^C Vapenvila slöts den 11 november, men det dröjde rimligtvis en tid innan det praktiska med frigivning av krigsfångar m.m. klarades ut.

^D Uppgifter från ansökan om ersättning som krigsveteran tyder på att Edwin kan ha varit gift med en kvinna vid namn May/Mae och haft en son vid namn Albert. Detta har dock inte kunnat styrkas genom andra dokument.

Lillie Marie och frimuraren Otto

Petronellas och Magnus yngsta dotter Lillie Marie gifte sig med den Tysklandsfödde och nio år äldre Otto William Roesberg. Otto ägde en liten restaurang i Philadelphia, men började sedan arbeta åt glassfirman Breyers Ice Cream^A där han ansvarade för vanilj-avdelningen.

Otto blev god vän med ägaren, Henry Breyer, och familjen blev ofta bjuden på middag i Breyers pampiga hus. Sonen Clarence Roesberg gillade pudding, och Breyer brukade fråga honom om han ville ha lite mer pudding. Breyer trampade då på en signalanordning på golvet för att tillkalla betjänten att komma med mer pudding.¹⁰⁷

Under 1930- och 1940-talen bodde Lillie Marie och Otto i egen bostad på 4433 Paul Street i Philadelphia med barnen Henry, Otto John., Clarence och Lillie.

Clarence Roesberg.

Otto var medlem i en frimurarloge i Frankfort, Philadelphia, och logen hade sina lokaler mittemot rådhuset och John Wannamaker's. Wannamaker's var ett av de första varuhusen i USA och påverkade utvecklingen inom detaljhandeln, bland annat genom att det var först med att använda prislappar.

*Otto W. Roesberg
med sin logemedalj.¹⁰⁸*

^A *Breyers Ice Cream* startades av Henrys far William A. Breyer 1866. Man använde under många år enbart naturliga ingredienser, men så småningom kom företaget att ingå i Unilever-koncernen. Några år in på 2000-talet fanns uppemot 40 ingredienser i glassen, som dessutom innehöll så lite mjölkprodukter att den inte längre fick kallas glass utan gå under namnet Frozen Dairy Dessert.

Otto var även medlem i Shriners club, som har anknytning till Shriners barnsjukhus ... Otto brukade besöka sjukhuset och ha med sig Breyers glassbägare till barnen, och han brukade även ta med sig glass till min mors [Lillie Roesberg Coyne] skola när hon var barn.¹⁰⁹

Alla Roesbergs-pojkarna var musikaliska. Min morfar Otto spelade trumpet. Min onkel Harry (Henry Roesberg, även min gudfar) spelade dragspel ... Mormor Grace spelade fiol och piano.¹¹⁰

Otto Roesberg dog i augusti 1943, medan Lillie led av livmodercancer när hon dog av hjärtattack i december 1966.¹¹¹

Lillie Marie med barnbarnen Kathleen och Lillie.¹¹²

Otto W. Roesberg och hans familj på 1930-talet: Clarence, Otto W, Henry, Lillie, Lillie Marie och Otto J.¹¹³

Asbestarbetaren Henry

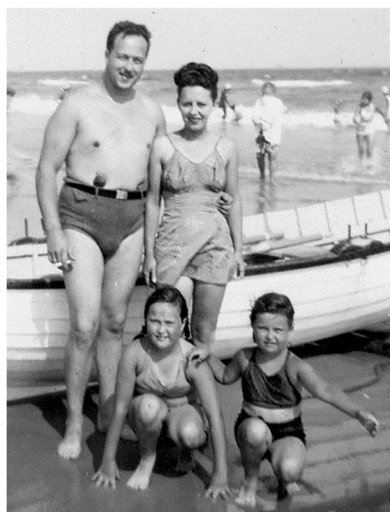
Lillie Maries och Ottos son Henry (med tillnamnet Breyer för att hedra faderns arbetsgivare) föddes 1919. År 1941 arbetade han på Philadelphia Asbestos Company, och gifte sig med den tre år yngre Pauline Ivester. Samma år noterade de militära myndigheterna att han var 188 cm lång, vägde 82 kilo och var blond och blåögd. Han bar glasögon och hade en ”metallbit i ett ben i vänstra handleden”.¹¹⁴ Några år senare bedömdes han vara en yrkesskicklig asbest- och isoleringsarbetare.

Henry avled i februari 1980 i Burlington, New Jersey, medan hans fru Pauline gick bort 2012. Paret efterlämnade tre söner, Ronald, Richard och Henry.

Min mor [Lillie Roesberg Coyne] mindes att hennes bror Henry brukade klä ut sig till jägare (hans favorithobby) vid Halloween, och bära ett låtsasgevär och hade hängt uppstoppade djur i bältet, som om de var djur han skjutit. Mor tyckte det var roligt!¹¹⁵

Asbestarbetaren Otto

Henrys bror Otto John föddes 1921. Han var först glasstillverkare, förmodligen hos sin far, och längre fram metallarbetare. När han var 18 år gammal gifte han sig med Pennsylvania-födda Grace Hughes, och fick under 1940-talet döttrarna Lillian och Kathleen.

Liksom Henry blev Otto J. under andra världskriget kallad till militärtjänstgöring. Vid mönstringen 1942 vägde han 95 kilo, var 183 cm lång, blåögd och brunhårig. Han kom att tjänstgöra i armén under tre månader tills han togs ur aktiv tjänst i november 1944.¹¹⁶ Liksom sina bröder arbetade han sedan med rörisolering och liknande.

*Otto John, Grace,
Lillian, och Kathleen.*¹¹⁷

Otto John Roesberg var bara 42 år gammal när han dog i juli 1963^A, medan änkan Grace levde till juli 2004.

Otto J. Roesberg, 42, på 730 Willits Ave., Audubon, dog under söndagen i sitt hem. Han var asbestarbetare i Philadelphia. Han var medlem av Local 14, Asbestos Workers^B, Haddon Heights Lutheran Church, Haddonfield Lodge 130, F & AM^C. Han var veteran från andra världskriget.¹¹⁸

Kathleen gifte sig ung

Otto och Grace Roesbergs dotter Kathleen var i tonåren när hon började umgås med William Sutkus.

Min mamma och pappa träffades på ett matställe i South Jersey. Mamma var väldigt ung, 16, och min pappa 21. Min mors föräldrar tyckte inte om min pappa eftersom han var katolik och de var lutheraner, och kanske fanns där även andra skäl. De försökte hindra min mamma från att träffa honom.

En gång körde min mamma och pappa och ett annat par från South Jersey till North Carolina för att rymma. Tydligt skrämde den lokala sheriffen dem så rejält att de körde hem igen med detsamma. Min mor ... fick utgångsförbud och förbjöds att träffa min far under flera veckor. Om mina morföräldrar bara visste.¹¹⁹

Kathleen och William med hans mormor, Catherine Conroy.

Kathleen hade det besvärligt därhemma eftersom hennes föräldrar så starkt ogillade hennes pojkvän. Hursomhelst gifte sig Kathleen och William i Runnemed, New Jersey i november 1957.

Hennes föräldrar accepterade det inte, gick inte på bröllopet och hade inget med henne att göra under ett år. Först när min bror [William Jr] fötts började de prata med varandra igen. Till slut blev morfar Otto J. Roesberg och min pappa bästa vänner.

^A De båda asbestarbetande bröderna blev 60 respektive 42 år gamla. Det kan väl med fog antas att deras tidiga död var arbetsmiljörelaterad.

^B Asbestarbetarnas fackliga organisation.

^C Frimurarloge.

Mina föräldrar ... var mycket sociala, bjöd alltid hem släkt och grannar vid helgdagsfirande och bjudningar. En gång per månad under vintern hade släkten på min mors sida (Roesberg) kortspelskvällar. Varje månad skiftade man värdskap. Oftast deltog mina föräldrar Bill och Kathie Sutkus, min mammas syster Lillian och Carls Fuhs, mammas faster Lilly och Russ Coyne, onkel Harry och Pauline Roesberg ... och ibland onkel Clarence och Glenda Roesberg. Det var så spännande när vi hade hand om det ... mamma brukade köpa massor av läcker mat till kortkvällarna.

Efter att Kathleen i oktober 1959 fött William Junior fick hon två döttrar, Grace och Colleen. Familjen lämnade New Jersey 1976 och flyttade till Hillsborough i Florida.

Kathleen och William skildes 1987, och Kathleen gifte sig sedan med Ed Smith. Han dog 1987, medan Kathleen levde fram till maj 2017.

Colleen and Bobby Dow

Kathleen och William Sutkus dotter Colleen Marie föddes 1963 i New Jersey, men tillbringade tonåren i Florida.

*"I början av 1980-talet var jag vattenskidåkare på temaparken Cypress GardensA. Jag höll bara på med det en kortare tid men det var väldigt roligt."*¹²⁰

^A *Cypress Gardens* i Winter Haven, Florida var i funktion 1936–2009. Det användes flitigt vid filminspelningar, däribland för åtskilliga av simmar- och filmstjärnan Esther Williams succéer.

Colleen gifte sig med Arkansasfödde Bobby Dow i Florida 1997. Samma år flyttade de till Aubrey, Texas. Både Colleen och Bobby jobbar inom IT-branschen och träffades genom jobbet.

Efter att bland annat varit styrelsemedlem och tränare inom ungdomsidrotten blev Colleen 2011 invald i den lokala skolstyrelsen.

Jag har suttit i vår lokala skolstyrelse i mer än nio år. Vart tredje år måste jag kandidera, och det är *inte* roligt. Det här är nog min sista mandatperiod.¹²¹

Bobby och Colleen har tre barn som föddes åren kring millennieskiftet. Sönerna Bobby och William är inriktade på läkarutbildning medan dottern Kathimae vill bli sjuksköterska. De studerar alla tre på Texas A&M-universitetet.

Colleen beskriver sin make Bobby som en hårt arbetande man.

[Bobby] arbetar väldigt hårt, oavsett det är på hans jobb eller här hemma ... han gillar att arbeta på vår tomt och att vara utomhus. Han och William odlar mycket grönsaker varje år.

Bobby och Colleen Dow med barnen Bobby, Kathimae och William.¹²²

Vi har 20 acres^A inte så långt hemifrån där vi har boskap. Vi har svarta anguskvigor. Vi köper dem när de nyss är avvänjda och låter dem gå på bete på vår mark tills gräset dör av frost. Sedan säljer vi dem och köper nya på våren. Vi äter inte dem, för jag har svårt för att föda upp och ta hand om något och sedan äta det. De är sällskapsdjur för mig ... jag är ingen stor köttätare i vilket fall som helst. Vill hellre ha en sallad, nötter, en potatis eller frukt än en stek. Min man gillar kött däremot.

Flottisten Clarence

Otto J. Roesbergs bror Clarence Ederer var född 1926. Han tjänstgjorde vid flottan under andra världskriget, bland annat från juli 1944 och våren 1946 på den någon månad tidigare sjösatta jagaren USS John W. Weeks^B, 123.

Clarence gifte sig sommaren 1953 med Glenda Graham, och de blev föräldrar till sönerna James och William. Clarence dog i Camden, New Jersey 1985.

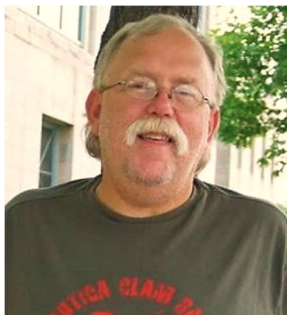
Närmast kameran, från vänster: Grace Roesberg, Otto J. Roesberg, Russell Coyne, Lillie Coyne och Lillie Marie Anderson Roesberg.¹²⁴

^A 20 acres = ca 8 hektar.

^B Jagaren *John W. Weeks* sjösattes i juni 1944. Den togs ur tjänst 1970, och sänktes som måltavla i november samma år utanför Virginia.

Lillie och Russell Coyne

Otto och Lillie Marie Roesbergs dotter Lillie gifte sig 1940 med den jämnåriga Russell A. Coyne. Åren 1954–1965 fick de barnen Steven, Robert, Thomas, David och Nancy. Russell designade gaffeltruckar medan Lillie var chefssekreterare.

Sonen Robert gick tidigt in i flottan men slutade efter några år. När han var i 20-årsåldern drabbades han av cancer, men behandlades och överlevde. Han dog 2013, 55 år gammal.

*Robert Coyne
(1957–2013)*¹²⁵

Min mor var musikalisk och spelade piano liksom min bror Bob (Robert). När min morbror Harry dog gav moster Pauline sin mans dragspel till Bob, och han lärde sig fort att spela på egen hand.¹²⁶

Lillies och Russells son Steve studerade vid West Chester University där han tog examen inom Idrott och hälsa. För närvarande (2020) är han lärare vid Bucks County Community College, och även domare vid basketmatcher.

Steve gifte sig 1980 med Judy Platt. Deras son Ryans studier inkluderade filmproduktion, och han har t. ex. arbetat med tv-shower. Hans syster Jillian utbildade sig vid Acadia College och är grundskolelärare. Hon gifte sig med Aaron Oliver 2019 och fick dottern Emerson i november samma år.

*Lillie och Russell Coyne.*¹²⁷

Min bror Tom studerade till elingenjör och tog examen vid universitetet i Pittsburg. Han är nu försäljningschef vid ADA Carbon Solutions. Han gifte sig med Susan King i september 1984. De har två döttrar, Jackie och Danielle, som båda för närvarande [2020] går på college.¹²⁸

Toms bror Dave studerade vid Indiana University of Pennsylvania där han tog examen i datavetenskap. Han var 2020 avdelningschef för IT vid Universal Health Services. Dave har två söner, Dale och Evan, i ett tidigare äktenskap med Lori McClinton. Han gifte sig 1999 med Marissa Manfredi, och de har tillsammans söner Tyler, Dylan och Mason.

Nancy, Trever och Zoe

Lillies och Russells dotter Nancy föddes 1965 i Philadelphia, Pennsylvania.

Vi tyckte om att tillbringa sommarloven nere vid New Jersey-kusten. Vi fiskade, och pappa brukade göra sina egna revar till krabbfisket. Han brukade också gilla att spela volleyboll på simklubben där vi var medlemmar.¹²⁹

*Syskonen Tom, Nancy, Steve och Dave Coyne.*¹³⁰

Nancy studerade vid East Stroudsburg University in Pennsylvania, och tog där examen i medicinsk teknik. Hon arbetade under många år som laboratorietekniker innan hon blev chef på en immunkemiavdelning. År 2016 blev hon kvalitetschef på Quest Diagnostics i Houston.

Nancy gifte sig i maj 2002 med Trever Brice. Trever var född i Florida, gick på yrkesskola inom värme, ventilation och luftkonditionering; och utbildade sig senare inom säkerhets- och alarm-system. Han blev sedan områdeschef inom hemautomation och säkerhet.

Nancy och Trever bor 2020 i Houston, Texas, med den 2004 födda dottern Zora.

Nancy och Trever Brice, 2019.¹³¹

Zora Brice.¹³²

DNA-resultat framgångsrik sökväg

När jag kring millennieskiftet släktforskade inför skrivandet av min första släktberättelse, *Man har ju lite minnen*, kunde jag inte med säkerhet få fram vad som hänt med mormors far Per Nilsson Nyborg efter att han förmodligen gett sig av till Nordamerika.

På fel spår

Senare framkom uppgifter som tydde på att han var identisk med en Per Nilsson/Nelson, som 1894 kommit till New York. Genom att utesluta andra mindre sannolika kandidater utgick jag till sist från att jag var på rätt spår. När jag 2012 publicerade information på hemsidan om några av släktens utvandrare i *Med hopp om ett bättre liv* kunde man således där läsa följande:

Något år senare utvandrade han till Amerika, där omkring 1895 norsk-ättade Olana blev hans tredje fru. År 1900 bodde de på East 38th Street på Manhattan, New York, där Per (nu med efternamnet Nelson) bedrev skrårderiverksamhet i hemmet och Olana var sysselsatt med "house work".

Per och Olana fick 1906 dottern Ruth, och någon gång under de närmaste åren dog skrårddare Per. Änkan Olana och dottern bodde 1910 kvar på East 38th Street, där Olana försörjde dem genom att städa hos privatpersoner. Därefter saknas uppgifter om Olanas vidare öden. Vad gäller Ruth finns visserligen en del uppgifter som skulle kunna stämma in på henne, men det har inte gått att med rimlig säkerhet fastställa att de handlar om just denna Ruth Nelson.

Mot slutet av 2018 fann jag i ett nätpublicerat släkträd uppgifter som stämde bra med ovannämnda Ruth Nelson. Jag kontaktade släkträdets upphovsman Brian Anderson^A i Bronx^B, New York, och fick följande besked:

Du har uppenbart fel Ruth Nelson. Hennes far var Per Nilsson från Tolånga, min gammelfarmors bror. Han var inte gift tidigare och dog här i

^A Brian Anderson var stadsarkivarie i New York City.

^B New York Citys stadsdel *Bronx* har för övrigt fått sitt namn efter smålänningen Jonas Bronck, som redan i början av 1600-talet kom till den holländska kolonin Nieuw Nederland på den amerikanska ostkusten.

New York City 1909. Ruths mor gifte om sig, och familjen Ahlfors flyttade alla ut till Toledo, Ohio. Ruth gifte sig aldrig. Men det hade i alla fall varit trevligt att ha hittat ännu en släkting. Jag är glad att du tog dig tid att skriva.¹³³

Så var det med det. Men skam den som ger sig!

På rätt spår

Efter att jag via Ancestry lämnat DNA-prov fick jag uppgifter om ett antal personer som jag i varierande grad hade gemensamma DNA med. Vid kontakt med en av dem, Christina Nyborg Fowler i Oklahoma, framkom att hennes farfars far var Ola Nilsson Nyborg, bror till min mormors far Per. Från Christina fick jag en hel del intressant information om Ola och hans ättlingar i USA, dock utan att det resulterade i närmare klarhet i vart Per Nyborg tagit vägen.

Kring julhelgen 2019 gjorde jag nya försök att hitta Per Nyborg genom att titta närmare på ytterligare ett antal personer som hade med mig i varierande grad matchande DNA. Bland dessa fanns en person under pseudonym, och när jag sedan letade på det av henne publicerade släktträdet så fanns där en Peter Nils Newbury, där inte minst ålder och yrke stämde väldigt väl med Per Nyborg.

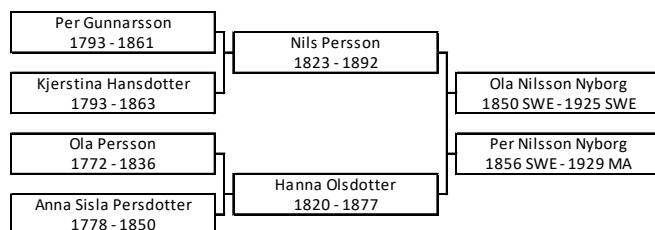
Och – då borde det väl ändå vara han?

Efter kontakt med personen bakom pseudonymen, Dianne Foster Anelli, fick jag besked om att Peter (Per Nyborg) var hennes farfars far. Hon skrev att hon hade vidarebefordrat mitt meddelande till sin mors kusin Ted, som gjort omfattande forskning kring släkten Newbury. Och snabbt kom respons från min jämnårige släkting Ted Newbury i Tulsa, Oklahoma:

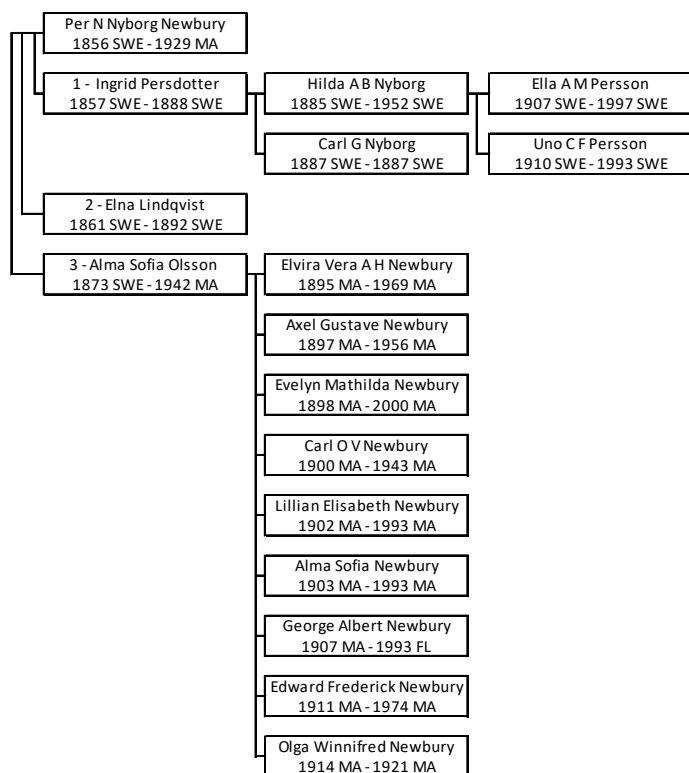
Jag är så glad att få lite släktinformation från Sverige. Det är faktiskt just de få bitarna information du gett mig som löst ett flera decennier gammalt mysterium. Mysteriet är "Var Peter Nils Newbury tidigare gift i Sverige?" Det var en hemlighet som bara ryktades vara sann, åtminstone för mig, och det kom från min faster Evelyn (Newbury) Amundsen. Nu har äntligen den frågan blivit besvarad. Tack ska du ha.¹³⁴

Således kunde, tack vare resultat av DNA-analys, segslitna gåtor för släktingar på båda sidor om Atlanten få sin lösning!

Anfäder till Ola och Per Nilsson Nyborg

Ättlingar till Per Nilsson Nyborg (Newbury)

Skräddare Per från Billeberga

Nils Persson och Hanna Olsdotter fick två söner. Båda blev skräddare och kompletterade efternamnet Nilsson med Nyborg. En av dem emigrerade till Nordamerika, den andra stannade i Sverige men hade tre söner som blev amerikaner.

Torparen Nils Persson i Källs-Nöbbelöv var född 1823. Han var gift sedan nio år tillbaka med Hanna Olsdotter när deras fjärde barn, Per, föddes den 17 mars 1856.

Som så många andra började Per Nilsson att arbeta som dräng. Han bodde kvar hos föräldrarna till 1872 då han blev lärling hos en skräddare i Norrvidinge. Fem år senare avbröt han skräddar-karriären och valde militärlivet. Han var således soldat vid 4:e kompaniet på Göta livgarde i Stockholm från mars 1877 och sex år framåt. Sedan han bott kvar i Stockholm ytterligare ett år återvände han i augusti 1884 till Skåne och Billeberga som ”Nyborg Pehr Nilsson, f.d. gardist. Skräddare”.¹³⁵

Namnet *Nyborg* hade Pers fem år äldre bror Ola antagit i samband med sin utbildning till skräddare (namnet visar sig första gången 1873 ¹³⁶). Sannolikt gällde samma för Per eftersom han noterades som Per Nilsson Nyborg vid livgardet.

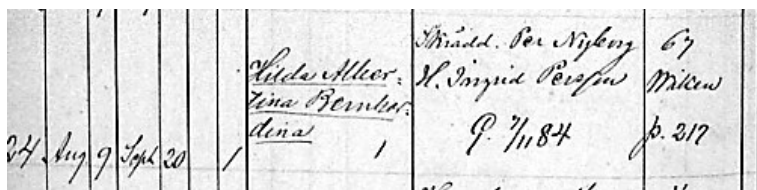
Ola Nyborgs söner Hugo, Nils och Svante kom senare att utvandra till Amerika^A, men låt mig först berätta historien om hans bror Per Nyborg and hans liv.

Mormor Hildas föräldrar

Den 7 november 1884 stod skräddaren Per Nilsson Nyborg och den 1857 födda fjärdingsmansdottern Ingrid Persson inför prost-en P. Thulin i Asmundtorps kyrka och lovade att vara varandra trogna.

Per och Ingrid bosatte sig i Viken norr om Helsingborg, där tio månader senare dottern Hilda Albertina Bernhardina, min mor-mor, föddes. Nyårsdagen 1887 föddes en son som dock bara blev fem dagar gammal.

^A Se kapitel *Ola skräddares barn* sidan 101.

Född 9 augusti, döpt 20 september, Hilda Albertina Bernhardina. Föräldrar "Skrädd. Per Nyborg" och hans fru Ingrid Persson, boende på nr 67 i Viken.¹³⁷

I november 1887 flyttade familjen till Helsingborg, där de slog sig ner i kvarteret Danmark mellan nuvarande Södergatan och Hantverkargatan. Där drabbades den 31-åriga Ingrid av lunginflammation och dog i april 1888.

Moderlös flicka adopterad

Ingrids syster Hannas äktenskap med arbetaren Olof Jönsson var barnlöst, så de tog genast hand om den knappt treåriga moderlösa Hilda. Sommaren 1890 flyttade Olof, Hanna och fosterdottern

Ingrids och Per Nyborgs dotter Hilda.

Hilda från (Trolle)Näs i centrala Skåne till kolgruveområdena i nordväst där de slog sig ner i Billesholm. Där fick Olof först arbete vid ett tegelbruk och senare vid gruvan.

Olof köpte 1901 ett hus på Ljungs-
gård, Billesholm. Huset var tillräckligt stort för att rymma två familjer.

I november 1906 gifte sig Hilda med byggnadsarbetaren Oskar Persson. Oskar var född 1882 och son till Pehr och Anna Persson.^A Några månader efter bröllopet flyttade de till Lund, där Oskar arbetade som murare. Deras dotter Ella, min mor, föddes i oktober 1907 i Olof Jönssons hus på Ljungsgård.

^A Se kapitel *A okänd utrikes ort*, sidan 111.

Oskar, Hilda och Ella bodde under några år kvar i Lund. Där föddes 1910 Ellas bror Uno. Ett år senare flyttade de tillbaka till Ljungsgård, där de bodde i en av lägenheterna i Olofs hus. Oskar fick senare ett bättre betalt jobb som förman, så den unga familjen flyttade då till ett hus inne i Billesholm 1921.

Hanna och Olof dog 1933, och Hilda ärvde då deras hus. Hilda och Oskar stannade kvar i Billesholm, men behöll huset på Ljungsgård och hyrde ut det till andra familjer.

År 1945 flyttade slutligen Oskar och Hilda till Hildas hus på Ljungsgård. Några år senare tillbringade jag många fredagar och lördagar där medan mina föräldrar hade långa arbetsdagar i sitt bageri i näraliggande Bjuv.

Omkring 1951 blev Hilda sjuk och vårdades på sjukhus under en längre tid. Hon blev tillräckligt återställd för att komma hem, men var märkt av sjukdomen. En decembernatt 1952 kom morfar Oskar och knackade på vår dörr. Han berättade då att Hilda hade dött. Hilda Persson, som var 67 år när hon dog av hjärtinfarkt och kärlförträngningar, begrovs på Norra Vrams kyrkogård.

Pers andra äktenskap

Hildas far Per Nilsson Nyborg bodde efter makan Ingrids död 1888 kvar på Söder i Helsingborg. I december 1889 gifte han sig med den 28-åriga jungfrun och snickardottern Elna Lindqvist.

Skräddaren Per Nilsson Nyborg kom dock snart att bli änklings för andra gången. Första hustrun Ingrid hade avlidit efter tre och

Olof och Hanna Jönsson (sittande) med Hilda, Oskar och barnen Ella and Uno.

ett halvt års äktenskap, och när Elna dog av tuberkulos i april 1892 hade det bara gått drygt två år efter bröllopet.

Vid det laget hade dock paret redan skilts åt, om än inte i lagens mening. Per hade nämligen i mitten av mars 1891 ”utv. till Amerika med hustruns medgifvande”.¹³⁸ Huruvida detta berodde på problem i äktenskapet, dåliga tider i skrädderibranschen eller en allmän längtan efter uppbrott kan vi bara spekulera kring. Oavsett vilket var det inte ovanligt att mannen utvandrade först, och när han sedan ordnat bostad och arbete följde hustrun efter. Så kan det mycket väl ha varit tänkt även i detta fall.

Till Nordamerika 1891

Den 6 april 1891 anlände det danskägda fartyget Hekla till New Yorks hamn med den 35-årige skräddaren Per Nilsson Nyborg ombord¹³⁹. Året därpå gifte Per sig i Cambridge, Massachusetts, med den i Fleninge 1873 födda Alma Sofia Olsson. De bosatte sig i Cambridge, en grannstad till Boston. Per fick arbete på ett skrädderi på Newbury Street i Boston, och amerikaniserade sitt namn.

Det var besvärligt för folk att uttala hans namn, så han ändrade det till Newbury.¹⁴⁰

Han bytte till Newbury, ett slags likalydande namn. Vid tiden för bytet jobbade han i Boston, Massachusetts som skräddare. Skrädderiet låg på Newbury Street ... jag antar att han gillade namnet.¹⁴¹

Även förnamnet Per ändrades, så hösten 1906 ansökte han om amerikanskt medborgarskap under namnet Peter Newbury. Han avsvor sig därmed sin trohet till ”Oscar II King of Sweden”.

it is his bona fide intention to become a citizen of the United States of America, and to renounce forever all allegiance and fidelity to every foreign Prince, State, Potentate and Sovereignty whatsoever, — more especially to Edward VII., King of the United Kingdom of Great Britain and Ireland,

Oscar II King of Sweden
whose subject he has heretofore been. He therefore prays that this, his Declaration and Intention, may become a record of this Honorable Court, agreeably to the laws in such case made and provided.

Peter N. Newbury

Vid det laget hade Peter och Alma flyttat någon mil norr om Boston till Saugus, och hade sex barn.

Peter fortsatte att försörja sin växande familj som skräddare, och när de 1920 bodde i eget hus fanns ytterligare tre barn i familjen. Den yngsta, dottern Olga, dog dock redan när hon var sju år gammal.

Peter var skräddare, han bodde på 26 Avon Street och deras hus var inte stort för åtta barn! Familjen hade antagligen en svår tid för han dog 1929 ... De flesta barnen var tvungna att arbeta och de flesta gifte sig inte som unga.¹⁴²

Familjen Peter och Alma Newbury, 1915.

Mot slutet av mars 1929 dog Peter Newbury. Den 17 år yngre änkan Alma kom att bo kvar på Avon Street i Saugus, och åtminstone bodde även fem av barnen kvar där 1940.

Peter Newburys tredje fru Alma led av diabetes när hon dog av lunginflammation 1942 i Saugus.

Peter Newburys barn

De flesta av Alma och Peter Newburys efterlevande barn (min mormors halvsyskon) kom att bli kvar i Boston och dess närområde. Beträffande tre av dem kan nämnas att

- Carl Oscar Viktor (1900–1943) dog ogift
- Lillian Elisabeth (1902–1993) gift med Arthur Ross (1897–1958)
- Olga Winnifred (1914–1921) dog efter att ha drabbats av ödem.

Men om deras syskon finns det mer att berätta.

Lillian, Vera och deras far Peter Newbury, ca 1919.¹⁴³

Vera och Lillian.

Vera, augusti 1924.

Carl Newbury.

Längst till vänster ses Edward, Alma, Lillian och Olga. Närmast Alma, Carl och Lillian.

Vera och målare Richard

Elvira (Vera) föddes sommaren 1895. Hon arbetade som kassör i ett varuhus när hon 1924 gifte sig med Richard Syjatz, en målare från Dresden i Tyskland. Paret fick tre döttrar, Bertha, Alma och Virginia, alla födda i Boston åren 1927–1934.

Elvira led av diabetes när hon dog av lunginflammation i Boston 1969. Hennes man Richard levde i ytterligare 33 år och blev 102 år innan han dog 2002.

Chauffören Axel och frisörskan Florence

Axel föddes 1897. Han kom under en tid att arbeta på en plåt-industri, och försörjde sig sedan som chaufför. När han var 32 år gammal gifte han sig med den nio år äldre Florence Graham.

Axel gifte sig med Florence, en hårfrisörka. Hon gav mig min första permanentbehandling. De hade inga barn, men hon hade två i sitt första äktenskap, en flicka och en pojke ... Axel dog av en lungsjukdom, troligen orsakad av rökning.^{144, A}

År 1940 bodde familjen på Grove Street i Saugus grannort Melrose, tillsammans med Florences barn i första giftet Dorothy och Kenneth. Efter att ha varit änkling i åtta år dog Axel i Boston 1956.

102-åringen Evelyn

Evelyn Mathilda Newbury föddes 1898. Efter skoltiden blev hon stenograf på ett försäkringsbolag. Hon hann bli 43 år innan hon gifte sig med norskättade Charles Amundsen, ett äktenskap som blev barnlöst.

Hon var alltid glad och älskade att spela canasta. Hon brukade passa mig och mina bröder när våra föräldrar någon gång var borta över veckoslutet, och då var det inte så noga med vad vi gjorde eller när vi gick till sängs.¹⁴⁵

Evelyn bodde i Boston-grannstaden Everett. När hon var i 60-årsåldern fick hon problem med fötterna. Hon gick därefter aldrig

^A Florence Graham fick under äktenskapet med Clifford Palmer fyra barn under åren 1906–1917.

utomhus om det inte var mycket varmt, inte ens till sin lilla trädgård. Hon blev övertygad om att hon hade Raynauds sjukdom^A, och att den påverkade blodcirkulationen i fötterna så de blev kalla och ömma.

Evelyn blev något av en enstöring. Hennes doktor kom hem till henne, livsmedel och mediciner fick hon hemskickat, och hon fick villiga grannbarn att klippa hennes gräsmatta.

Kläderna hon hade på sig var gamla, hon bar helt enkelt sådant hon haft länge, om inte min mor eller någon annan hade plockat upp något nytt till henne. Jag minns henne alltid i fritidsbyxor och tröja.

Evelyn och Alma, ca 1919.¹⁴⁶

Men en gång kunde inte Evelyns ordinarie läkare besöka henne, så det kom en annan doktor. Denne menade att Evelyn inte alls hade Raynauds sjukdom, och gav henne lite medicin. Efter en tid hade hon inte längre ont i fötterna.

Så hon tog en promenad i staden, något hon inte gjort på kanske 25 år. Och hon kunde inte förstå alla förändringar som skett, och att det på 1930-talet anlagda spårvägssystemet nu var borta och ersatt av bussar. Det måste ha varit en otrolig syn för henne, liksom hon var det för folk omkring henne!

Evelyns man Charles Amundsen hade dött redan 1957, medan Evelyn innan hon dog 2000 uppnått lika hög ålder som sin svåger Richard Syjatz, 102 år.^B

^A *Raynauds sjukdom*, ett slags kärlkramp som ofta drabbade fingrarna och mera sällan tårna. Ger attackvis nedsatt blodförsörjning, vilket leder till blekhet, blåaktig missfärgning och smärtor. Vanligare hos kvinnor än män (Bra Böckers Lexikon, 1988).

^B Från Evelyns brorson Edward (Ted) Frederick Newbury, Jr fick jag 2020 ett av honom och systemen Susan renskrivet brev, nedtecknat ca 1998 av den

Vi älskade alla henne. Hon hade även vid 102 minnet i behåll, kom ihåg alla presidenters namn och gillade att lära sig nya saker. Hon var långt ifrån "gammal och skröplig"!

Alma och hennes rymmande dotter

Evelyns syster Alma Sofia var 24 år när hon 1929 ingick äktenskap med Allister Allan. De fick 1937 dottern Jean. Efter tio års äktenskap dog dock Allister i samband med blindtarmsinflammation. Alma och dottern Jean flyttade då hem till Almas mor i Saugus. Ett par år senare gifte Alma om sig med George Beckford.

Alma var mycket förtjust i sin enda dotter Jean. När Jean blev vuxen nog att ha pojkvän blev det problem. Alma motsatta sig kraftigt Jeans val av pojkvän, men Almas syster Evelyn rådde henne att inte vara så påstridig, för de ungas förhållande skulle kanske ändå ta slut.

Men Jean rymde med pojkvännen och Alma fick ett raseriutbrott. Hon övertalade sin bror Edward, som var polis, att spåra upp rymmarna och stoppa dem. Alma lastade sin syster Evelyn för Jeans rymning, och vägrade under flera år att prata med henne.¹⁴⁷

Almas man George Beckford drabbades av Alzheimer och dog 1981, medan Alma gick ur tiden på hösten 1993.

Bagare och lastbilsförare George

Peter och Alma Newburys sjunde barn George Albert Newbury föddes 1907. George blev bagare och lastbilschaufför. Han gifte sig 1933 med sömmerskan Mildred Hunnewell, och de fick två döttrar, Janet och Lois.

George Newbury var 86 år gammal när han dog 1993, medan Mildred uppnådde 93 år innan hon dog 2000.

George och Mildred.

100-åriga och dåligt seende Evelyn, här kallat *Evelyn Mathilda Newbury's memories*, som jag delvis använt som faktaunderlag och citerat ur.

*Richard och Janet Foster.*¹⁴⁸

Deras dotter Janet Newbury föddes 1934 i Saugus, Massachusetts. När hon var i tjugosåldern träffade hon Richard Lawrence Foster och gifte sig med honom. Paret bosatte sig i Connecticut, där deras tre barn Dianne, Brenda och Douglas föddes under åren 1958–1961.

Janet arbetade på ett apotek och senare på sjukhuset i Middletown, Connecticut. Där hanterade hon leverantörs-skulder fram till sin pension. 1985 gifte hon sig med William Hinman och flyttade till Old Lyme i New London County, Connecticut. William

Hinman dog 1998, och Janet sålde senare sitt hem och flyttade tillbaka till Middletown.

Hon är en vänlig och mycket tålmodig person, min hjälte. Hon arbetade väldigt hårt för att fostra oss tre barn. Hon flyttade ... tillbaka till Middletown till en stor lägenhet, som vi alla designade och byggde tillsammans, i anslutning till vårt hem i South Farms-området i Middletown, CT. Det var för ungefär 6 år sedan. Det är väldigt vackert och fridfullt här. Rob och jag älskar att ha henne så nära. Hon är väldigt frisk och självständig (bortsett från nu under Covid-krisen).^{A, 149}

Annellis hus i Middletown, Conn.

^A Skrivet i juli 2020.

Efter gymnasiet gick Janets dotter Dianne^A på en skola för kommersiell konst och illustration. Efter flera anställningar hade hon arbetat sig upp till marknadsföringschef för ett detaljhandelsföretag inom klädesbranschen.

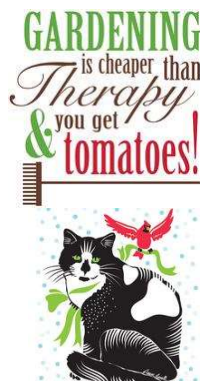
När företaget togs över av ett annat slutade det med att jag satsade på att starta eget, och byggde under många år upp min egen kundkrets. Men så bestämde jag mig för att inte längre "jaga efter pengarna". Så nu jobbar jag som grafik/webbdesigner på deltid för ett företag i min hemstad, och trivs med människor och ett mera avslappat tempo.¹⁵⁰

Dianne Foster gifte sig 1983 med Robert Anelli, som är snickare och bygglidare. År 2000 arbetade de ihop med en lokal entreprenör för att bygga ett hem till sig i Connecticut River Valley.

Vi är omgivna av skyddade våtmarker och jordbruksmark. Det finns många hästar på gården intill, eftersom det finns en mycket framgångsrik ideell del av gården där de sysslar med terapeutisk ridning. Vi får se alla barn och PTSD-veteraner^B rida förbi vårt hus. Våra hundar Charlie och Cooper ÄLSKAR när de kommer förbi!¹⁵¹

Systrarna Brenda och Dianne med sin mor Janet.

Design av Dianne Anelli.

^A Det har konstaterats att Dianne Anelli och jag har viss mängd DNA tillsammans. Vi är halvsysslingar.

^B *PTSD*, Posttraumatic Stress Disorder. "Många militärveteraner har antingen bevittnat traumatiska händelser eller direkt upplevt dem under sin tjänst, vilket gör dem alltmer mottagliga för oönskade och besvärande symptom associerade med PTSD" (socialsunrisemh.com).

*Robert och Dianne
Anelli.¹⁵²*

Diannes syster Brenda bodde 2020 i East Haven, Connecticut tillsammans med sin man Dave Bodnar. Brenda är förskollärare och Dave är snickare. De har två barn, Heather och Josh, och åtta barnbarn.

Även Diannes bror Douglas är snickare, men sjukpensionerad på grund av svår reumatisk värk. Efter en skilsmässa flyttade han 2020 från Vermont för att bo i ett varmare klimat i South Carolina. Douglas son Robert driver en bowlinghall i Vermont, och dottern Christina bor också där.

Syskonen Brenda och Douglas.

Polisman Edward

Edward Frederick föddes 1911 som det sista av skräddarbarnen som uppnådde vuxen ålder. Edward tjänstgjorde inom arméns flygtrupper under andra världskriget från, däribland en period i Indien 1944–1945. Sedan blev han polis, och gifte sig 1942 med den tre år yngre Helen Coughlin. Paret bodde i Malden, Massachusetts där de åren 1947–1950 fick barnen Edward (Ted), Walter och Susan.

Edward 1919.

Jag vet att han alltid tänkte på sitt yrke, inte som polisman utan som fridsman. Jag vet inte var termen COP för polisman kommer ifrån, men han tolkade det som "Constable on Patrol" [patrullerande konstapel]. Och jag vet att han alltid försökte hjälpa människor. Jag vet det fanns tillfällen när han kallades till besvärliga situationer, men jag tror att den enda gång han drog sitt vapen var mot en ursinnig tvättbjörn. Han sa att de värsta fallen att kallas till var bråk i hemmet. Han visste aldrig i förväg om den misshandlade maken skulle vända sig mot poliserna när de försökte få fram vad som hänt. Han sa att det i alla sådana situationer fanns hans sida, hennes sida, och med sanningen någonstans i mitten.¹⁵³

Helens familj kom från Irland och var katoliker, medan Edward inte var någon kyrkobesökare men barnen antog att han var metodist (eller lutheran).

För att mamma och pappa skulle kunna gifta sig i en katolsk kyrka var han tvungen att lova att uppfostra barnen till katoliker. Min far var en man med stark övertygelse, och när han lovat något var det för alltid ristat i sten. Han försäkrade sig alltid om att vi barn utan att protestera gick med mor i kyrkan.¹⁵⁴

Edward brukade skjutsa Helen och barnen till kyrkan, och medan de var där gick han runt och satte parkeringsböter på alla olagligt parkerade bilar i närheten.

Helen och Edward Newbury.¹⁵⁵

Katolikerna blev rasande och kallade honom en förbannad protestant-snut som skrev p-böter åt hederliga katoliker. Det gick så långt att prästen, Fader Culhane, tog upp det i en predikan om medborgerliga skyldigheter. Mor tvingade alla oss barn att gå till den mässan och sitta där rakryggade medan Fader Culhane pratade om vår far.¹⁵⁶

Edward, Helen och barnen brukade tälta, och varje sommar brukade de tillbringa en vecka på en campingplats i White Mountains i New Hampshire. I närheten brukade Edwards syster Evelyn och hennes man hyra en liten stuga.

En gång for vi iväg tillsammans med en annan familj till en avlägsen sjö i New Hampshire. Vi kunde bara köra fram till en skogsväg, och sedan fick vi gå resten av vägen med allt bagaget. Stället var en gammal skogshuggarbarack med uthus – och fullt med fladdermöss!

Vi var där vid 4:e juli-helgen^A, och pappa hade tagit med sig några fyrverkerier som vi smällde iväg. Sedan vi kommit inomhus satte vi fyr i brasan, och det var trevligt. Min bror Walter gick förbi brasan och kastade in några pappersnäsdukar som han haft i fickan i brasan, men han tänkte inte på att han haft några smällare där också. Du kan tänka dig scenen när smällarna brann av, för att inte tala om språket! Vår stackars hund rusade in under bordet och vägrade att komma fram!¹⁵⁷

Där boskapen strövar omkring

Du och jag är i samma ålder eftersom jag föddes i maj 1947. Jag bor numera i staten Oklahoma som ligger i mitten av landet och där indianer, kor och hästar strövar omkring.¹⁵⁸

Helens och Edwards son Edward (Ted) gick på high school i Saugus, Massachusetts, och var sedan värvad i armén under tre år. Därefter flyttade han till Tulsa, Oklahoma för att gå på Spartan School of Aeronautics med sikte på en flygkarriär.

– Efter åtskilliga år återvände jag sedan till armén, säger Ted Newbury. Jag tjänstgjorde där i totalt 33 år. Jag började som helikoptermekaniker och blev till sist logistisk ansvarig för infanteribataljonen, vilket omfattade ammunition, mat och bränsle. Sedan gick jag tillbaka till college och slutförde min kandidatexamen och magisterexamen.¹⁵⁹

*Ted Newbury.*¹⁶⁰

^A *Fourth of July (Independence Day)*, den amerikanska nationaldagen. Firas till minne av när de ursprungliga 13 staterna år 1776 förklarade att de inte längre löd under Storbritanniens härskare.

Ted startade sedan ett eget företag. Han arbetade som kvalitetskontrollant, främst inom oljebranschen.

– Denna del av landet är väldigt inriktad på olja; på produktion, raffinering och transport av olja. Jag hade flera kunder, såväl nationella som internationella. Det var min firma och en mycket liten sådan. Det var bara jag. De anlätade mig för att undersöka utrustning på arbetsplatserna, så jag gjorde det och skrev rapporter – och de betalade mig. Och det var väldigt roligt. Så jag arbetade i den branschen ungefär 14 år, och sedan gick jag i pension 2017.

Ted gifte sig i november 1969 med tysktättade JoElla. De fick tre pojkar, där dock en av dem dog. Deras fyra barnbarn består av tre flickor och en pojke.

Edward, Teds fru JoElla och Ted.¹⁶¹

Medan Teds fru JoElla enligt honom är ”en rabiatt hockeyfantast” ligger Teds intresse inom ett helt annat område.

– Vad jag gillar att göra är Cowboy action shooting. Det är en världsomspännande organisation. Vi låtsas att det är 1880 i Oklahoma-territoriet. Det var här cowboyerna höll till. Vi klär ut oss till cowboys i cowboyhattar och med våra gevär och pistoler, helt i tidsenlig stil. Vi tävlar om tid och träffsäkerhet, och det är jättekul!

Ständigt skiftande natur

Ted Newburys syster Susan föddes 1950. Hon tog examen i skogs-, växt- och djurvård vid University of Rhode Island 1972, och har bland annat arbetat som arborist i Lancaster, Pennsylvania. Åren 1973–1993 var Susan gift med Andrew Thomas. Sedan hon träffat sin nuvarande make Bill Pettipas flyttade hon till Maine, där de gifte sig 2003. De äger en bilverkstad specialiserad på Saab.

Susan and Bill, bröllopsdagen 2003.¹⁶²

Jag har haft olika jobb genom åren, men det mest givande var som koordinator för volontärerna på ett hospice i Massachusetts. Där arbetade jag i nio år innan vi flyttade till Maine. Jag spelar flöjt och gitarr, och gillar konsthantverk, speciellt kviltning. Vi bor vid China Lake, och njuter av att se den ständigt skiftande naturen och djurlivet.¹⁶³

Susan firade 70-årsdagen med svärsonen Mike och barnen Andrea och Steven.

Susans 1977 födda dotter Andrea bor i New Hampshire och är massage-terapeut. Hennes två år yngre bror Steven basar vintertid över barnaktiviteter vid en skidanläggning i Wyoming och driver en fönsterputsrörelse på somrarna.

Evelyn har sista ordet

Till sist låter vi min mormors halvsyster Evelyn Newbury få avsluta denna berättelse om skräddaren Per Nyborg och hans Fleninge-amerikanska fru och deras barn.

Min mor hade två bröder och en syster, Gustave, John och Matilda. Jag fick mitt namn efter henne. Morbror Gustave var sjöman och besökte vårt hem närhelst han kom till Boston. Han plockade upp saker på en pantbank och tog med hem till oss. Han tog med sig en L.C. Smith-skrivmaskin som jag använde mycket och fortfarande håller i gott skick. Gustave hade diabetes och dog i New York.

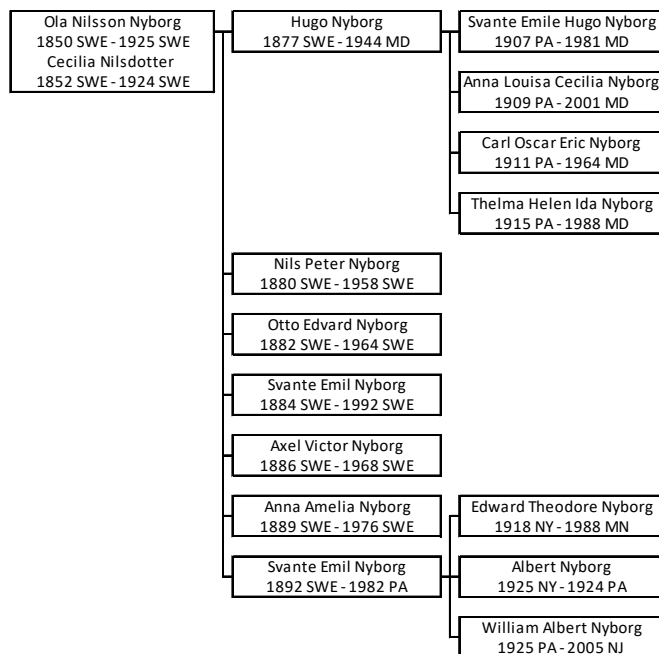
Min andra morbror, John, bodde hos oss till sin död. Han arbetade i en korvfabrik där det var mycket varmt och fuktigt, så han fick tuberkulos. Han fick [på grund av smittorisen] inte spela kort eller annat med oss. Hade det varit idag hade vi inte fått bo i samma hus. Vi hade tur att ingen av oss andra smittades.

De sa att min far dog av cancer. Jag vet inte. Min mor dog av lunginflammation. Hon hade diabetes, fick en förkylning och den utvecklades till lunginflammation.¹⁶⁵

*Evelyn Newbury Amundsen.*¹⁶⁴

Ättlingar till Ola Nilsson Nyborg och Cecilia Nilsdotter

Ola skräddares barn

Torparsonen Ola Nilsson i Billeberga var bror till Per Nyborg (Peter Newbury) och den förste i familjen som tog sig namnet Nyborg.

Min mormors farbror Ola Nilsson var född i Källs-Nöbbelev i december 1850. När han var 16 år gammal blev han lärling hos skräddaren Jöns Ohlsson på Billeberga nr 8. Därefter var Ola under ett par år sannolikt kringvandrande lärling^A, för när han 1873 återvände till Jöns Ohlsson titulerades han ”gesäll” under namnet Ola Nilsson Nyborg.¹⁶⁶

Skräddare Nyborg i Billeberga

Efter avslutad utbildning gifte sig skräddare Ola Nilsson Nyborg i augusti 1876 med den i Tirup 1852 födda Cecilia Nilsdotter, och tillsammans fick de under åren 1877–1892 sju barn.

*Skräddare Ola
Nilsson Nyborg på
nr 8 och äbo-
dottern Cecilia
Nilsson på nr 9.
Vigda 4 augusti
1876.¹⁶⁷*

1876 års Lysnings- och Vigsel-Bok									
Lysnings- nummer.	Lysnings-		Fästehjonens namn, ålder, yrke, husrät, nationalitet och tro- betsloshet (om främmande).	Födelse- ställe.	Bridets födelse- ställe.	Vigselns			
	mind.	dag.				år.	dag.	år.	dag.
7	7	7	Skräddaren Ola Nilsson Nyborg på nr 8 och dottern Cecilia Nilsson på nr 9 Billeberga	1850	1	7	1876	4	4

Året 1892 bjöd på såväl sorg som glädje. Den 1 februari dog Olas far Nils Persson, och den 9 mars dog Olas och Cecilias sjuårige son Svante Emil av kramp. Men tio dagar senare födde Cecilia en son som gavs namnet Svante Emil efter sin döde bror.

Cecilias och Olas femte barn hade fötts 1886 och fått namnet Axel Viktor.

^A Skriven ”på socknen” under tiden 7 november 1871 – 3 november 1876. Husförhörlängd Billeberga (M) AI:6 (1866–1876) s. 36.

Våld mot polisman

Den 25 juni 1908 infördes till Centralfängelset i Malmö den av polismästare Hårleman häktade 21-årige Billebergabon och målaren Axel Viktor Nyborg, misstänkt för våld mot polis. Axels signalement var ”mörkt hår, blågrå ögon, rak näsa, ovalt ansikte, stark växt, 1,77 m”.¹⁶⁸

Den 3 juli dömdes den tidigare ostraffade Axel Nyborg av Malmö rådhusrätt att för

våld å polisman i tjänsteutövning undergå två månaders fängelse, samt att för fylleri böta 10 kronor, och skall den tilltalade vid bristande tillgångar till böternas gäldande i stället undergå ytterligare fyra dagars fängelse.¹⁶⁹

Axel började avtjäna sitt straff på Länsfängelset i Malmö den 6 juli 1908¹⁷⁰, och den 10 september frigavs han och kvitterade ut sina kläder samt 7:36 i kontanter.

Måleriarbetaren och ungkarlen Axel Nyborg flyttade senare till Stockholm, där han bodde på Regeringsgatan när han dog 1968.

*Cecilia och Ola
Nilsson Nyborg.*¹⁷¹

Axels föräldrar bodde resten av sina liv kvar i Billeberga. Cecilia dog av blodpropp i mars 1924, medan Ola dog året därpå efter att ha drabbats av cancer i matstrupen.

Äldste sonen Hugo utvandrar

Billebergaskräddarens äldste son Hugo var 22 år gammal när han i Köpenhamn den 7 mars 1900 gick ombord på S/S Hekla, för att den 24:e samma månad anlända till New Yorks hamn.

Enligt passagerarlistan var den unge skräddarens destination Boston, varifrån han ämnade ta sig till ”my uncle in Worcester, Massachusetts”^A.

Hugo Nyborg gifte sig 1907 i Philadelphia med tysklandsfödda Louise Hennig, och tre år senare bodde de med barnen Hugo Jr och lilla Louisa på Linmore Avenue i Philadelphia. Familjen bodde 1920 på 525 South Salford Street, och hade då utökats med barnen Carl och Thelma. Hugo arbetade som skräddare hos Cleaners Co.

Någon gång på 1920-talet flyttade de till Baltimore i Maryland. Där bodde de åtminstone från 1940 i egen bostad på 3139 Elmora Avenue. Hugo var ”clothing fitter” på ett varuhus, och den 25-åriga dottern Thelma ”supervisor of packing” vid ett varuhus.

Hugo avled i maj 1944. Hans änka Louise stannade kvar på Elmora Avenue och dog där i augusti 1964.

Lillebror Nils följer efter

Den 15 juni 1904 kom Hugo Nyborgs tre år yngre bror Nils Peter med S/S Friedrich der Grosse^B via Cherbourg till New York. Nils bodde under några år på 32nd Street på Manhattan, där han arbetade som skräddare bland annat på 5th Avenue.

Nils ansökte om amerikanskt medborgarskap 1921 och bodde då i Maryland. Han kom lite längre fram att bosätta sig på Edmonds Avenue i Drexel Hill, Pennsylvania, varifrån han hade lite mer än en mil till jobbet på skrädderifirman Lindberg & Co i Philadelphia.

En bit in på 1950-talet bestämde sig den pensionerade skräddaren Nils Nyborg för att fara till sitt gamla hemland Sverige.

^A Rimligtvis avses farbrodern Per Nyborg, som utvandrat 1891 och som 1899–1901 bodde i Chelsea, idag en del av Boston i Massachusetts. Worcester County ligger 2–3 mil väster om Boston.

^B S/S Friedrich der Grosse byggdes 1896 in Stettin i dåvarande Tyskland. Fartyget trafikerade Atlanten för Norddeutscher Lloyd tills den beslagtogs för militära ändamål i New Yorks hamn 1914 (wikipedia.org).

Han kom att stanna kvar på denna sida Atlanten^A, och bodde (åtminstone efter ett par år) hos sin bror, muraren och änkemannen Otto Nyborg i Landskrona.

På nyårsafton 1958 dog den amerikanske medborgaren och ungarlen^B Nils Nyborg hemma hos sin bror på Krokvägen 4 i Landskrona. Enligt utlåtande från doktor C.G. Tropé var dödsorsaken "suicidium intoxicatio", det vill säga självmord genom intagande av gift.¹⁷²

Svante och hans ättlingar

Svante and Anna Nyborg, 1917.

Som 17-åring kom Svante Emil Nyborg, den yngste i syskonskaran, den 29 augusti 1909 med S/S Haverford^C till Philadelphia. Där bodde han under en tid hos sin bror Hugo, och flyttade sedan till New York City.

Skräddare Svante Nyborg gifte sig med New York-födda Anna Helen Rosengren i juni 1917. De bodde på Manhattan hos Annas föräldrar, och fick 1918 sonen Edward. Deras andra son Albert föddes 1920, men han dog när han bara var tre år gammal.

Svante, eller "Svant" som hans fru kallade honom, och hans familj flyttade i början av 1920-talet till Delaware county i Pennsylvania. Där bodde de under många år på 945 Edmonds Ave. i Drexel Hill.

^A Möjligen kan han ha återvänt till USA efter besöket och i så fall kommit tillbaka till Sverige några år senare.

^B I 1940 års federala folkräkning är han noterad som "married", men någon fru finns inte noterad på adressen, och några andra uppgifter om eventuellt äktenskap har jag inte hittat. Folkräkningarna är inte alltid felfria.

^C *SS Haverford* var ett amerikanskt linjefartyg som ägdes av American Line.

Svante var till en början anställd som skraddare, men startade eget i början av 1930-talet. På 1940-talet hade den blögd och gråhåriga Svante sitt eget skrädveri på 1701 Walnut Street i Philadelphia.

Min Farfar [Svante Nyborg] fick bråck när han var yngre, en tid efter att de gift sig. Jag antar att läkarna på den tiden tillrådde folk att inte göra något ansträngande, så det gjorde han inte! Men han gjorde sitt skraddarjobb, men lärde också ut sitt yrke på en modedesignskola i Philadelphia. Hela källaren i deras hus var hans "butik". De bodde först i Philadelphia och flyttade sedan till en förort, Drexel Hill. Det var där min pappa och hans bror växte upp. Huset finns fortfarande kvar också!¹⁷³

Svante Nyborgs fru Anna har beskrivits som en hårt arbetande kvinna.

Under kriget bakade hon bröd och sålde till grannarna. Medan hon levde åkte vi åtminstone ett par gånger i månaden över till dem för att äta middag. Hon hade alltid massor av mat på bordet, något slags stekt kött, svenska köttbullar, kålsallad och annat. Det fanns ALLTID svenska köttbullar! Farfar hjälpte henne med att forma till köttbullarna, och berättade att han gjorde 100 bullar! Vi växte naturligtvis upp med inlagd sill! Och inlagda rödbetor.

Min farmor sydde också mycket. Hon odlade även mycket grönsaker i sin trädgård, däribland rabarber. Hon älskade att göra pajer, och de hade till och med ett körsbärsträd i trädgården.¹⁷⁴

Anna var 83 år gammal när hon dog 1977. Hon följdes fem år senare av Svante, som hann fylla 90 år innan han dog 1982

Banktjänstemannen och scoutledaren William

Anna och Svante Nyborgs son William Albert föddes i november 1925 i Drexel Hill. William och hans bror Edward värvades båda till kustbevakningen under andra världskriget.

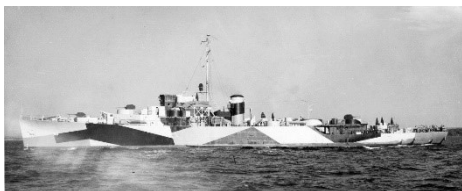
De hade ett mycket säkrare arbete än många andra under kriget. Jag hörde aldrig min far tala illa om sina erfarenheter. Jag vet att han åkte till Sydamerika under den tiden.¹⁷⁵

William gjorde militärtjänst under flera omgångar. Däribland tjänstgjorde han 14 månader på USS Greensboro 1945–1946.¹⁷⁶

Fregatten Greensboro sjösattes 1944 och stationerades först i Curtis Bay i Maryland för kustbevakningsuppdrag, och något

senare var Boston dess hemmahamn. Under tio månader utfördes räddnings- och väderpatrullering samt enstaka eskorter till bland annat Brasilien, innan fartyget återvände till Boston. Det togs ur tjänst i mars 1946 och skrotades 1948.¹⁷⁷

Efter kriget tog William examen vid Drexel University i Philadelphia. Han lär ha haft många flickvänner, men den han ville gifta sig med ville inte gifta sig med honom.

*USS Greensboro.*¹⁷⁸

William Nyborg.

Han arbetade för några olika företag. Han kom till slut till Philadelphia National Bank där han arbetade på tryckeriavdelningen. Han gillade att utveckla formulär. Innan han började på banken var han resande försäljare och arbetade mycket i New York. Det var där han träffade min mamma, som arbetade åt sin pappa! De slog till och gifte sig ett år senare, antar jag. Hennes föräldrar gillade honom och han gillade dem. Min pappa kom bra överens med alla.

William Nyborg och Ruth Clemments gifte sig den 14 mars 1953. På smekmånaden åkte de till Bermuda, varifrån de återvände den 26 mars.¹⁷⁹

William var aktiv i den lutherska kyrkan i Nether Providence, och han var också pojkscoutledare på 1960-talet.¹⁸⁰

De träffades i vår kyrka för sina möten och åkte på massor av hajker. Det värsta var när de kom hem och luktade förfärligt! Den där lägereldslukten osade så mycket om dem. Men det var i alla fall bra att de var iväg över helgen!

Min pappa gick alltid i kyrkan. Vi växte upp som lutheraner. Han var med i kyrkans kör, och hans bror var också sångare. Min mamma var väldigt intelligent. Hon kunde redovisning/bokföring utan och innan. Jag önskar att jag hade fått lite av hennes begåvning.

*Ruth och
William
Nyborg med
Wendy,
Christina,
James och
Richard; tro-
ligen hösten
1958.¹⁸¹*

William och Ruth besökte England hösten 1991 för att forska kring släktens historia. Under överresan mädde Ruth inte så bra på planet, så hon gick till en läkare när de kom fram till England. Men snart blev hennes tillstånd sämre och hon fördes till sjukhus.

Hon hade vätska i lungorna. De kopplade henne till en respirator eftersom det var så illa med henne. De testade henne för allt under solen men kunde inte få fram vad som var fel. Hon dog av en av de där hemiska streptokockinfektionerna. Det var så överkligt med hennes död eftersom hon i grunden var väldigt frisk. Hon var överviktig, men hade inga hjärtproblem eller något annat. Jag kan fortfarande inte inse att hon har varit borta så länge.

Ruth dog den 21 november 1991, medan William avled sommaren 2005. Båda är begravda på Arlington Cemetery, Drexel Hill, där också Williams föräldrars gravar finns.¹⁸²

Traditioner hölls vid liv

Ruth och William Nyborg fick fem barn. Deras andra, Christina (Tina), föddes 1955 i New York City.

Vissa svenska traditioner och ord var fortfarande i bruk inom familjen när Tina växte upp. Hon har berättat att när hon och hennes syskon blev lite äldre började de kalla sina föräldrar Mor och Far.

Mina föräldrar gjorde alltid glögg vid jul och Farfar sjöng en traditionell sång i stämmor med min pappa. Glöggen var så smakrik! Min mamma kunde ta överbliven frukt och göra fruktkaka, något som jag tyvärr inte alls tycker om.¹⁸³

*Ruth och William
gör glögg. Notera
termometern –
glöggen ska ju bara
bli varm, inte het!*¹⁸⁴

Tina har tidigare bott i Alaska, där hon 2001 gifte sig med Jimmy (Jim) Fowler. Jim har mest arbetat med att designa och bygga hus. När bostadsmarknaden kraschade 2007 började han arbeta i New Orleans-området med att återuppbygga bostäder vilka två år tidigare förstörts av orkanen Katrina.

Han kom tillbaka var tredje vecka, men det var alltför korta besök. Och då skulle jag ta den bedrövlige åkturen hem efter att jag kört honom till flygplatsen. Det slutade med att jag flyttade ditåt, men till [trakten av] Nashville, Tennessee istället ... Så han kom och hälsade på mig varannan vecka i Nashville. Han letade efter jobb där, men alla där betalade extremt låga löner.

Tina hade hittat ett bra jobb i Nashville-området som patologisk sekreterare, men mycket lång väg att köra för att komma till jobbet. Sedan blev hon deprimerad och började gå ner i vikt. Det upptäcktes att hon hade cancer och behövde cellgiftsbehandling.

Jag sa till Jim att jag inte kan stanna kvar här uppe och vara tvungen att köra till Nashville för att få behandlingarna. Det kommer att ta död på mig - bokstavligt! Jag behövde vara med honom. Så jag slutade på mitt jobb, och Jim hittade ett riktigt trevligt hus att hyra i Metairie, Louisiana. Jag hade cancer i två lymfkörtlar, och de hittade två tumörer i mitt bröst, varav det ena inte ens syntes på mammografin!

De goda nyheterna visade sig i alla fall vara att medan vi bodde i det området så fanns en av de tre bästa bröstrekonstruktionskirurgerna i New Orleans! Han specialiserar sig bara på att göra bröstrekonstruktioner ... Jag har inte haft några problem sedan dess, och det var för 12 år sedan!

Tina och Jim flyttade senare till Tulsa, Oklahoma. I den regionen är det verkligen kött som gäller när det är matdags, medan fisk - för att inte tala om inlagd sill - tillhör sällsyntheten.

Tycker du liksom jag om inlagd sill? Jag växte upp med det och älskar det verkligen, men ibland är det svårt att få tag på det. Det fanns tillgängligt hela tiden när jag växte upp i Philadelphia-området, men nu bor jag i Tulsa, Oklahoma, och här finns vad jag vet bara en affär som har det. Jag kan inte heller få tag på så mycket färsk fisk och skaldjur här – en stor besvikelse. När jag nämner inlagd sill här så tycker folk att det låter förfärligt. Dom vet bara inte vad de går miste om! Här är folk är så inriktade på kött, som till exempel grillade revben. Jag äter mycket hellre fisk.

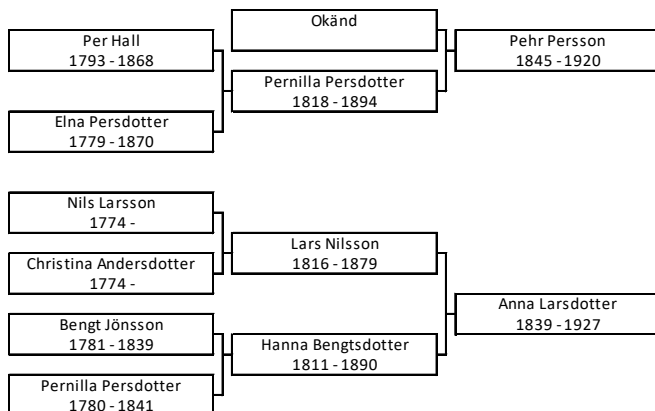
Tina och Jim bor hösten 2020 i ett hus som de hyr av en vän. Jim är förmän och bygger om ett nedbränt hus lite längre ner på vägen som han också har omdesignat. Tina arbetar på Saint Francis Hospital i Tulsa.

Jag har arbetat nästan hela mitt liv, fram till de senaste 4 ½ åren, som medicinsk transkriptionist. De arbetsuppgifterna har minskat drastiskt. Det finns nästan inga jobb tillgängliga på något sjukhus i Amerika på grund av nya datorprogram där läkaren kan göra sin egen diktamen. Det enda problemet är att rapporterna inte ser så bra ut. Fel överallt!

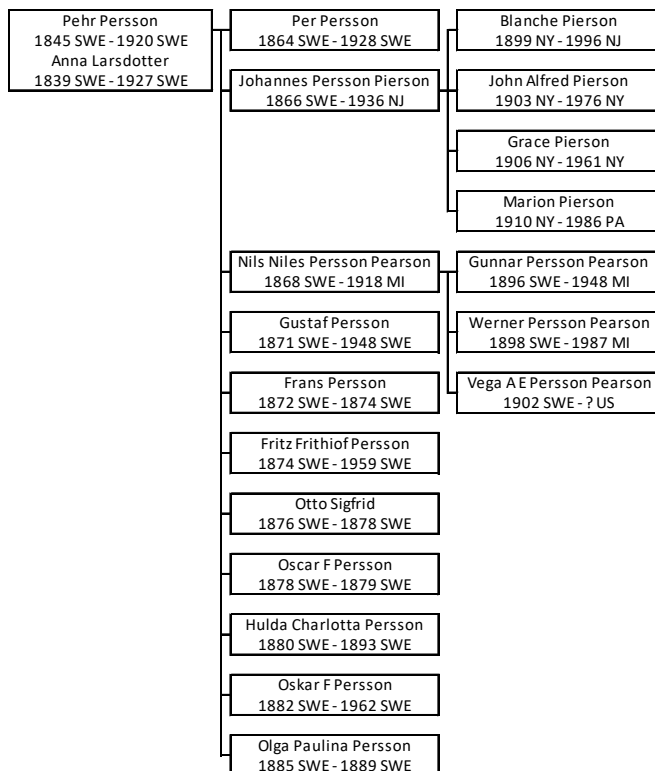
När Tinas jobb således försvann blev en annan befattning ledig inom hennes avdelning, Health Information Management, där hon bland annat skulle ta hand om telefonsamtal och ge upplysningar. Hon tyckte först inte om jobbet, men efter ett tag trivdes hon bättre med det.

Jag har också gjort utskriftsanalyser, där man analyserar en tabell för att kontrollera att rätt läkares namn finns där, om det har undertecknats och många andra saker ... Det är väldigt intressant för mig, liksom när jag höll på med transkription, att lära mig om alla möjliga saker om kroppen, läkemedel, tester, etc. Jag har lärt mig genom de COVID-patienter som är här att de flesta av dem redan haft en utvecklad underliggande sjukdom som kraftig fetma, diabetes eller slutstadium av njursjukdom. Jag är så glad att jag inte har något av det!

Pehr Perssons och Anna Larsdotters anfäder

Ättlingar till Pehr Persson och Anna Larsdotter

Å okänd utrikes ort

Ovisshet rådde länge om Johannes Perssons öde, och han tycks inte själv ha brytt sig om att hålla kontakt med sin familj.

På Hardeberga gård öster om Lund fick den ogifta pigan Pernilla Persdotter en son den 26 januari 1845. Sonen fick namnet Pehr. Denne gifte sig 1866 med den sex år äldre Anna Larsdotter från Borlunda, och var statardräng på Skarhults gård när deras andra barn, sonen Johannes, föddes i oktober 1866.

Efter att bland annat bott i Gårdstånga och Ekeby kom familjen 1873 till Norra Vrams socken och Södra Vrams kolfält, vilket närmast torde motsvara det som idag är Billesholm. Där födde Anna i november 1882 barn nummer tio, Oskar Ferdinand.^A

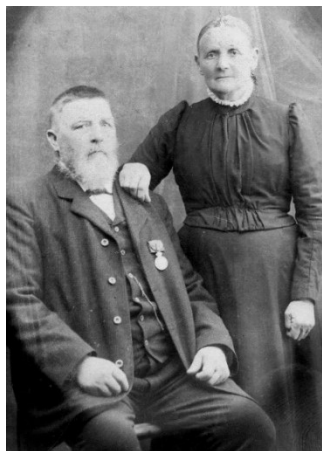
Om vi nu återgår till Oskars bror Johannes, så har jag funnit att den 6 november 1883 tog den icke konfirmerade och nyblivne 17-åringen Johannes Persson ut flyttattest till näraliggande Risekatslösa församling.

Pehr Persson (femte man från vänster) omgiven av arbetskamrater.

^A Oskar Persson (1882–1962) var min morfar. Se vidare *Man har ju lite minnen* sidan 45–56.

Där registrerades han dock aldrig i kyrkoböckerna. Således upphörde där de bevisbara spåren efter Johannes, bortsett från att han 1920 i bouppteckningen efter fadern Pehr Persson nämns bland sterbhusdelägarna som ”sonen Johannes Persson å okänd utrikes ort, myndig”. Han tycks således inte ha varit särskilt mån om att hålla kontakt med familjen där hemma.

Pehr och Anna Persson.

Den hetlevrade fadern

När jag växte upp fanns i familjen uttrycket ”Pehr Persa-näsa”. Därmed avsågs den tämligen markanta näsform som karakteriserade min morfars far Pehr Persson och åtminstone en del av hans ättlingar. En annan till ifrågavarande anfader knuten ärftlig egenskap var ”Pehr Persa-humöret”.

När det gäller Pehr Persson själv finns det åtminstone *en* väldokumenterad händelse där han visade sitt temperament.

Bråket hos bierhandlaren

Arbetet som kolhuggare var slitsamt och riskabelt. Alkoholen blev för många en hjälp att hårdna ut och ett sätt att koppla av. Det ansågs naturligt att ta sig ett rus på avlöningskvällen, och fylleri, kortspel och slagsmål var vanligt förekommande nöjen.

Lördagen den 30 mars 1874 hade Pehr och hans familj bott i den snabbt växande gruvorten Billesholm ett halvt år. Barnen Per, Johannes, Nils och Gustaf var mellan tre och nio år gamla, och Anna bar sannolikt sedan någon vecka embryot till nästa barn, Fritz.

Tillsammans med några andra gruvarbetare kom Pehr vid trefyrtiden denna eftermiddag till N. Gustafssons bierförsäljningslokal. Där inhandlade de vardera två öl. Enligt vad Gustafsson senare uppgav uppförde sig gruvarbetarna mindre trevligt, och tilltalade såväl handlaren som hans hustru med okvädningsord. Detta föranledde Gustafsson att be de öldrickande att avlägsna sig.

Först efter upprepade tillsägelser åtydde Pehr Persson, Otto Ekelin och Jöns Bengtsson, tre av de högljudda ölkonsumenterna, uppmaningen att lämna lokalen. Handelsmannen stängde och reglade därefter dörren. De utvisade fortsatte att föra oväsen ute på landsvägen.¹⁸⁵

Sannolikt var törsten inte till fullo släckt, för herrarna gick tillsammans med ytterligare en ölbehövande man tillbaka till handelsboden. Där krävde de under sparkningar på dörren och högljudda rop att bli insläppta. När detta inte gav resultat, utan de i stället blev uppmanade att lugna ner sig och vara tysta, rann uppenbarligen kolhuggarsinnet till ordentligt.

Med förenade krafter sparkade de upp dörren så att den föll in i rummet med fyra vildsinta och ölbeskänkta gruvarbetare efter. Ekelin tog handelsmannen i kragen och knuffade omkull honom på golvet. Denne gjorde upprepade och förtvivlade försök att lugna ner sina oönskade gäster, och uppmanade dem flera gången att lämna lokalen. Pehr och hans kumpaner tog dock ingen notis om tillsägelseerna utan fortsatte att föra oljud.

Slutligen fann handelsman Gustafsson det nödvändigt att tillkalla lagen i dess kroppsliga gestalt av fjärdingsman Johannes Jansson. Denne kom till platsen och befallde med makt och myndighet fridstörarna att genast ”begifva sig derifrån”. Eftersom det på den tiden fanns viss respekt för ordningsmakten åtyddes befallningen och herrarna lommade iväg, förmodligen något slokörade.¹⁸⁶

Dom och straff

Intermezzot i handelsboden blev som sig bör inte utan efterräkningar. Den 14 april 1874 hade Pehr Persson och hans medbrottslingar att infinna sig ”vid fjerde sammanträdet under nu pågående lagtima varting med Luggude Härad, hvilket sammanträde hålles å Tingshuset i Mörap”.^A

Den 11 maj samma år dömdes Pehr Persson för hemfridsbrott till tre månaders fängelse¹⁸⁷, en dom som fastställdes av Kongl.

^A Från 1705 var Mörap öster om Helsingborg tingsplats för *Luggude häradsrätt*, fram till dess att Helsingborg 1896 blev platsen för häradsrättens verksamhet.

Maj:t den 17 november. När det nya året var någon dag gammal lämnade Pehr sin fru Anna och barnen, inklusive den femton dagar gamle Fritz, hemma i Billesholm och åkte till Malmö för att avtjäna sitt straff.

När den 29-årige kolhuggaren och sexbarnsfadern kom till Malmö länsfängelse den 2 januari beskrevs han som ”30 år, född i Hardeberga, kolhuggare” och med ”ljus hår, blå ögon, rak näsa, ovalt ansikte, ord. vext, 5 fot 8 tum” (166 cm). Sedan han lämnat ifrån sig de ägodelar han bar på sig fördes han till den cell som skulle bli hans hem de närmaste tre månaderna.

Den 3 april 1875 kvitterade Pehr Persson ut 6 kronor och 95 öre, vilket var 5:95 mer än vad han haft med sig tre månader tidigare. Iklädd hatt, rock, halsduk, skjorta, byxor med hängslen, strumpor och tofflor, och med snusdosan i fickan, gick han ut genom Malmöhus portar och begav sig hemåt som en fri man.^{A, 188}

Förteckning
över Pehrs
tillhörigheter,
kvitterad av
honom när
han frigavs
den 3 april
1875 efter tre
månader i
fängelse.¹⁸⁹

Uppväxt hos släktingar

Men detta sagt kan det således vara möjligt att det var något bråk mellan tonåringen Johannes Persson och hans far som var anledningen till att Johannes gav sig iväg, och att han därefter förmodligen avhöll sig från kontakter med hemmet.

Johannes sexårige bror Oskar skickades hemifrån 1889 för att under de kommande tio åren bo hos barnlösa släktingar i Östra

^A En utförligare redogörelse för tingsrättsförhandlingarna finns i *Man har ju lite minnen* på sidorna 47–49.

Strö. Huruvida detta hade sin grund i Pehr Persa-humöret eller något annat (som till exempel familjens ekonomi) lär jag aldrig få veta.

Sådana saker talades det såvitt jag minns aldrig om när jag växte upp, och ovanstående berättelse om Pehr hade jag aldrig hört talas om ifall jag inte, för omkring tjugo år sedan, råkat se en kort anteckning i en husförhörlängd¹⁹⁰, vilket fick mig att gräva vidare i rättsliga dokument.

*"Dömd för
hemfridsbrott
till 3 månaders
fängelse 11/5
74.*

A close-up of a handwritten document in cursive script. The text reads: "Dömd för hemfridsbrott till 3 månader fängelse 11/5 74." The document is on lined paper with a vertical margin line on the right.

Min morfars far Pehr Persson avled i oktober 1920, medan hans änka Anna dog av "förkylning + ålderdom" i juli 1927.¹⁹¹

Men låt oss nu återvända till Johannes.

Pehr och Anna Persson (troligen med svärdotter och barnbarn) utanför deras hem i "Husara'n" (husraden) i Billesholm. Dessa hus byggdes åt gruvarbetarna och deras familjer. Foto sannolikt från 1910-talet.

Immigranten John Pierson

Enligt vad som ryktats inom släkten ska Johannes Persson ha utvandrat till Australien, men några belägg för detta har inte kunnat hittas. Några bevis på att han stannade kvar i Sverige, eller kom tillbaka hit, har inte heller påträffats. Det får därför sammantaget anses klarlagt att Johannes utvandrade.^A

Den amerikanska släktforskaren Anne Geyer har för mig uppgett att hennes morfars far hette John Pierson, vilket är en fullt adekvat amerikanisering av namnet Johannes Persson. Han hade även lagt till mellannamnet Alfred.

Från Anne har jag fått bild på en tavla föreställande hennes anfader John Pierson. Den lär ha tillkommit i samband med att John ”arbetade på fartyg runt om i världen, innan han slog sig ner på Long Island, New York, troligen på 1890-talet”.¹²

Denne John Pierson bodde 1900 i eget ägandes hus i Smithtown, Suffolk county i New York. I handlingarna¹⁹³ uppges hans födelsetid till oktober 1866^B och att han hade invandrat 1892 eller 1893. Han var sedan den 19 juni 1898 gift med den i april 1873 födda Mary Frances Mansir, och hade i maj 1899 fått dottern Blanche.

“...innan han slog sig ner på Long Island, New York, på 1890-talet.”

^A Försök att med säkerhet precisera tidpunkten för Johannes Perssons emigration har inte gett resultat. Exakta födelsedata anges inte i utvandrings- och skeppsliggare, och ”Johannes Persson” var knappast ett ovanligt namn bland emigrerande svenskar.

^B Stämmer utmärkt. Johannes var född 12 oktober 1866.

Familjen bodde 1915 på New Market Road i Dunellen, New Jersey^A. John jobbade som mekaniker och Mary var hemmafru, den 16-åriga Blanche gick på Plainfield High School, syskonen John Alfred och Grace gick på Whittier allmänna skola, och Marion var ännu inte i skolåldern.

John, Mary och de fyra barnen bodde 1920 i egen bostad på Stelton Road i Piscataway^B, New Jersey. John arbetade då som ”inspector” på Inter Motor Co. Tio år senare hade sonen John Alfred flyttat hemifrån, medan övriga bodde på 509 Haight Avenue – 11th Street i hyrd bostad. John var nu byggnads-snickare, Blanche var lärare, Grace sjuksköterska och lillasyster Marion maskinoperatör.

John och Mary flyttade senare till New Market, New Jersey, där John dog den 17 januari 1936 och Mary 1961.

Barnen

Om tre av John och Mary Piersons fyra barn kan sägas att

- den 1891 födda Blanche blev rektor på en skola och gift med tyskättade mjölkhandlaren Herman Bieler
- Grace föddes 1906 och gifte sig 1940 med kanadensaren Herbert Murton. Dessförinnan hade hon varit sköterska åt Murtons första fru, Hazel, med vilken han hade två döttrar. Sedan Hazel avlidit gifte sig Grace med Murton¹⁹⁴
- Marion var född 1910 och gifte sig med försäljningschefen Theodore Merker.

John Alfred Jr och hans ättlingar

Marys och Johns son John Alfred Jr föddes 1903 i St. James, New York. Han gifte sig 1928 med Mary Elizabeth Bush. Tolv år senare bodde de på 415 Stout Avenue i Scotch Plains, New Jersey. Där hade John Alfred tjänst som inspektör inom offentliga sektorn med en årslön om 3 000 dollar.

Vid mönstring i februari 1942 uppgav den 39-årige John Alfred att han var anställd av Union County och arbetade vid domstolen i

^A Ca 30 km väster om Manhattans sydspets.

^B Några mil sydväst om Manhattan.

Elizabeth, New Jersey. Han vägde 81,5 kg, var 188 cm lång, hade rosig hy, bruna ögon och brunt hår.¹⁹⁵ Vid det laget hade paret fått döttrarna Mary Joan och Ruth Ann.

John Alfred Pierson avled i Auburn, New York 1976, medan änkan Mary hann bli 87 år innan hon dog 1992 i Blue Point, New York.

John Alfred Juniors dotter Mary Joan föddes 1931 och gifte sig 1954 med jämnåriga Douglas Chapman Frackelton. Paret fick åren 1955–1964 fem barn, däribland dottern Anne.

Frukt- och bärodlaren Anne

Anne Frackelton och hennes man Charles (Chuck) Geyer träffades efter collegeexamen i samband med ett bärodlingsprojekt vid University of Marylands forsknings- och utbildningscenter. De gifte sig 1981 och flyttade året därpå till Tidewater, Virginia där de hyrde odlingsmark. Under 25 år odlade de och sålde olika slags frukter och bär, samtidigt som familjen utökades med sonen Pierson och tvillingsystrarna Colleen och Mary.

Men drömmen om en egen gård fanns där, och 2008 fick Anne Geyer ett särskilt odlingsanslag från jordbruksdepartementet för att starta bär-odling. Inledningsvis arrenderade hon 4 hektar mark längs med Pamunkey River i Virginia.

Douglas och Mary Frackelton och deras barn, november 2019. Främst Molly och Susan, i mitten min syssling Mary samt Anne, och längst bak Douglas, Sarah och John.

196

Därefter köpte 2011 Anne och Chuck 10 hektar nära Hanovers tingshus, några mil från Virginias huvudstad Richmond. Där byggde de boningshus och packningslokal, och utökade efter hand verksamheten och sortimentet.

Anne har även varit initiativtagare till ett framgångsrikt samarbete med andra odlare. Hon startade också ett utbildningsprogram som ger ungdomar möjligheter till arbets- och odlingserfarenheter.

När detta skrivs 2020 är hela familjen engagerad i sin Agriberry Fruit Farm, där de odlar hallon, vinbär, persikor, äpplen och andra slags frukter och bär.¹⁹⁷

Ur e-postmeddelande från Anne Geyer den 21 november 2020:

Vi har alla lyckan att ha hälsan och att vara väldigt upptagna med att odla och förse samhället med hälsosamma bär och frukter under året.

Vi kommer inte att ha vår typiska fyragerationers Thanksgiving-fest den här veckan på grund av pandemin. Men vi är alla tacksamma att få vara trygga och enade i våra försiktighetsrutiner, oaktat bristen på ledarskap på nationell nivå.

Pierson, Colleen, Mary, Anne, och Chuck Geyer. ¹⁹⁸

John Pierson = Johannes Persson

Beträffande den tidigare i en bouppteckning 1920 nämnde ”sonen Johannes Persson å okänd utrikes ort” är min slutsats följande.

Det var helt enkelt så att min morfars bror Johannes Persson inte ville ägna sitt liv åt kolgruve- eller drängarbete. Istället gick han till sjöss redan i tonåren. Därefter, i samstämmighet med vad han uppgav vid folkräkningen 1900 och med Anne Geyers uppgifter, slog han sig ner i New York City-området ett par år in på 1890-talet.

Dessutom har konstaterats att jag har en hel del matchande DNA med hans sondotter Mary Frackelton, liksom med Marys dotter Anne Geyer och ett par andra John Pierson-släktingar.

Detta styrker ytterligare att den här avhandlade John Pierson, död i New Market 1936, är identisk med den i Skarhult 11 oktober 1866 födde Johannes Persson, min morfars ”å okänd utrikes ort” befinnande bror.

Målning föreställande Johannes Persson (John Pierson) omgiven av två foton på hans bror, min morfar Oskar Persson.

Från kolgruva till bilfabrik

Utöver Johannes valde ytterligare en av min morfars bröder att lämna de nordvästskånska kolgruvorna för att med sin familj utvandra till Amerika.

Nils Persson föddes i september 1868 i Skarhult, och var son till Anna Larsdotter och hennes man Pehr Persson. Familjen bodde från 1873 i Norra Vrams socken, där Pehr var kolhuggare.

När jag åren kring 2000 skrev släkthistorien *Man har ju lite minnen* saknades i princip spår efter Nils, sedan han 1883 i Norra Vrams församling tagit ut flyttattest till födelseförsamlingen Skarhult. Där noterades han dock aldrig in som inflyttad.

Jag fann senare att Nils, istället för att ha flyttat till Skarhult, som femtonåring kommit till Östra Strö 1883 för att där arbeta som dräng.

Familjen Pehr och Anna Persson. Fotot togs troligen i samband med Nils son Werners dop den 24 september 1898. Nils står längst till höger, hans fru Kerstin håller Werner och sonen Gunnar står vid sidan av henne. Min morfar Oskar står som tredje från vänster i bakre raden.

Efter att par år återvände Nils till Norra Vrams socken, och fick som så många andra arbete i Södra Vrams kolfält. Han gifte sig 1890 med den två år äldre Kerstin Andersson, och under åren 1896–1902 fick de barnen Gunnar, Werner och Vega.

Till Pennsylvania och Michigan

Men Nils Persson tröttnade på slitet i kolgruvan, och 1904 gav han sig iväg mot Amerika. Via Southampton i England kom han den 22 maj till New York City, efter åtta dagars färd över Atlanten med skeppet Saint Louis. Vid registreringen på Ellis Island redovisade han medhavda 20 dollar i kontanter, och namngav även en vän i Yatesboro, Pennsylvania, som kontaktperson.¹⁹⁹

Några månader senare följde hustrun Kerstin och barnen efter till Amerika. De åkte med S/S Germanic den 6 augusti från Southampton, och anlände den 15:e till New York med 7 dollar på fickan. Under ”släkting eller vän” noterades ”Husband Nils Persson, Box 124, Yatesboro”.²⁰⁰

10	Kerstin Persson	38	✓	58 m	Wife	-	Sveden
11	Gunnar	8	✓	48 m	Child	-	-
12	Werner	5	✓	48 m	-	no	-
13	Vega Adela	2	✓	51 m	-	-	Australia

S/S Germanics passagerärlista den 15 augusti 1904.

Arbete på bilfabrik i Flint

Nils och hans familj flyttade 1914 från Yatesboro till Flint, Michigan. Där blev de något år senare inskrivna som medlemmar i Salem Lutheran Church. Flint var en betydande bilindustristad i Genesee county, känd inte minst genom att General Motors bildades där 1908.

Familjen bodde på 529 Dayton Street när 49-åriga Nils (med namnet amerikaniserat till Niles Pearson) dog av magcancer på Hurley Hospital i Flint den 16 april 1918.

Den 56-åriga Kerstin och barnen bodde 1920 kvar på Dayton Street. Kerstin uppges inte ha haft något yrke, medan samtliga barn jobbade i bilindustrin: Gunnar var förman, Werner inspektör och Vega gjorde gjutformar.

Sommaren 1921 gifte änkan Kerstin (Kersty) sig med den 61-årige västgötske köpmannen Charles Gustafsson, och flyttade med honom till Youngstown, Ohio. Äktenskapet blev dock kort, eftersom Charles dog i maj 1924. Kersty Pearson återvände då till Flint där hon 1929 gifte sig med en man vid namn Daniel Holmquist. Kersty Pearson Holmquist dog i Flint 1952.

Nils Pearsons familjegrav i Flint.

Förman Gunnard

Kerstys och Nils son Erik Gunnar (Gunnard) var född 1896. Han gifte sig den 4 april 1923 i Flint med norskkättade Carolyn Tobine Anderson. Sju år senare bodde de i Flint tillsammans med Carolyns bror. Gunnard var då som tidigare förman på en bilfabrik, medan Carolyn var lärare på en av stadens skolor.

Carolyn arbetade fortfarande som lärare 1940. Däremot hade Gunnard inte något arbete, sannolikt beroende på sjukdom eller handikapp eftersom han vid mönstring 1942 ansågs vara ”totally disabled”²⁰¹.

REGISTRATION CARD—(Men born on or after April 28, 1877 and on or before February 16, 1897)					
SERIAL NUMBER U. 1131	1. NAME (Print) Gunnard Erik Pearson			ORDER NUMBER	
2. PLACE OF RESIDENCE (Print) 321 E. Newall FLINT GENESEE Michigan (Number and street) (Town, township, village, or city) (County) (State) (THE PLACE OF RESIDENCE GIVEN ON THE LINE ABOVE WILL DETERMINE LOCAL BOARD JURISDICTION; LINE 2 OF REGISTRATION CERTIFICATE WILL BE IDENTICAL)					
3. MAILING ADDRESS 321 E. Newall STREET (Mailing address if other than place indicated on line 2. If same insert word same)					
4. TELEPHONE		5. AGE IN YEARS 46	6. PLACE OF BIRTH Sweden (City or county) (State or country)		
7. NAME AND ADDRESS OF PERSON WHO WILL ALWAYS KNOW YOUR ADDRESS Mrs. E. Kahl 320 W. Rankin Street		DATE OF BIRTH 3-20-1896 (Number) (Day) (Month) (Year) (State or country)			
8. EMPLOYER'S NAME AND ADDRESS Totally disabled					
9. PLACE OF EMPLOYMENT OR BUSINESS					
I AFFIRM THAT I HAVE VERIFIED ABOVE ANSWERS AND THAT THEY ARE TRUE. Gunnard E. Pearson (Signature)					

Registreringskort från mönstringen 1942.

Gunnard Pearson dog i april 1948 och begravs liksom fadern på Grace Lawn Cemetery i Flint.

Inga barn finns noterade för Gunnard och Carolyn Pearson.

Chief inspector Warner

Gunnars bror Einar Werner (Warner) var som 19-åring inspektör på en av Buick Motor Co:s fabriker i Flint. I juni 1922 gifte han sig med den sju år yngre Marvel O Ullman, och fyra månader senare fick de dottern Kathryn Louise. Warner var på 1930- och 1940-talet ”chief inspector” inom bilindustrin, och hade flyttat med familjen någon mil söderut till Grand Blanc.

Warner dog i augusti 1987 i Tawas City, Michigan, medan Marvel avled på nyårsafton samma år.

Dottern Kathryn arbetade i unga år åt telefonbolaget Bell och på University of Chicago. Hon arbetade sedan under nitton år vid University of Michigans campus i Flint som sekreterare åt universitetskanslern, och slutligen var hon sekreterare på tevebolaget WFUM innan hon pensionerade sig 1984.²⁰²

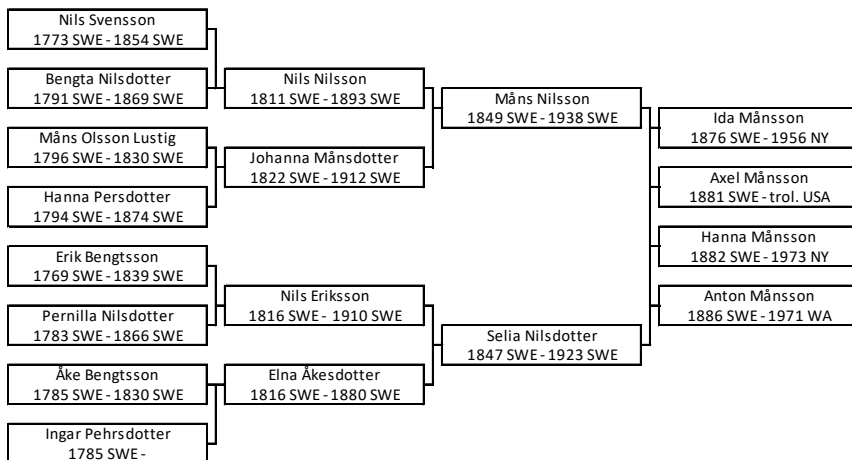
Kathryn gifte sig 1944 med Frank Michalek, och fick med honom barnen Mark, Patricia och David. Hon var 92 år gammal när hon dog i Grand Blanc i december 2014.

Vega och trafikpolis Dahl

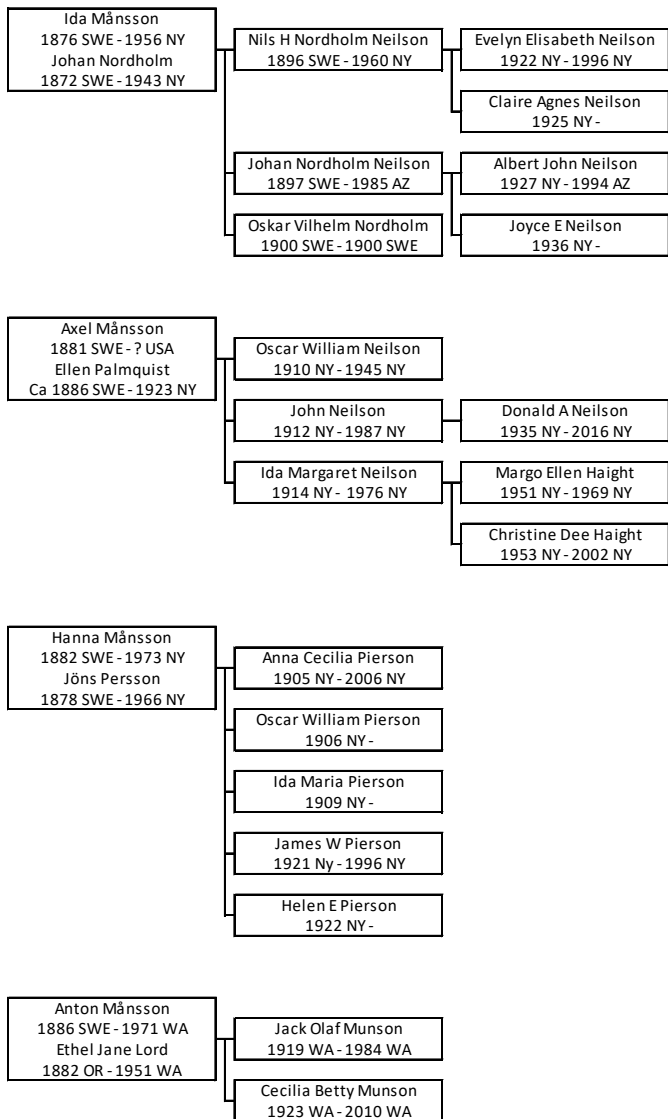
Vad slutligen gäller Nils och Kerstin Perssons syster Vega, så gifte hon sig 1922 med den i Norge 1899 födde Enoch Dahl. Paret bodde 1930 på South Saginaw 2506 i Flint, där Enoch var trafikpolis, med de under 1950-talet bodde på 3817 Proctor Avenue.

Enoch dog 1974 i Flushing, Michigan, medan uppgifter om Vegas död inte har påträffats. Paret hade såvitt känt inga barn.

Anfäder till Ida, Axel, Hanna och Anton Månsson

Ättlingar till Ida, Axel, Hanna och Anton Månsson

Syskonen Månsson från Häglinge

Torparen Måns Nilsson och hans hustru Selia Nilsdotter fick elva barn, varav fyra utvandrade till Nordamerika.

I Kullahyttan, ett soldattorp i Brönnestads socken, bodde soldat nr 77 Måns Lustig och hans 28-åriga hustru Hanna Persdotter. I november 1822 födde Hanna en dotter som fick namnet Johanna. Nästan på dagen 22 år senare gifte sig denna Johanna med 33-åriga åbon i Horröd, Nils Nilsson. Paret fick åtta barn tillsammans, däribland den tio månader efter vigseln födda dottern Anna.^A

Två av Annas syskon, Nils och Hanna, uppges ha utvandrat till Nordamerika 1879 respektive 1891. Tillräckligt säkra uppgifter om deras överfart och liv på andra sidan Atlanten har jag dock inte kunnat finna. Så låt oss istället ägna oss åt deras bror Måns och hans utvandrande barn.

Drängen Måns Nilsson föddes i Horröd i Brönnestad 1849. Som nybliven 25-åring gifte han sig i Norra Mellby med den något år äldre pigan Selia Nilsdotter. Två månader senare föddes där första barnet Olof. Efter flytten 1875 till Stenshult i Häglinge socken fick paret ytterligare tio barn^B, varav Ida, Axel, Hanna och Anton Månsson kom att bli emigranter.

Till Dutchess County, New York

I Dutchess County, på östra sidan av Hudsonfloden i staten New York och ett tiotal mil norr om Manhattan, ligger huvudorten Poughkeepsie. Arlington är idag en av Poughkeepsies stadsdelar, medan La Grange och Union Vale är områden inom ett par mil öster därom. Kring 1910 fanns drygt 85 000 invånare i Dutchess County (ca 280 000 år 2000) varav en tiondel i Poughkeepsie.

^A Anna Nilsdotter var min farmors mor.

^B Yngsta dottern Emma föddes 1891, och gifte sig med grundaren till Jönssons bageri i Höör, Oskar Jönsson. På Jönssons bageri arbetade min föräldrar innan de gifte sig, och kanske var de också där de först träffades.

Blivande maken reste i förväg

Selias och Måns dotter Hanna föddes 1882, och kom att arbeta som piga i Rickarum i Häglinges grannsocken Äsphult. I Nockarp, Äsphult, bodde den fyra år äldre åbosonen och arrendatorn Jöns Persson, och det kan antas att de båda träffades då eller kände varandra sedan tidigare.

I mars 1903 tog Jöns farväl av föräldrarna och tog sig över Atlanten för att slå sig ner i trakten av Poughkeepsie. I december samma år lämnade Hanna Månsson pigttjänsten i Äsphult. Hon flyttade hem till Stenshult, och i mars 1904 gav hon sig av till Amerika.

Hanna Månsson och Jöns Persson (som amerikaniserat namnet till James Pierson) gifte sig omkring 1905. De tog lån och köpte en gård med inriktning på mjölkproduktion i Union Vale. Under åren 1905–1922 fick paret fem barn, och drev sin gård åtminstone till och med 1940. På äldre dar flyttade de in till Poughkeepsie, där James dog 1966 och Hanna 1973.

Den 1921 födde sonen James William kom att hålla sig kvar i Dutchess, gifte sig med Eleanor Putnam och fick fyra barn. James dog i LaGrange på hösten 1966.

Varken anarkist eller polygamist

Den 25 maj 1904 noterades att den 18-årige ogifte arbetaren Anton Månsson flyttade från hemmet i Stenshult till Nordamerika.²⁰³

I Köpenhamn gick Anton ombord på S/S Hellig Olav, och den 13 juni anlände han till New York. Av vad han då uppgav, liksom dagen därpå vid migrationskontrollen på Ellis Island, framgår att han skulle till sin syster Hanna i Poughkeepsie, som dessutom betalt hans resa.^{A, 204}

^A Antons syster Hanna hade som tidigare framgått emigrerat i mars samma år, och liksom senare systemen Ida slagit sig ner i trakten av Poughkeepsie i Dutchess County, New York.

Anton Månsson, eller John Munson^A som han lät amerikanisera sitt namn till, arbetade inom järnvägen och tog sig så småningom till den betydligt längre västerut liggande staten Washington.

Hösten 1916 gifte sig John med den fyra år äldre Oregon-födda Ethel Jane Stubblefield. Vid tiden för mönstringen hösten 1918 i samband med första världskriget var John lantbrukare i Alfalfa, Yakima

Ethel and John Munson.

County. Han ansökte fyra år senare om att bli amerikansk medborgare. Han intygade då att han varken var anarkist eller polygamist, och avsvor sig dessutom högtidligen trohet till främmande stater och potentater, framförallt "Gustavus V King"²⁰⁵.

I was born in Malmö, Sweden
on the 21st day of March, anno Domini 1886; I now reside
at Toppenish, Yakima Co., Wash
(Give number, street, city or town and State)
I emigrated to the United States of America from Malmö, Sweden
on the vessel Helligborg of Scandinavian Line, Ltd.; my last
(If the alien arrived otherwise than by vessel, the character of conveyance or name of transportation company should be given)
foreign residence was Malmö, Sweden; I am — married; the name
of my wife is Ethel; she was born at Enterprise, Ore
and now resides at Toppenish, Wash
It is my bona fide intention to renounce forever all allegiance and fidelity to any foreign
prince, potentate, state, or sovereignty, and particularly to Gustavus V King
of Sweden, of whom I am now a subject;
I arrived at the port of New York in the
State of New York on or about the 14th day
of June, anno Domini 1908; I am not an anarchist; I am not a
polygamist nor a believer in the practice of polygamy; and it is my intention in good faith
to become a citizen of the United States of America and to permanently reside therein:
SO HELP ME GOD.

John Anton Munson
(original signature of declarant)

Del av medborgarskapshandlingen signerad av John Anton Munson 1922.

^A Förekommer även under namnet *Jack* Munson (de som heter John kallas i USA ofta Jack).

John och Ethel fick 1919 sonen Jack Olaf och fyra år senare dottern Cecilia Betty. De bodde början av 1930-talet tillsammans med Ethels föräldrar i Ringold, Franklin county i Washington, där de drev lantbruk som arrendatorer.

Paret stannade kvar i Washington, där Ethel dog 1958 i Yakima. John avled i februari 1971 i Richland, Benton County.

Alma och Jack Olaf Munson med sin första dotter Jacqui, född 1945.²⁰⁶

Deras son Jack Olaf gifte sig 1944 i Spokane med den 1916 födda Alma Ambacher, vars familj immigrerat från Tyskland tio år tidigare. Lokföraren Jack och hans Alma fick fem barn, däribland den 1946 födda dottern Cintra.

Cintra Munson gifte sig 1967 med läraren Vernon Hess. Denne berättade 2020 att ”vi tillbringar vintrarna i Arizona där vår yngste son bor med sin familj (två barnbarn) och somrarna i Oregon där äldste sonen med fru bor”.²⁰⁷

*Cintra (Cindy) och Vern(on)
Hess med hunden Abby vid
Crater Lake, Oregon. ²⁰⁸*

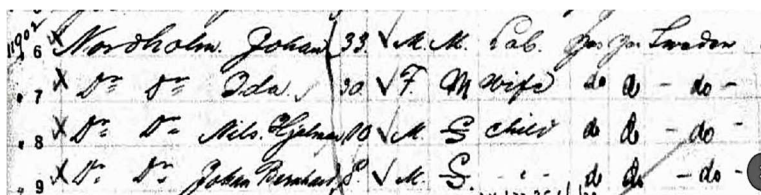

*Cindy och Vern Hess firar jul i Scottsdale, Arizona. I soffan sitter Cindy med
svärdottern Meghan och barnbarnen Ashton och Rona. Bakom dem Vern med
yngste sonen John. ²⁰⁹*

Ida och dragon Nordholm

Den 1876 födda Ida Månsson flyttade hemifrån som femtonåring för att under några år arbeta som piga på olika platser inom Häglinge socken. När hon var 19 år gifte hon sig med den tre år äldre lantarbetaren och tidigare dragonen Johan Nordholm. De fick under åren 1896–1900 tre söner, där dock den yngste bara blev fem veckor gammal.

Den 15 juni 1906 tog sig familjen med hjälp av Öresundsångaren över till Köpenhamn. Avsikten var att via England förena sig med Idas syster Hanna i Poughkeepsie. Den 20 juni lämnade fartyget Baltic den stora utskeppningshamnen Liverpool med tredjeklasspassagerarna Ida, Johan, Nils och Johan Bernhard ombord. Nio dagar senare var man framme i New York och kontrollerades på Ellis Island.

Ida och hennes familj som de registrerades i S/S Baltics passagerarlista 1906.

Som vanligt bland svenskar som kom till Amerika skedde namnbyte. Familjenamnet blev *Neilson*^A, och *Johan* amerikaniserades smidigt till *John*. Sönerna kallades *Neil* respektive *John*.

Familjen bosatte sig i Dutchess County. Omkring 1910 bodde de i hyresbostad i Union Vale där John arbetade som dräng. I samband med att John Neilson fem år senare ansökte om amerikanskt medborgarskap uppgav han Arlington som sin bostadsort. År 1920 hade sönerna flyttat hemifrån, och Ida och John bodde i La Grange. Tio år senare var adressen 41 Manchester-Noxon Road, där de ägde sin bostad och drev eget lantbruk. De hade även anställda till hjälp, och kunde minsann dessutom lyssna på radio i bostaden.²¹⁰ ^B

^A Johan hette rimligtvis Nilsson (fadern hette Nils) innan han blev dragon.

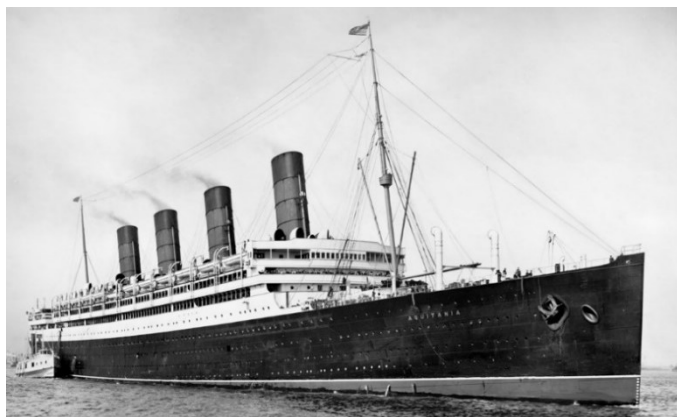
^B På 1930-talet var radioapparater inte allmänt förekommande i hemmen, så förekomst av sådana noterades särskilt vid folkräkningen.

John Nordholm Neilson dog i maj 1943. Han begrovs på La Grange Rural Cemetery, där även Ida fick sin grav i september 1956.

Neil vid maskingevärsbataljonen

Ida och John Neilsons äldste son var 21 år och lantarbetare i Arlington när han mönstrade i juni 1917 i La Grange. Neil beskrevs då som ”lång till växten, medium kroppsbyggnad, blå ögon, svart hår, ej skallig, alla kroppsdelar i behåll”.²¹¹

I mars 1918 inledde Neil sin tjänstgöring i Portland, Maine, som menig i C-kompaniet vid 305th Machine Gun Battalion. Han var stationerad utomlands till den 18 april 1919. Då lämnade han som korpral Brest i Frankrike med Aquitania och kom till New York den 24 april. Neil Neilson blev ”honorably discharged on demobilization”^A som sergeant den 9 maj samma år.²¹²

*RMS (Royal Mail Ship) Aquitania var en brittisk oceanångare, byggd av John Brown & Company i Clydebank, Scotland. Jungfruresan gick från Liverpool till New York den 30 maj 1914. Under första världskriget gjordes fartyget om till en assisterande kryssare innan det användes för trupptransporter och som sjukhusfartyg. Aquitania var systerfartyg till Lusitania, som 1915 torpederades av en tysk ubåt med följd att 1 200 personer omkom.*²¹³

^A Ungefär ”med heder befriad från tjänstgöring i samband med uttryckningen”.

I november 1919 gifte Neil Neilson sig med New York City-födda Signe Johnson. Paret bosatte sig i Bronx, New York, där de 1930 bodde på 2275 Davidson Avenue tillsammans med döttrarna Evelyn och Claire. Neil hade tidigare arbetat som frukthandlare, och var nu föreståndare för en grossistfirma, en tjänst han inne-
hade även tio år senare.

I början av 1960 dog den då 63-årige Neil Neilson i Bronx. Signe flyttade efter en tid till Poughkeepsie, där hon gick ur tiden i november 1969.

John vid ballongkompaniet

Neil Neilsons bror John Bernhard föddes i december 1897, och var således åtta år gammal när familjen emigrerade.

När John var 20 år och bodde på 489 East 141 St. i södra Bronx blev han inkallad till militärtjänstgöring. Den påbörjades i Fort Slocum, New York, i februari 1918. Fram till april samma år tjänstgjorde han vid 67:e flygskvadronen, och gick sedan på US Aviation School på Kelly Field i San Antonio, Texas. Därefter tjänstgjorde han vid 19:e ballongkompaniet, tills han som sergeant befriades från tjänsten i slutet av april 1919.²¹⁴

(Surname) Neilson, John B		(Army serial number) 363,533	(Race: White or colored) White
(Christian name)			
Residence: 489 East 141 St New York		NEW YORK	
(Street and house number) (Town or city) (County) (State)			
* Enlisted in	RA at Ft Slocum N Y	Feb 22/18	
† Born in	Malmö Sweden	20 2/12 yrs	
Organizations:	67 Aer Sq to Apr 11/18; US Aviation School Kelly Fld Tex to June 4/18; 19 Balloon Co to disch		
Grades:	Corp Sept 19/18; Sgt Feb 9/19;		
Engagements:	-		
Wounds or other injuries received in action: None.			
‡ Served overseas:	Oct 21/18 to Apr 18/19		
§ Hon. disch.	Apr 29/19 on demobilization		
Was reported	0 per cent disabled on date of discharge, in view of occupation.		
Remarks:	-		

Registreringskort för militärtjänstgöring under första världskriget.

Från Bronx flyttade John upp till Dutchess county. I juli 1926 gifte han sig i Poughkeepsie med May (Mae) Lauer, och fick 1927

sonen Albert. May och hennes frukthandlande make bodde 1930 i La Grange på en gård intill Johns föräldrar^A. Där föddes dottern Joyce 1936. Tio år senare stod John som ägare till gården, men hade fortfarande anställning som försäljare.

May och John Neilson kom längre fram att flytta till Tucson, Arizona. Där avled ”sergeant John B Neilson” på våren 1985^B, följd på hösten 1996 av May.

John och May Neilsons son Albert John dog i Tucson, Arizona, 1994.^C

Axel kom sist iväg

Axel Månsson var född 1881 och äldst av de fyra utvandrande syskonen, men han var den siste som tog steget över Atlanten.

Axel arbetade under ett antal år som dräng, men på våren 1907 tog han sig till Köpenhamn för att med ångbåten Hellig Olav resa till New York. När Axel den 15 maj passerade nålsögat på Ellis Island uppgav han att hans kontakt i USA var svågern Jöns Jönsson^D, på Driggs Farm, Arlington, New York. Axel kännetecknades av ett ”ärr på vänster sida av ansiktet”.²¹⁵

Omkring 1920 bodde Axel i likhet med en del andra släktingar i LaGrange i närheten av Poughkeepsie och var lantbrukare. Liksom systern Ida och hennes man John hade han ändrat efternamn till Neilson. Han var gift sedan december 1908, och hyrde bostad på Titusville Road där han bodde med den fem år yngre hustrun Ellen Palmquist och deras barn. Oscar, John och Ida.

På hösten 1923 dog Ellen. Några år senare anställde änke-mannen och fruktodlingsarbetaren Axel Neilson änkan Louise Winters som hushållerska åt sig och hemmavarande sonen John.

^A Något oklart ifall de bodde på samma gård eller alldeles intill.

^B John Neilson dog i Tucson, men är begravd – liksom andra i släkten – på LaGrange Rural Cemetery i New York.

^C Albert Neilson var fyrmänning/brylling till mig, vilket understryks av DNA-koppling mellan mig och två av hans ättlingar.

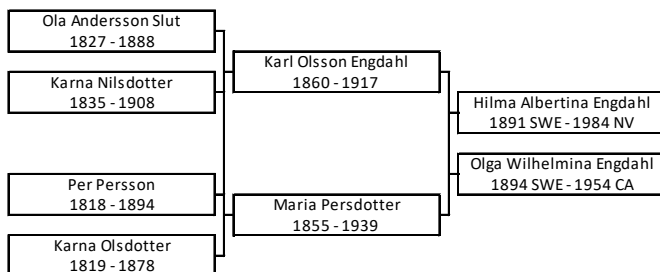
^D Passagerarlistan anger väldigt tydligt svågerns namn som ”Jöns Jönsson”, men förmodligen avses syster Hannas man Jöns Persson, vid det laget kallad James Pierson.

När Axel registrerades av de militära myndigheterna 1942 bodde han och Louise Winters i Poughkeepsie. Han var då 167 cm lång, vägde 68 kilo, och var brunhårig och blåögd.²¹⁶

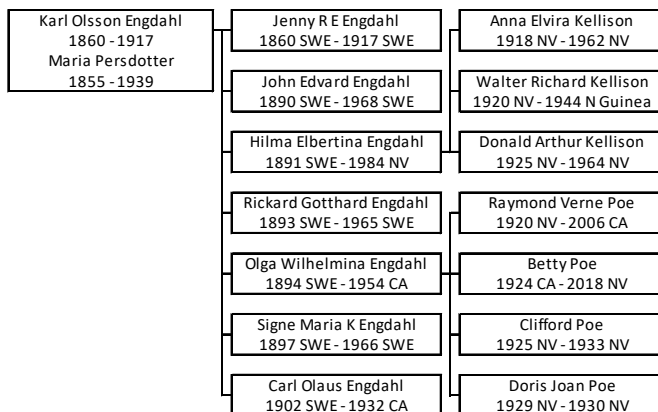
Axels och Ellens barn kom alla att hålla sig inom staten New York, företrädesvis i födelsecountyt Dutchess:

- Oscar William (1910–1945), gift med Ethel Nelson
- John (1912–1987) gift med Harriet Stout (1914–2014)
- Ida Margaret (1914–1976) gift med Chauncy Haight (1913–1980).

Hilma och Olga Engdahls anfäder

Ättlingar till Karl O. Engdahl och Maria Persdotter

Snickare Engdahls döttrar

Bland de 27 800 svenskar som emigrerade 1910 fanns två ton-åriga systrar, vilka lockade av drömmen om Amerika lämnade hemmet i Helsingborg.^{217, A}

Karl Olsson Engdahl var född i Höör 1860. Han var son till Karna Nilsdotter och Ola Andersson Slut^B. Karl gifte sig 1886 med husmansdottern Maria Persdotter från Vallby.

Efter att Karl varit snickare i Helsingborg och Landskrona kom han och hans familj via Norra Skrävlinge åter 1896 till Helsingborg. Där bedrev Karl under ett antal år handel innan han sedan åter var snickare fram till sin död 1917.

Maria Persd. Engdahl. ²¹⁸

Maria och Karl Engdahl fick sju barn, varav två valde att emigrera. Sommaren 1910 lämnade således 18-åriga dottern Hilma Albertina och hennes tre år yngre syster Olga Wilhelmina hemmet på Södergatan 12 i Helsingborg. De anlände till New Yorks hamn med Hellig Olav den 27 juli.²¹⁹

Hilma och cigarrhandlare Walter

Storasyster Hilma var född i oktober 1891. Fem år efter atlantresan gifte hon sig i Three Forks, Montana, med den åtta år äldre Walter Kellison. Paret bosatte sig i Sparks, några kilometer öster om den senare för spel och skilsmässor så berömda staden Reno i Nevada.

Vid folkräkningen 1920 var Walter cigarrhandlare, och han och Hilma hade fått sitt första barn, Anna. Under de kommande fjorton åren fick Anna fyra syskon.

^A År 1910 hade Sveriges ca 5,5 miljoner invånare, att jämföra med 10,3 miljoner 2020.

^B Ola Sluts MF Hans Peter Beckman var min FFFMF.

Cigarrhandlare Walter Bailey Kellison dog i Sparks 1962, medan Hilma var 92 år gammal när hon gick ur tiden.

F.d. affärsman i Sparks död vid 77 år

Walter B. Kellison, pensionerad affärsman i Sparks, dog på ett lokalt sjukhus idag. Innan han drog sig tillbaka ägde han och drev butiken Kellison and Poncia i Sparks. Han var född i Indiana och bodde i mer än 40 år i Sparks. Hans efterlevande inkluderar hans änka Hilma Kellison; två söner, Milton och Donald i Sparks; två döttrar, fru Anna Freeman i Reno och fru Marlene Stoutenburt i Camp Pendleton, Kalifornien; nio barnbarn och två barnbarnsbarn.²²⁰

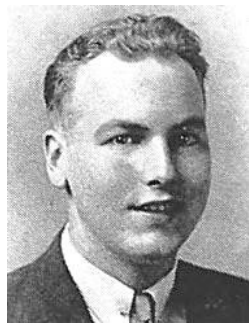
Skådespelare saknad i strid

Hilma och Walter Kellisons son Walter föddes 1920. Han jobbade som 20-åring i en glassfabrik, men utbildade sig sedan under ett år på University of Nevada i Reno²²¹. Han värvades till arméns flygkår i januari 1942 i San Francisco. Han uppgav då att han var anställd som skådespelare. Han var ogift, men gifte sig kort därefter. Efter sin militära utbildning deltog han i andra världskriget, där han tillhörde den 499:e bombplansskvadronen.²²²

I början av 1942 hade Japan invaderat såväl de av Australien kontrollerade delarna av Nya Guinea som den nederländska västra delen av ön. Från hösten samma år och fram till Japans kapitulation 1945 kämpade de allierade, främst representerade av australiensiska och amerikanska trupper, för att befria området från japanerna.

Den 19 maj 1944 flögs bombplanet B-25D #41-30815 ut på ett uppdrag över Cape Moem vid Wewak i East Sepik-provinsen, Papua Nya Guinea. Bland de sex ombordvarande fanns piloten

Alan Anderson och bombfällaren och 2:e löjtnanten Walter Kellison.²²³

Walter R. Kellison, 1941.

Ett ögonvittne noterade att tre bomber som fällts av en annan B-25:a framför dem detonerade nära Walters B-25:a. Detta orsakade troligen skador som ledde till att Walters plan störtade vid Mum Point, Cape Moem. Kvarlevorna efter besättningen hittades aldrig.

Walter Kellison förklarades ”missing in action” efter händelsen, och belönades postumt med Air Medal och Purple Heart. Han lämnade efter sig hustrun Jean och en dotter.²²⁴

*Nordamerikanskt
bombplan B-25
Mitchell.^A*

Av Walters fyra syskon kan nämnas hans fem år yngre bror Donald, som blev lastbilschaufför. Donald bodde på 1204 E Street i Sparks när han dog som 39-åring sedan han hamnat i diabetesrelaterad koma. Han led även av ”chronic alcoholism”.²²⁵

Olga och lokförare Thurman

Hilma Engdahls syster Olga Wilhelmina föddes i augusti 1894. Även Olga kom att slå sig ner i Sparks, och gifte sig där på våren 1919 med den sex år äldre Thurman Poe från Texas. Året därpå bodde paret på 9th Street, och Olga hade då blivit amerikansk medborgare.

Åtminstone under de närmaste tjugotalet år bodde Olga och Thurman kvar i Sparks, där Thurman försörjde den växande barnaskaran som lokförare. Omkring 1950 flyttade paret till Alameda i Kalifornien, där Olga dog 1954.

Thurman återvände till Nevada och gifte sig 1960 i Carson City med Myrtle Dailey. Han var dock tillbaka i Sparks när han dog 1979.

Olga Engdahl Poe.²²⁶

^A Bombplanet *B-25 Mitchell* introducerades 1941 och namngavs efter generalmajor William ”Billy” Mitchell, pionjär inom USA:s krigsflyg. Planet användes av många allierade flygförband under andra världskriget.

Patricia Powell (1926–2018) och Raymond Verne Poe (1920–2006).²²⁷

Olgas och Thurmans första barn Raymond Verne Poe föddes 1920. Han gifte sig 1952 med Patricia Powell och blev far till Christopher (Chris) Poe. Christopher and his wife Loretta (Lori) bodde 2020 i Mesa, Arizona.

Chris och Lori Poe med sin familj.²²⁸

Sjömannen Carl

Maria och Karl Engdahls yngsta barn, Carl Olaus, föddes 1902. Han valde i unga år att bli sjöman. Från 1922 och framåt registrerades han som frånvarande i Helsingborgs kyrkböcker.²²⁹

På något sätt fick han slutligen sin hemort i San Francisco, Kalifornien, där han 1927 var i färd med att bli amerikansk medborgare. År 1928 registrerades han som sjöman och bodde på nr 32 Sacramento²³⁰, och var fortfarande sjöman och ogift när han 1930 var inneboende på Drumm Street.

Carl Olaus Engdahl dog den 22 april 1932 på U. S. Marine Hospital, San Francisco av hjärtklaffsproblem och andra hjärtåkommor.²³¹

Systrarnas farbror utvandrade 1903

Sju år innan Hilma och Olga Engdahl emigrerade lämnade deras farbror Elof och hans familj Höör för att ta sig till Amerika.

Elof Olsson var född på Åkersberga i Höör 1866, och son till Ola Andersson Slut och Karna Nilsdotter. År 1899 flyttade han till Landskrona, där han i maj året därpå gifte sig med Cornelia Sigrid Mattsson. Åren 1891–1901 fick de sex barn, varav två dog efter bara några dagar i livet.

På våren 1903 hade familjen bestämt sig för att utvandra till USA^A. Elof hade en vän vid namn Herman Lindstedt i New Jersey som han förmodligen hade hjälp av i planeringen av resan. För att bereda väg för resten av familjen gick 36-årige Elof den 6 maj i Köpenhamn ombord på ångbåten Hellig Olav. Tolv dagar senare anlände han till New York och kontrollerades i sedvanlig ordning på Ellis Island.²³²

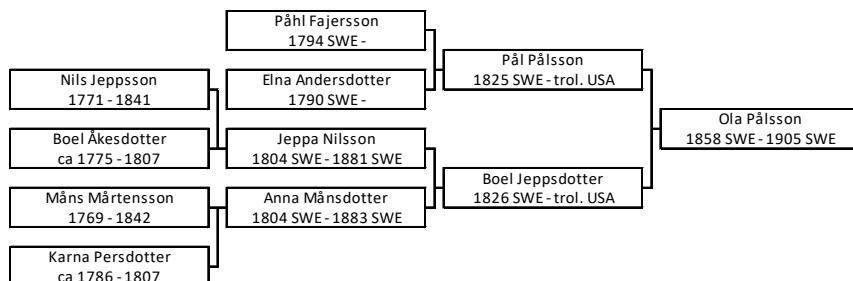
Ett par månader senare tog sig även Elofs fru Cornelia (oftast kallad Sigrid) och barnen Lorenz, Sture, Ruth och Gerda över Atlanten och återförenades i New York City med Elof.

^A I enlighet med den tidens anda var det nog snarare så att Elof ensam tagit beslutet. Dessutom var han med stöd av dåvarande lag den ende som var myndig i familjen. Först 1921 beslutade Sveriges riksdag att även gifta kvinnor skulle vara myndiga, och vid 21 års ålder liksom männen.

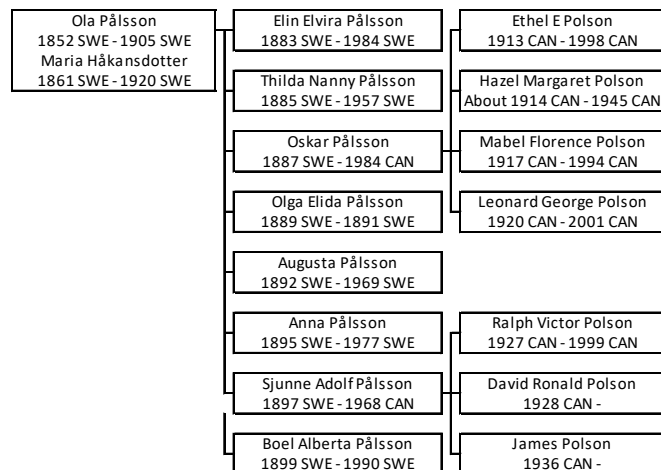
Familjen Olson bodde 1905 i Bronx, New York, där Elof arbetade som smed. Fem år senare var Elof maskinist och de hade adressen East 135th Street i Bronx. I början av 1920-talet flyttade familjen till Hempstead på Long Island, där 1930 dottern Ruth bodde kvar hos föräldrarna och jobbade med tidningsannonser. Tio år senare var den pensionerade Elof och hans fru Sigrid i 70-årsåldern, och bodde i eget hus på Southard Avenue i Hempstead.

Några säkra uppgifter om när och var Sigrid och Elof dog har inte anträffats.

Anfäder till Ola Pålsson

Ättlingar till Ola Pålsson och Maria Håkansdotter

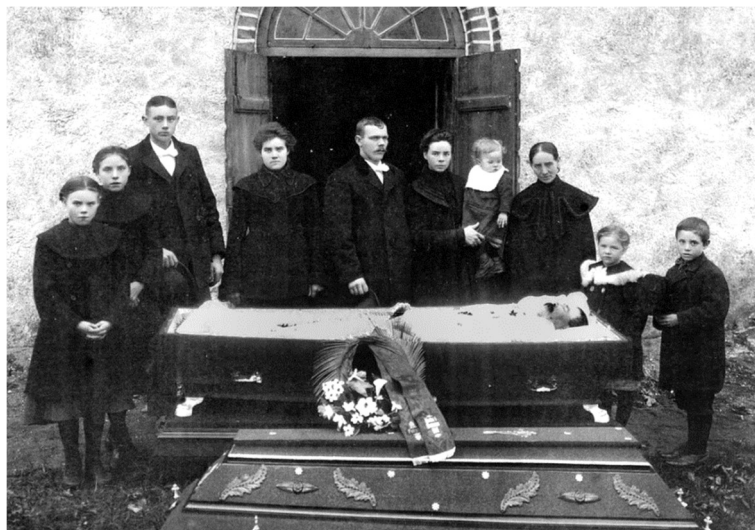
Bröderna Pålsson från Kävlinge

I början av 1910-talet lämnade de båda bröderna Oskar och Sjunne Pålsson skånska Kävlinge för att söka lyckan i Kanada.

Mjölaren Ola Pålsson i Kävlinge föddes i Södra Rörum 1858. Han var gift med Maria Håkansdotter och hade åtta barn när en tragisk olycka inträffade.

Den 8 november 1905 fastnade Ola med kläderna i kvarnen och blev ”träffad af kvarnhjulen och ögonblickligen krossad till döds genom brott på halskotpelaren”²³³. Även bröstkorgen och vänstra benet skadades.

När Ola inte kom hem till kvällsmaten skickades [den då 18-åriga] Oskar för att hämta honom. När Oskar kom till kvarnen och ropade på sin far fick han inget svar, så han tog en lykta och klättrade upp på stegen. När han kom upp i kvarnhuset hittade han sin far och tappade lyktan. Lyckligtvis slocknade den på väg till marken, annars skulle förmodligen kvarnen ha brunnit ner. Oskar blev ganska traumatiserad av händelsen, vilket man ju kan föreställa sig, och han kunde aldrig gå in i kvarnen igen. Jag antar att det var därför han inte fortsatte som mjölnare utan emigrerade istället.²³⁴

Ola Pålsson omgiven av sin familj: Anna, Augusta, Oskar, Thilda, Otto Isaksson (Elins man), Elin, Axel, änkan Maria, Boel, and Sjunne.²³⁵

Olas och Marias sex döttrar, varav flera uppnådde hög ålder, stannade i Skåne medan deras två bröder gav sig av till andra sidan Atlanten.^{A, B}

Pålsson blev Polson

Maria och Ola Pålssons son Oskar var 23 år gammal när han utvandrade i september 1910. Han begav sig till trakten av Calgary i Alberta, Kanada, där immigrationstjänstemännen registrerade hans efternamn som Polson.

Oskar gifte sig 1912 med Malmöfödda Emma Carlsson och fick fyra barn åren 1913–1920. Oskar var först lantarbetare, men höll sig sedan inom byggnadsbranschen där han tidigt blev byggmästare.

Efter att ha varit änkling sedan 1944 gifte han sig någon gång på 1960-talet med en kvinna vid namn Annie. Oskar dog i Calgary 1984, 96 år gammal.

När Oskar bott i Kanada i två år tyckte han det var dags att även lillebror Sjunne tog sig över Atlanten. Den 16 september 1912 lämnade således den 15-årige Sjunne Kävlinge på Oskars inrådan.

I Malmö sammanstrålade Sjunne med Oskars blivande fru, Emma Carlsson. Tillsammans tog de sig till Liverpool, där de gick ombord på S/S Empress of Ireland och anlände till Quebec City elva dagar senare.

"Min far var en påg från Skåne. Jag är säker på att hans uttal av *Sjunne* låg bortom de kanadensiska gränskontrollanternas förmåga. Jag vet att min mor inte kunde uttala det, men tyckte det var något i stil med "Whinny". Tjänstemännen tyckte att *Sam* var tillräckligt nära, och min far var nöjd med det."²³⁶

*Oskar och Sjunne Pålsson.*²³⁷

^A Ola Pålssons MFMF Åke Månsson var bror till min FFMMFF Ola Månsson.

^B Redan tidigare hade Olas mor Boel och moster Karna utvandrat, se s. 33.

Sedan han på hösten 1912 återförenats med sin bror i Calgary arbetade Sjunne under några år på bondgårdar, innan han tog sig längre västerut till Vancouver.

Sjunne (även kallad Sam) Polson gifte sig 1926 med skotskan Agnes (Nancy) McGhie. Någon gång under depressionsåren tvingades de lämna sitt hus, och bodde under en period runt 1931 hos Sams bror Oskar i Alberta. Men en dag blev det ett rejält bråk mellan de båda bröderna. Sam tog då resten av familjen med sig tillbaka till Vancouver, och hade inte kontakt med Oskar förrän femton år senare.

Sam arbetade framförallt som skeppsbyggare och snickare, medan Nancy skötte hushållet. Paret stannade kvar i Vancouver-området där Sam dog 1968 och Nancy sex år senare.

Medborgarskapsmärkligheter

Nancy och Sam fick tre söner, Dave, Ralph och James (Jim). Den 1936 födde Jim har gett mig följande exempel på att det där med medborgarskap inte alltid är så enkelt:

Jag är faktiskt son till en svensk mor som var född i Glasgow och en brittisk far, född i Kävlinge!

Det var nämligen så att när mina föräldrar gifte sig 1926 var regeln den att frun alltid tog mannens nationalitet, så min mor blev därför svenska. När sedan min far 1932 ansökte om medborgarskap kryssade han inte i den lilla rutan som gällde hans fru, så han blev kanadensisk medborgare och hon förblev svenska.

Eftersom Kanada ingick i det brittiska samväldet räknades på den tiden kanadensiska medborgare även som brittiska undersåtar, trots att Kanada var helt oberoende.

Nancy och Sam Polson. ²³⁸

Efter kriget ville min mor åka och hälsa på sin släkt i Skottland, men då ville myndigheterna inte utfärda pass till henne eftersom hon var svenska. Men hon fick snabbt sitt medborgarskap och sitt kanadensiska pass. Myndigheter var snabbare på den tiden!²³⁹

Annorlunda bröllopsnatt

När Jim 1958 skulle gifta sig med Lindsay (Lin) Cook var de tvungna att ta sig över gränsen till den amerikanska staten Washington. Detta eftersom Lin bara var 19 år och behövde föräldrars medgivande, och hennes mor gick inte med på att de gifte sig.

Jims familj hade inget emot giftermålet och var med på bröllopet. Så även hans morbror Charley, som hade med sig en flaska champagne som han smugglat över gränsen i bilens bagageutrymme.

När jag senare på kvällen kämpade med att öppna flaskan flög korken av och träffade mig mitt i ögat. Så jag fick tillbringa bröllopsnatten på sjukhus med mitt skadade öga. Men sjuksköterskorna fick sig ett gott skratt, för det var ju faktiskt lite lustigt! Vi använde den där champagneflaskan som brödkavel i många år. Vi var fattiga studenter!²⁴⁰

*Jim och Lin Polson, 1958.*²⁴¹

Lärare och bibliotekarie

Efter universitetsstudierna var Jim lärare i engelska på high school. Det var ett jobb han dock inte trivdes så bra med.

– Jag var alltid mer av den intellektuella typen, och skolan var inget intellektuellt ställe, berättar Jim. Lärarna tittade bara på sportprogram på teve, och hade aldrig några intressanta diskussioner eller så. Eleverna var trevliga, men det var tämligen själsdödande där.²⁴²

Men så hittade Jim det han räknar som sin verkliga profession.

– Jag blev referensbibliotekarie och specialist på att hitta information. Jag fick anställning vid Sir George Williams University^A i Montreal. Det passade mig förträffligt och jag blommade verk-

^A Universitetet grundades 1926. Efter en sammanslagning 1974 med Loyola College heter det Concordia University.

ligen upp där. Det dröjde inte länge förrän jag blev chef för referensavdelningen. Den var ganska stor och med miljontals dollar i budget att spela med. Och jag upptäckte att jag var en väldigt bra administratör och även en utmärkt referensbibliotekarie. Jag kunde hitta allting. Och det här var ju innan datorernas intåg!

Men det var en politiskt orolig tid i Quebec-provinsen under de år som Jim, Lin och den 1965 födde sonen David bodde i Montreal. Starka krafter vill frigöra den franskspråkiga provinsen från övriga Kanada, och terroristerna i Front de Libération du Québec (FLQ) härjade fortfarande en bit in på 1970-talet.

– Sedan kom ett öppet separatistiskt parti till makten, och vi stackars engelsmän hade en svår tid. Lin ville flytta tillbaka till Vancouver, och fick erbjudande om anställning som bibliotekarie på Simon Fraser University.

Åter till Vancouver

Så familjen tog sig tillbaka till Vancouver-trakten 1977. Men Jim, som ju lämnat ett chefsjobb i Montreal, hade svårt att hitta ett passande jobb, mycket beroende på kärva tider inom biblioteksområdet. Slutligen blev Jim hemmaman, medan Lin var den som drog in pengarna till hushållet genom sitt jobb på universitetet.

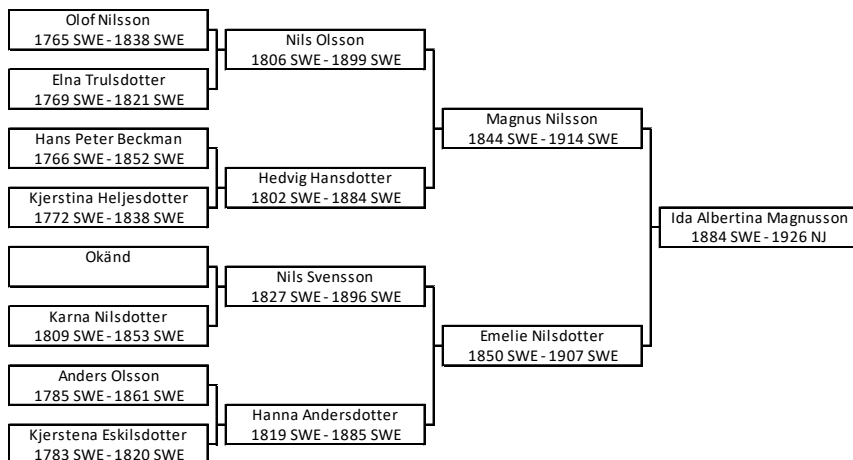
– Så jag skötte huset, lagade mat och städade och allt sådant. Jag är inte högfärdig, utan vet värdet av arbete i alla dess former, så det fungerade bra.

Hösten 2020 bor Jim och Lin Polson i Coquitlam, strax öster om Vancouver. Jim är en hängiven släktforskar och har samlat på sig mycket uppgifter om sina och Lins släktingar. Dessutom är han intresserad av levnadsöden och är en god berättare, vilket jag haft stor glädje av.

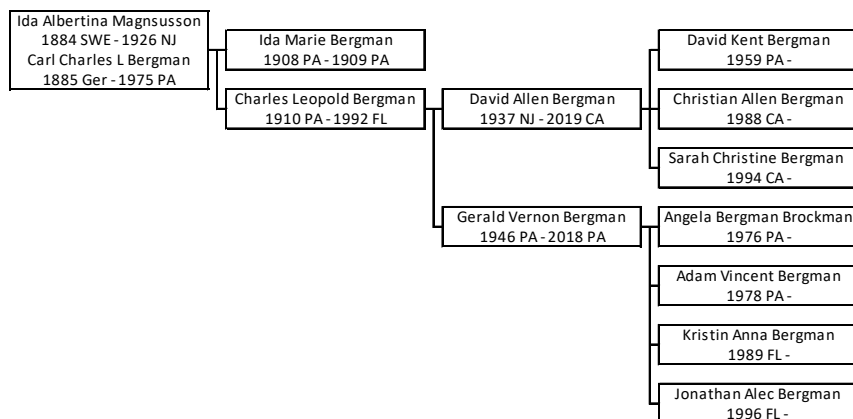

Jim Polson under ett besök i Sverige 2006.²⁴³

Ida Magnussons anfäder

Ättlingar till Ida Magnusson och Carl Bergman

Farfars syster Ida i Pennsylvania

År 1902 lämnade 37 107 svenskar landet för att söka sin lycka på annat håll. En av dem var 17-åriga Ida Magnusson frön Höör.

Ida Albertina Magnusson föddes den 27 december 1884 på det lilla torpet Tullskog^A under Tollerup, några kilometer nordost om Höör. Idas föräldrar var Emelie Nilsson^B och hennes man, torparen, träskomakaren och sedermera frikyrkoförsamlingsledaren Magnus Nilsson^B.

Familjen Magnus och Emelie Nilsson. Min farfar Nils ses i mitten längst bak och med Ida rakt framför sig. Foto troligen från år 1900.

^A På Tullskog föddes även sex av Idas tio syskon, liksom längre fram min far.

^B Mer om min FFF Magnus Nilsson finns att läsa i *Torparen som blev lokal frikyrkoprofil* på www.vindogatan62.se under Släktforskning.

Efter sina sex folkskoleår i Höör flyttade Ida till Malmö^A. Enligt sonen Charles tog hon sig troligen dit för att vidareutbilda sig, vilket enligt min mening sannolikt innebar att arbeta som hembiträde. Under tiden i Malmö lärde hon sig dansa, något hon tyckte mycket om.

Hon var en levnadsglad, smal och lång flicka (hon var minst två tum längre än min far). Hon berättade för mig hur hon glad och upphetsad svepte in i hemmet, ivrig att berätta om sitt liv i stora staden Malmö och att visa upp sina dansfärdigheter. Men det mottagande hon fick var inte det hon väntat. Hennes mor ansåg tydligen att dans var synd och sa åt henne att hon hoppades att hon aldrig mer skulle dansa. Mor dansade aldrig mer. Hon och pappa ägnade sig däremot en hel del åt skridskoåkning och såvitt jag förstår var båda ganska skickliga.²⁴⁴

Drömmen om Amerika

Från 1900 bodde och arbetade Ida som piga i Höör hos en bagare Lars Jönsson^B och på andelsmejeriet. Men den på den tiden vanliga drömmen om ett bättre liv i Amerika blev också Idas dröm. Hon hade också flera kusiner (syskonbarn till Emelie) i Amerika som uppmanat henne att komma över dit. En dag i slutet av juli 1902 lämnade hon det lilla torpet i mellersta Skåne och gav sig tillsammans med en kusin från Danmark iväg till Det förlovade landet.

Mitt intryck är att hennes ursprungliga planer inte nödvändigtvis var att stanna i Förenta staterna. Emellertid började hon, sedan hon hälsat på kusiner i New York, Washington och Philadelphia^C, att arbeta som guvernant i ett hem i Philadelphia. Där träffade hon Marie Bergmann, min fars syster, som var kokerska i familjen. Genom henne träffade hon min far.

^A Uppgift hämtad från sonen Charles Bergmans *I remember*. Någon notering i kyrkoböckerna som styrker detta har dock inte påträffats. Sannolikt var Ida bara en kortare tid i Malmö, och anmälde därför aldrig flyttning.

^B Såvitt jag kunnat få fram var Lars Jönsson inte släkt med Oskar Jönsson som startade Jönsson bageri i Höör.

^C *Kusiner* får här ses i det amerikanska, vidare begreppet. Klart är i alla fall att Ida hade kusiner (barn till hennes moster Petronella) i New York och Philadelphia. Se vidare kapitlet *Från Höör till Philadelphia*, sidan 65.

Sedan Ida fått besked om att hennes mor Emelie var allvarligt sjuk sa hon i juni 1907 upp sin anställning och åkte hem till Sverige. Några dagar efter att hon kommit hem dog Emelie i lunginflammation, 56 år gammal.

Idas föräldrar och syskon framför Tullskog, ca 1905.

Ida gifter sig

Ida återvände till USA ett par veckor efter moderns död. Vid den tiden var Förenta staterna hemvist för närmare 600 000 svenskfödda och 700 000 andra generationens svenskar. Sverige hade då 5,5 miljoner invånare och således kan man säga att omkring var femte svensk bodde i USA.²⁴⁵

En månad efter återkomsten till Amerika gifte Ida sig med den nio dagar yngre Carl Leopold Bergmann. Carl var född i Bad Salzflen (ca 8 mil sydväst om Hannover). Han var omkring sex år gammal när hans far Casper dog. Modern Wilhelmina tog då barnen Marie och Carl med sig och åkte till Amerika, där de 1892 bosatte sig i Philadelphia.

Efter bröllopet den 7 augusti 1907 bosatte sig Carl och Ida Bergmann i södra delen av Philadelphia, en stad i Pennsylvania som vid den tiden med sina 1,5 miljoner invånare var USA:s tredje stad.^A

Deras första bostad låg på 2316 South Woodstock Street, en smal, trädombäddad gata i södra Philadelphia. Här föddes min syster, Ida Marie den 18 juli 1908. Hon levde bara ett år. Den 17 juli 1910 föddes jag i samma hus. 1912 flyttade vi till 2813 West Clementine Street, den första bostaden jag kommer ihåg.

Ida Bergman.

Familjen kom 1921 till East Camden i New Jersey, där de drev en glassbutik på 116 North 27th Street. Omkring 1923 blev Ida sjuk, vilket markant påverkade familjens ekonomi.

På grund av hennes sjukdom blev det nödvändigt för mig att hjälpa till mer i affären. En följd av det blev att jag missade en hel del av skolan och fick problem med att hinna med mina studier. Jag var nästan 16 år vid det laget och eftersom tiderna var besvärliga gav jag mig ut för att söka arbete.

Charles fick anställning på telefonbolaget Keystone. Han anmälde sig också till Temple Universitys kvällskurser för att fortsätta sin utbildning.

På den tiden fanns inget sjukförsäkringsbolag eller liknande som bistod när man blev sjuk. Detta fick till följd att en längre sjukdomsperiod snabbt gjorde slut på ens besparingar. För att förstärka sin inkomst återgick far till sitt gamla yrke som svetsare. Detta innebar tre timmars resa varje dag och när han kom hem från jobbet fortsatte han att arbeta i affären fram till midnatt. Det var en lång arbetsdag. På dagtid var det mor, en flicka i 20-årsåldern som bodde hos oss och jag som skötte affären.

Under 1926 blev Idas hälsa så dålig att Carl måste sluta sitt jobb och i stället vara hemma och sköta affären. I början av juli lades

^A Det var för övrigt en grupp svenskar som redan på 1640-talet var de som först slog sig ner på platsen för det som sedan kom att bli Philadelphia.

Ida in på sjukhus där hon avled den 17 juli, endast 41 år gammal. Hon begravs fyra dagar senare på en gravplats som hennes man köpt på Fernwood Cemetery i Lansdowne, Pennsylvania.

Änkemannen Carl sålde omgående affären och kämpade sig på olika sätt igenom depressionstiden^A. Han arbetade sedan bland annat för ett bussföretag och i sonen Charles hönsfarm innan han 1956 gick i pension. Carl Bergman avled i en ålder av 90 år den 1 oktober 1975.

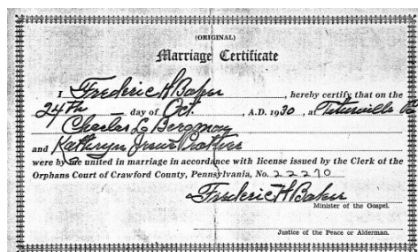
Hönsfarmare och utbildningschef

På hösten 1929 bodde Charles Bergman tillsammans med sin far. Vid sidan av arbete och studier tog han även fiollektioner för William F. Happich, ”en av Philadelphias bästa fiollärer”²⁴⁶.

Han träffade även Kathryn Irene Prather. Hon var 19 år, kom från Titusville, Pennsylvania och var dotter till John Vernon och Roxie (född Peebles) Prather.

John Prather härstammade från en av tre bröder Prather vilka kommit till Amerika från England i början av 1700-talet. Han var en välkänd veterinär i Titusville med omnejd och specialiserade sig på större djur som hästar och kor, medan han inte var särskilt rodd av att ta hand om hundar, katter och liknande.

Vid den tiden hade jag bott ihop med min far i ett hyresrum i centrala Philadelphia. Det var när jag bodde där som ödet log mot mig och jag träffade den där speciella flickan en septemberdag 1929. Sedan hände saker och ting snabbt, och vi gifte oss den 24 oktober 1930. Som det visade sig det bästa beslut jag någonsin tagit.

Vigselbevis 27 oktober 1930.

^A Den stora depressionen kallas den ekonomiska kris som drabbade USA efter börskraschen 1929, och som sedan spred sig till många andra länder under 1930-talet. En orsak till krisen var att arbetarna och bönderna hade för låga inkomster i förhållande till varornas priser. Detta innebar att de inte kunde köpa alla de varor som tillverkades. Resultatet blev att banker och företag gick i konkurs och arbetslösheten ökade kraftigt (so-rummet.se).

Detta var under de stora depressionsåren och livet var inte lätt att leva. Men vi hade varandra och vi var mycket lyckliga. Arbetsförhållandena var helt annorlunda på den tiden. Det fanns ingen hjälp att få. Var man utan jobb var man utan pengar. Det förväntades att man jobbade åtta timmar för åtta timmars lön. Kafferaster hade ingen hört talas om! De som hade turen att ha ett jobb fick mycket lite i lön. Även om varorna var billiga så räckte pengarna bara till det allra nödvändigaste. De allra flesta hade inte råd med bilar, och sådant som sommarstugor var något okänt utom för de väldigt rika.

Charles och Kathryn flyttade 1932 från Philadelphia till New Jersey där hyrorna var lägre, för att två år senare flytta till ett hus i Runnemedes, New Jersey. I fastigheten ingick ett höns hus, och de kunde minska matkostnaderna med hjälp av några höns samt vad de kunde odla i trädgården. Detta blev också början till Charles och Kathryns hönsriverksamhet.

Några år senare hade de köpt en gammal bondgård och hade höns hus med omkring 500 kycklingar och de hade också – efter att Kathryn fått en dödfödd flicka och en dotter som dog kort efter födseln – fått sonen Allen.

Den 31 mars 1937 blev en fantastisk dag. Den dagen föddes vår förste son, kycklingarna kläcktes och katten fick ungar. Snacka om att utvidga rörelsen!

Samtidigt som Charles och Kathryn drev sin hönsfarm arbetade Charles på Keystone Telephone Company, vilket senare övertogs av telefonbolaget Bell. Charles valde att följa med vid övertagandet och kom att arbeta för Bell fram till pensioneringen.

För att kunna ta mig till arbetet i Philadelphia tog jag tåget till Camden, färja till Philadelphia, tunnelbanetåg till stadens centrum, och gick sedan en femhundra meter till kontoret. För att vara på plats på jobbet kl. 8:00 åkte jag hemifrån 6:10 på morgonen. Jag kom hem igen kring 18:30.

Charles fick förflyttning 1945 till Bradford, Pennsylvania. Där föddes deras andra son Gerald Vernon (Jerry) i december 1946.

Under årens lopp blev Charles befördrad inom företaget åtskilliga gånger, vilket förde med sig ett antal flyttningar för familjen. Bland annat bodde de under några år kring decennieskiftet 1949–1950 i Warren, Pennsylvania.

Kathryn och Charles var medlemmar i Grace Methodist Church i Warren. Charles spelade ofta fiol vid konserter och gudstjänster där. Han spelade till exempel Andantino av Fritz Kreisler vid en konsert i september 1948, och ”fru Bergman ackompanjerade under sin mans violinstycke”.²⁴⁷

Familjen kom 1957 till Pittsburgh, Pennsylvania, sedan Charles utnämns till chef för delar av företagets interna utbildning. 1964 fick han en administrativ chefspost, men trivdes inte så bra med det utan pensionerade sig som 60-åring 1970.

Kort efter pensioneringen flyttade Charles och Kathryn till hennes barndomsstad Titusville i Pennsylvania. Där köpte de under de närmaste åren både hus till sig själva och ett par hus som de renoverade och hyrde ut.

Kathryn och Charles Bergman.

Sökte sina rötter

Sedan Charles mor Ida dött 1926 bröts familjens kontakt med Sverige, med undantag för enstaka brev under 1930-talet. Först många år senare började Charles på allvar och med stort intresse att försöka återknyta kontakten med sina svenska anförvanter.

Omkring 1932 eller -33 fick jag ett brev på engelska från min kusin Emil. ... Vi brevväxlade ett tag, men sedan började andra världskriget och vi tappade kontakten. Mig ovetande hade Emil efter kriget försökt få kontakt med mig, men utan resultat. När senare möjligheten att resa till Sverige började bli uppenbar försökte jag komma i kontakt med honom. Jag började också lära mig svenska genom skivor, självstudieböcker och privatlektioner vid Pittsburgs universitet.

De brev Charles skickade till Emil kom tillbaka med ”adressaten okänd”. Charles skrev då ett brev på engelska till postmästaren i Höör med vädjan om hjälp att lokalisera kusinen. Tiden gick utan att han fick något svar.

Kontakt med släkten och besök i Sverige

Ett nytt brev, denna gång på svenska, resulterade efter ett par veckor i ett svar med begäran om ytterligare upplysningar rörande ålder, andra släktingar med mera. Charles skickade då över de uppgifter han hade om sina svenska släktingar och fick kort därefter svar med namn och adress till bland andra Emil. Charles och Emil brevväxlade därefter ett tag, men sedan blev det främst Ester som skötte kontakterna med Charles.

– Det var ju han som tog initiativ till det, annars hade vi aldrig fått kontakt med varandra, berättade Charles kusin Ester Nilsson. Vi hade inga adresser längre till någon i Amerika. Det var fantastiskt roligt att få kontakt med dem!²⁴⁸

Hennes brev var intressanta och berättade mycket för oss om deras liv och arbete i Sverige. De sa oss däremot inte vad för slags människor mina svenska släktingar var.

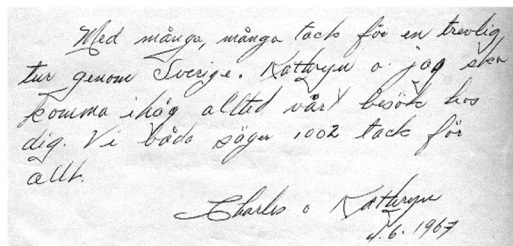
Men Charles och Kathryn beslöt att resa till Sverige och träffa sina svenska släktingar. Den 18 maj 1967 lämnade de Pittsburg klockan 16:30 och anlände till Malmö 09:40 (lokal tid) följande dag.

Det var med viss bävan vi gav oss iväg till Sverige för att träffa alla mina svenska släktingar. När vi väl träffat dem fann vi snart att de var ”vår sorts folk” och vi kom bra överens.

Charles hade vid det laget lärt sig en del svenska. Han kunde därför prata ganska bra även med sina äldre svenska anförvanter, trots att den skånska dialekten inte precis var vad Charles lärt sig

genom språkskivorna.

Några år senare var Bergmans åter i Sverige, men då på ett kortare besök eftersom Charles vid det tillfället främst ville söka sin faders rötter i Tyskland.

Med många, många tack för en trevlig
tur genom Sverige. Rötterna o jag ser
framman ihög alltid vårt besök hos
dig. Vi både säga 1002 tack för
allt.
Charles o Kathryn
16. 1967

I början av 1970-talet besökte min faster Ester Nilsson tillsammans med min farbror Gustaf och hans fru Maja släkten i USA, och 1973 bodde min kusin Ulla tre veckor hos Charles och Kathryn i samband med ett internationellt scoutläger.

Eftersom mina föräldrar inte kunde engelska föll det på min lott att upprätthålla kontakten med Charles och Kathryn. På 1980-talet flyttade de till Florida. Där dog Charles 1992, följt fyra år senare av Kathryn.

*Fyra generationer 1972.
Främst Charles och hans
far Carl (Charles, Sr.);
därefter Als son Kent,
Kathryn och Als fru
Nancy; samt Gerald
(Jerry) och Allen (Al).*

Kreditchef och hängiven motorcykelförare

Charles och Kathryns son Allen (Al) Bergman föddes 1937 i Runnemede, New Jersey. Familjen bodde i Warren, Pennsylvania 1950 när Al blev inblandad i en allvarlig olycka.

Vid 20-tiden på kvällen den 13 december åkte Al och två andra pojkar släde på en gata i Warren när de kolliderade med en bil. Den 18-årige Carl Stapfer var den som blev svårast skadad.

Hans tillstånd betecknades idag på morgonen som dåligt, och man tror att han fått en skallfraktur. Tillståndet är ganska bra för Theodore G. Huber, 13 ... och Allen Bergman, 13, son till Herr och Fru Charles L. Bergman, 205 Dardmouth Street ... Pojken Bergman har en fraktur på vänster ben, möjligen ett brott på nyckelbenet och ett större köttår på vänstra armen.²⁴⁹

Enligt tidningsrapporterna inträffade olyckan omkring sju meter söder om korsningen Central Avenue – Lincoln Avenue. Där fanns bara en gatlykta och ”en mörk skugga ... gjorde det nästan omöjligt att se fordon som inte hade belysning”.

Alla tre pojkarna åkte på släden, som var helt ny med prislappen fortfarande hängande i ett snöre på styrskenan. Stapfer-unglingen var längst ner i högen och försökte styra släden. Huber var i mitten och Bergman överst. Polisen sa att det var omöjligt att ha kontroll över släden under de förutsättningarna. En av pojkarna berättade för polisen att han sagt till Stapfer: ”Tror du att du kan undvika honom?”. Och det var allt han kom ihåg fram tills att han återfick medvetandet på sjukhuset.²⁵⁰

Al Bergman och Ted Huber återhämtade sig efter olyckan, men deras fem år äldre vän överlevde inte.

Undersökningsdomare Edward Lowry kommer att göra en undersökning beträffande Carl Statfords^A, 18, död och offer för en släde – bilkollision som inträffade på Central Avenue här i onsdags kväll. Statford dog på Warren General Hospital under lördagskvällen utan att återfå medvetandet. Utredningen kommer att bli fördröjd i väntan på hur den döda pojkens följeslagare – Allen Bergman, 13, och Ted Hunter, 14 – som var med honom på släden vid olyckstillfället, återhämtar sig. Den stackars pojkens begravning kommer att hållas imorgon.²⁵¹

Musik, arbete och familj

Några år efter olyckan gick Al på gymnasiet. Och liksom sin far var han hängiven fiolspelare.

Fjorton av medlemmarna i Warren High School Orchestra for med tåget i morse till Erie, där de ska delta i tredagarsarrangemanget Northwest District Orchestra Festival. Deltagande i gruppen var ... Allen Bergman ... och Arlene Rydgren.²⁵²

December 1954: ”Registrering av den första studenten, violinist Allen Bergman från Warren, PA”.

^A Stapfer.

Al tog examen 1955 vid Grove City College i Pennsylvania efter att bland annat ha läst ekonomi. Han gifte sig 1958 med den ett år yngre Nancy Lee Young, och i maj 1959 föddes deras son David Kent. Något år senare flyttade familjen norrut till Erie^A, för att omkring 1965 flytta till Pittsburg-området. Al arbetade bland annat under 1965–1970 för det multinationella stålbolaget US Steel, vars huvudkontor ligger i Pittsburg.

Al, Nancy och Kent flyttade 1970 till Kalifornien. Äktenskapet

med Nancy upplöstes på våren 1980. I oktober 1982 gifte sig Al i Berkeley, Kalifornien med den San Francisco-födda Nora Chuck. De slog sig några år senare ner i Benicia, ca fem mil nordost om San Francisco.

Al och Nora Bergman, 16 oktober 1982.²⁵³

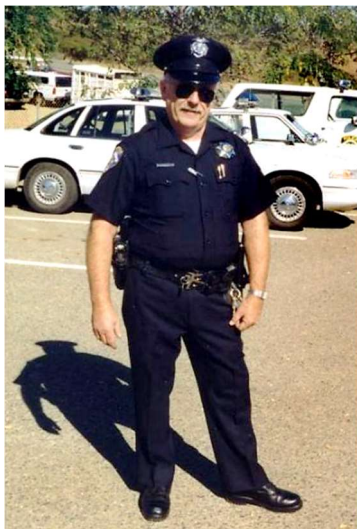
Al och Nora valde att bilda familj genom öppen adoption^B med Christian (född 1988) och Sarah Christine (född 1994).

Öppen adoption etablerade identiteter, svarade på *varför*, gav andra viktiga kontakter/relationer för våra barn och är en integrerad del av våra liv. Gåvorna för öppen adoption är andra vuxna som ger kravlös kärlek och mjuka platser att landa för våra barn, som i sin tur känner sig tillåtna att försöka, misslyckas, omgruppera, försöka igen och i slutändan blomstra. Och för våra barns födelsefamiljer kommer sinnesro när de ser barnen mogna och att de kan spela viktiga roller i deras utveckling.²⁵⁴

^A Erie ligger vid Lake Erie i nordvästligaste delen av Pennsylvania.

^B Vid *öppen adoption* har adoptivföräldrarna alla rättigheter som juridiska föräldrar, men biologiska föräldrar och adoptivföräldrar kan använda sig av möjligheten att ha kontakt på olika sätt, från att bara skicka brev och foton till personliga träffar mellan adoptivfamiljerna och barnens biologiska familjer.

I samband med flytten till Kalifornien blev Al kreditchef vid US Steels avdelning i San Francisco. 1980 blev han vice vd och kreditchef på pappersdistributionsföretaget Unisource Worldwide, en position han innehade till 2000. Han var även reservpolis vid East Bay Regional Park District mellan 1975 och 1997, och senare säkerhetsansvarig på deltid vid California Maritime Academy.

När Al blev reservpolis vid East Bay Regional Park District kombinerade han sin kärlek till naturen med sin önskan att hjälpa människor. Han kallade sig ofta "konstapel Al, folkets kompis" och ansåg att han hjälpte till att rätta till fel och göra sitt lilla hörn av världen till en bättre och säkrare plats.²⁵⁵

*"Officer Al,
the people's pal".*

Långa resor på sin HD

Vad gäller fritidsintressen var Al en hängiven fotograf, men kanske ännu mer en hängiven motorcykelförare som inte drog sig för att göra rejäla långfärder. Åtminstone två gånger körde han tvärs över kontinenten till sin bror Jerry i Pennsylvania, en tur och retur-tripp på omkring 850 mil.

Nyligen körde Allen sin Harley-Davidson tvärs över landet, och stannade hos oss några dagar. Det var ett jättefint besök, och jag önskar att vi inte bodde så långt ifrån varandra. Jag har respekt för den energi och det mod som krävs för att göra en sådan resa vid 77 års ålder.²⁵⁶

Al Bergman var engagerad i Heritage Presbyterian Church, där han under en tid var församlingens kassör och även sjöng i kören.

Al var perfektionist. Han lät familjen veta vilka sånger kören skulle sjunga, för han övade – ofta högt och tidigt på söndagsmorgnarna!²⁵⁷

*Al och hans HD, 2013.*²⁵⁸

Tyvärr råkade Al under årens lopp ut för flera olyckor med sin Harley-Davidson, olyckor som satte sina spår kroppsligen och ledde till med åren tilltagande smärtor. David Allen Bergman dog den 18 januari 2019, 81 år gammal.^{A, 259}

Vid minnesgudstjänsten för Al delade familjen med sig av sina minnen av honom. Här följer några utdrag:

Al hade ett häftigt humör, men var också snar att lugna ner sig och be om ursäkt. Under den till synes grova utsidan fanns en mjuk och känslig insida – och de som insåg det visste att de hade en vän för livet. Han var särskilt mild och öm mot barn och djur. Han var en ödmjuk man som skulle bli förvånad över denna sammankomst, och undra vad all uppståndelse handlade om.

Al var envis! Han råkade ut för många olyckor när han till exempel föll ner från stegar, och han nästan amputerade sin egen arm med en motorsåg efter att ha tappat balansen och fallit. Alla hans läkare varnade honom för att gå upp på stegar, men han struntade i deras råd och sa: "Dom vet inte vad jag kan *göra!*"

^A Sedan Charles och Kathryn gått bort hade Al och jag bra kontakt. Vår son Pär blev 1995 den förste i vår familj att besöka Bergmans i Benicia, och året därpå var det dags för mig och Ingemo att bo några dagar hos dem. Därefter var vår son Johan där 2002. Det blev ytterligare två besök för Ingemo och mig i Benicia, 2004 samt i samband med Als son Kents bröllop 2014.

Al var generös, men också ekonomisk. Han lade sällan pengar på ved – han liknade det med att bokstavligen bränna pengar! När Al och Nora körde iväg för att handla eller besöka läkare höll han utkik efter nedfallna grenar. Såg han några så vände han tillbaka, undersökte området och återtävande sedan med sin motorsåg för att få gratis ved. Han vägrade att betala för reparationer som han ansåg att han själv kunde utföra. Han räknade inte den tid det tog att slutföra de reparationer som han oundvikligen fick problem med, eller hur länge toalett, handfat, badkar eller vad han än arbetade med var oanvändbara tills han var klar. Hans inställning var att han åtminstone inte betalade någon för att göra det han själv kunde fixa.

Al levde mer under en livstid än många andra. Vi var välsignade att ha honom så länge som vi hade, och är lättade över att han nu slipper lida mer. Han har nu förenat sig med sina föräldrar, sin bror Jerry och många andra släktingar och vänner.²⁶⁰

Efter Als död stannade hans änka Nora kvar i huset i Benicia.

Jag har haft olika tjänster inom ekonomi, både inom privat och offentlig verksamhet, under hela min karriär. Nu är jag pensionär och ägnar mig åt familj, vänner, trädgård, läsning, vandrande, musik, och hjälper till i kyrkan och uppfostrar en hund.²⁶¹

*Sista julen tillsammans:
Al, Nora, Christian, Sarah
och Sarahs pojkvän, 2018.*²⁶²

Försäljare, gitarrist och radiopratare

Efter att tidigare varit gift i ett barnlöst äktenskap gifte sig Al och Nancy Bergmans son David Kent i september 2014 med Mary Greenham, ett bröllop som min fru Ingemo och jag hade glädjen att vara med om.

Kent och Mary bor 2020 i Scotts Valley, norr om Santa Cruz i Kalifornien. Medan hans fru Mary är socialarbetare inom Santa Cruz County har Kent framförallt arbetat inom kyl- och frysbranschen, inriktat mot industrier, restauranger och liknande.

Som säljare åt United Refrigeration har han sedan 2018 arbetat i San José. Han jobbar även sedan något år tillbaka extra som vaktmästare vid konserter som arrangeras på en före detta vingård.

– Jag arbetar också numera på Mountain Winery i Saratoga^A. De har massor av konserter där uppe mellan slutet av maj och början av oktober, och jag anlitas då som vaktmästare. Jag jobbade vid 34 konserter där under 2019, konserter med alla slags band och artister.²⁶³

Kent är mycket musikintresserad och har med sin gitarr framträtt i olika musiksammanhang. Han gör även oavlönat radioprogrammet *Six String Heaven*, som sänds direkt från KKUP i San José klockan 3–6 på morgonen varje onsdag.^B

Bröllop 2014.

– Jag har nu hållit på i två år med det, så det är många tidiga morgnar. Men nu kommer jag bara att sända två timmar och med start klockan 4, så då får jag sova en timme längre!

Kan det vara det flitiga vandrandet i den kaliforniska naturen som ger Kent så mycket energi?

– Vi har vandrat en hel del, och vi gick 22 miles^C under två dagar förra veckoslutet. Så vi vandrar mycket – och jobbar mycket!²⁶⁴

^A *Mountain Winery* grundades av vinmakaren Paul Masson och hette tidigare Paul Masson Mountain Winery.

^B *Six String Heaven* sänds direkt på såväl FM som på internet och kan därmed höras överallt i världen. Kent brukar hälsa till ”my cousin Charley in Sweden” – kul att höra här på andra sidan jorden!

^C 22 miles = ca 35 kilometer.

Utbildning via militären

Al och Nora Bergmans son Christian tog examen 2010 inom neurovetenskap. Under några år studerade han medicin som officer i flottan, och 2020 fortsatte han sin utbildning.

Jag förordnades igen som officer, den här gång genom flygvapnet, och går på University of Arizona i Tucson, AZ. Jag kommer att ta examen i maj 2021 med inriktning på att arbeta inom intensivvården.²⁶⁵

Christian gifte sig 2013 med Caitlin Gooding, men äktenskapet har upplösts.

Als och Noras dotter Sarah utbildade sig inom flottan till mekaniker. År 2020 lämnade hon marinen i syfte att fullfölja sin utbildning vid Aviation Institute of Maintenance för att få sitt flygplans- och kraftstationscertifikat.

Nora and Sarah Bergman 2018.

Christian i Banff, Kanada, 2018.

*Vid
Christians
examen
2010.*

Pionjär inom internethandel

Al Bergmans bror Gerald Vernon ”Jerry” föddes i Bradford, Pennsylvania 1946. Jerry började sin skolgång efter att familjen flyttat till Warren, Pennsylvania. Han visade konstnärliga anlag

redan vid sex års ålder när han och andra elever vid Warrens grundskolor, under ledning av sina lärare, gjorde affischer i samband med en vecka som tillägnades tandvård.

Motiverade av sina hälsolektioner ... använde barnen konst som ett sätt att uttrycka sin medvetenhet när det gäller tillräcklig omsorg om sina tänder. Tävlingen sponsrades av tandläkarföreningen i Warren County ... affischerna bedömdes för läsbarhet, originalitet, problemlösningar och känsla för design ... följande elever uppmärksammades för sina arbeten. Första klass ... Andrapris Jerry Bergman, Lacy School; Tredjepris ...²⁶⁶

Jerry och hans mor.

Efter utbildning vid Penn State University i State College med examen i psykologi sökte Jerry sig till flottan. Där blev han löjtnant, och belönades 1971 med förtjänstmedaljen Navy and Marine Corps Achievement Medal of Merit. Under tiden i flottan träffade han i Washington Linda Conrad, som han gifte sig med 1973. Paret flyttade till State College där Jerry tog magisterexamen i affärsadministration.

Linda och Jerry slog sig sedan ner i Pittsburg. Där föddes barnen Angela och Adam 1976 respektive 1978. När Jerrys föräldrar Charles och Kathryn på 1980-talet bosatte sig i Deland, Florida flyttade Jerry och hans familj till Orlando för att vara närmare dem.

Genom åren hade Jerry en framgångsrik och varierad entreprenörskarriär. I Orlando ägde han hälsokostaffären Harvest Time Natural Foods. Barnen Angela och Adam har många fina minnen av affären där det såldes torkade frukter, nötter och vitaminer. De hade även en liten restaurang på baksidan.

Min faster Ester Nilsson på besök hos sina amerikanska släktingar, ca 1978. Charles, Ester, Kathryn, Linda, Angela och Jerry.

Familjen flyttade 1986 till Palm Beach Gardens, där Kristin och Jonathan föddes 1989 och 1996. Där blev Jerry något av en pionjär när det gällde att starta företag inom internethandeln.

Efter tjugo år i Florida återvände Jerry, Linda och de två yngsta barnen till Pennsylvania, där de slog sig ner i State College.

Jerrys verkliga passion var familjen och schack. Hans kärlek till schack hade börjat redan i ungdomen.

Linda, Adam Angela och Jerry, ca 1981.

Nio medlemmar ur The Pennsylvania State University Varsity Chess Team ska delta i National Intercollegiate Chess Championship som kommer att hållas på Fondham University, New York, N. Y. från 26 december till 29 december [1953]. Deltagare kommer att vara ... Gerald V. Bergman, Pittsburg ... och Robert J. Szendro, Allentown.²⁶⁷

Jerry lärde alla sina barn att spela. Men han gav aldrig upp och lät dem vinna, för han ville att de skulle bli tillräckligt bra för att kunna vinna av egen kraft. På senare år ägnade han mycket tid åt sin mentor Donald Byrnes schackklubb. Där arrangerade han turneringar, och gillade att undervisa barn och vuxna och delade på så sätt med sig av sin kärlek till spelet.

*Jerry och Linda med gäst från Sverige.
Ohio River, Pittsburg, oktober 2012.*

I augusti 2018 dog Jerry Bergman efter att under ett års tid ha kämpat med Myelodysplastiskt syndrom, en pre-leukemi som resulterar i att benmärgen överproducerar blodceller som inte är funktionella.

Ledsen att rapportera att Jerry avled torsdagen den 30 augusti. Sett från den ljusa sidan så lider han inte längre. Kära hälsningar, Al.²⁶⁸

Offer för Agent Orange

Cancern antogs var en följd av den exponering Jerry under Vietnamkriget utsattes för av växtgiftet Agent Orange. Den amerikanska militären använde det för att bespruta nordvietnamesiska skogar och odlingar, vilket ledde till förfärliga lidanden och bland annat hundratusentals missbildade vietnamesiska barn.

I juni 2018 hade jag fått följande meddelande från Al:

Jag tillbringade den 5–9 juni med Jerry. Hade jag inte vetat att det var han så hade jag inte känt igen honom [...] Jag pratade med Linda i onsdags – inga goda nyheter. Jerry anses nu vara olämplig för benmärgstransplantation. Hans egen benmärg producerar inte de nödvändiga blodbeståndsdelarna. Strålning och cellgiftsbehandling bedöms inte ge någon verkan. Så han kommer att flyttas hem den 21:e, och jag antar att de kommer att prata med vårdhemsfolket. Man har gett honom omkring 6 månader att leva.²⁶⁹

Enligt Al hade Jerry haft kontakt med Agent Orange under sin tjänstgöring på ett lastfartyg^A genom att behållare med giftet lagrades på fartyget. Dessutom hade man där kokt vatten innehållande Agent Orange i tron att vattnet därigenom skulle vara säkert som tvätt- och dricksvatten.

När Jerry var 52 år fick han problem med immunförsvaret, vilket gjorde att han periodvis blev mycket svag och oförmögen att stå emot infektioner. Åtskilliga av hans kamrater på fartyget hade dött när de var i ungefär den åldern, så Jerry kom att överleva dem med närmare 20 år.

Gerald Vernon Bergman, 71 år gammal från State College, gick lugnt från det här livet in i nästa klockan 05:30 den 30 augusti 2018. Jerry omgavs av sina kära i hemmet, efter en tapper kamp mot cancer.²⁷⁰

Jerry begrovs med militära hedersbetygelser på Boalsburg Cemetery, efter en minnesgudstjänst den 4 september i Mount Nittany United Methodist Church i State College.

Vi saknar honom väldigt mycket, men vi är så lyckliga som fått ha honom i våra liv. Han var ärlig, god, omtänksam och vänlig. Min mamma är tacksam för honom som make och livspartner, och alla vi syskon är tacksamma för hans positiva och bestående inverkan på våra liv. Vi ser oss som mycket välsignade.²⁷¹

Linda fortsatte att bo i huset på Asbury Lane i State College efter sin mans död. Hon hade en längre frånvaro från arbetslivet men kom sedan tillbaka till sin tjänst som förskollärare. Hösten 2020 flyttade Linda till ett hus på Cedar Boulevard i Hollidaysburg, Pennsylvania, för att kunna tillbringa mer tid med familjen, inte minst dottern Angela som bor endast några kvarter därifrån.

Nästa generation

Angela träffade och gifte sig med Brodie Brockman i södra Florida, men 2002 flyttade de till Hollidaysburg i Pennsylvania.

^A Lastfartyget var *USS Regulus* och tillhörde den amerikanska flottan 1954–1971. Från 1964 användes fartyget som stöd åt Sjunde flottans operationer utanför Vietnam. Under en tyfon i augusti 1971 gick fartyget på grund på en ö vid Hongkong, och fick så allvarliga skador att det permanent togs ur drift (en.wikipedia.org).

Angela har psykologiexamen från Pennsylvania State University i State College, och arbetade där som administratör 2020. Angela och Brodie har barnen Carson, Sophia och Conrad, födda 1999–2005.

*Adam
och
Camille,
18 juli
2004.*

Angelas bror Adam gick på Harvard Medical School. Han utbildade sig sedan och blev endodontist^A och skaffade egen praktik i trakten av Orlando.

Adam gifte sig 2004 med Camille Cañelas, och min fru Ingemo och jag hade glädjen att bevista bröllopet. Vi fick i samband därmed också för första gången träffa Jerry, Linda och deras familj. Camille och Adam har söner Joshua (född 2011) och David (2013).

Jerrys och Lindas dotter Kristin bodde 2020 i Hillsborough, North Carolina med sin fästman Jameson Parker och deras två katter Poésy och Bear. Kristin arbetar inom global folkhälsa. Hon tog 2018 sin mastersexamen inom folkhälsa vid University of North Carolina i Chapel Hill. Hon har arbetat som epidemiolog och statistiker vid North Carolinas avdelning för folkhälsa och som dataanalytiker för FN. Hon gillar natur och korsord och att träffa nya människor från hela världen.

^A *Endodonti* är den del av odontologin som omfattar tandpulpans sjukdomstillstånd samt förebyggande, behandling och prognos av dessa. Det är också en klinisk specialitet där en specialistutbildad tandläkare (endodontist) utför särskilt komplicerad rotbehandling ([wikipedia.org](https://en.wikipedia.org/wiki/Endodontics)).

Jag älskar min familj och har turen att ha vuxit upp med två fantastiska, kärleksfulla, underbara och stödjande föräldrar. Mina favoritminnen är från familjens bilresor (både som barn och de resor mina föräldrar gjorde för att besöka mig i Atlanta och North Carolina när jag gick på universitetet), och från när jag pratade om släktforskning och familjehistoria med både mamma och pappa, och när jag bakade med min mamma och löste korsord med min pappa.²⁷²

När det sedan gäller Jerrys och Lindas yngsta barn Jonathan, så tog han sin kandidatexamen på Penn State och genomgår nu läkarutbildning på universitetet i Saint Louis, Missouri. Han avslutade under våren 2020 sitt andra år där, för att därefter göra praktik. Hans mål är att koncentrera sin forskning och kirurgi på

hals och ansikte, närmare bestämt hur man tar bort cancerangripen vävnad och skelett, och återställer ansiktsformen för att hjälpa människor att återgå till ett mera normalt liv.

*Jonathan, Kristin och Angela, 2018.*²⁷³

Efterord

Första gången jag hade kontakt med en amerikansk släkting var 1967. Det var när min fars kusin Charles Bergman och hans fru Kathryn besökte Sverige. Sedan dess har jag träffat andra medlemmar av familjen Bergman, och under de senaste åren har jag också varit i förbindelse med fler personer i Nordamerika som är släkt med mig via andra gemensamma anor.

Det har varit en fantastisk upplevelse att komma i kontakt med och, åtminstone i viss mån, lära känna några ytterligare släktingar på andra sidan Atlanten. Släktingar som jag för bara ett par år sedan inte visste fanns. Jag hoppas vi kan hålla kontakten även sedan detta bokprojekt avslutats.

Men allt började med familjen Bergman. Även om min fru Ingemo och jag inte tillbringat mer än några dagar vid ett fåtal tillfällen tillsammans med dem, har vänskapen med bröderna Al och Jerry Bergman och deras familjer betytt mycket för oss. Deras generositet och värme när vi besökt dem, liksom brev, e-post-meddelanden och enstaka telefonsamtal genom åren, har inneburit att vi trots de många milens avstånd ändå känt en närhet och gemenskap som fortsätter att finnas där.

*Rydebäck i december 2020,
Charley Nilsson*

Personregister

Sidnummer med **feta** siffror anger foto.

- Abrahamsson Nilsson
Annette..... 5
Allan
Allister..... 91
Amundsen
Charles..... 89, 90
Evelyn (Newbury).....89, **90**, 96, **99**
Andersdotter
Elna..... 19
Hanna..... 65
Anderson
Aron (Magnusson) 65, 67
Brian 5, 80
Donna (Lundeen)5, 46, 50, **51**
Edwin..... 65, 69
Magnus (Andersson).....64, 65, 66
Nellie (Petronella Nilsdotter) ... 10, 64, 65, 66
Richard..... 50, **51**
Anelli
Dianne (Foster)5, 81, 92, **93**
Robert..... 93
Beckford
Alma (Newbury Allan)**88**, **90**, 91
George..... 91
Beesley
John..... 57
Myrtle (Peterson)..... 56, 57
Bengtsson
Jöns..... 113
Stefan..... 5
Benson
Amanda (Brink)..... 35
Bergman
Adam.....165, **166**, **169**
Allen "Al" 7, 154, **157**, **158**, **159**, **160**, **161**, **162**, **164**, 167, 171
Caitlin (Gooding)..... 164
Camille (Cañelas) **169**
Carl Leopold.....148, 151, 153, **157**
Casper..... 151
Charles..... 150, 152, 154, **155**, 156, **157**, 161, 164, **166**, 171
Christian 5, 159, **161**, **164**
David169
Gerald "Jerry" . 154, **157**, 160, **165**, **166**, **167**, 168, 169, 170, 171
Ida (Magnusson) 7,10, 148, **149**, 150, **152**, 153
Jonathan.....**170**
Joshua.....169
Kathryn (Prather)....153, 154, **155**, **157**,161, **165**, **166**, 171
Kent 5, **157**, 159, 161, **162**, **163**
Kristin 5, 169, **170**
Linda (Conrad) . 165, **166**, **167**, 168
Marie151
Mary (Greenham)162, **163**
Nancy (Young) **157**, 159
Nora (Chuck)..... 5, **159**, **162**, **164**
Sarah 5, 159, **162**, **164**
Wilhelmina151
Bergquist
Annie (Jepson) 41, **42**, 44
Bieler
Blanche (Pierson).....116, 117
Herman.....117
Björklund
Ulla (Nilsson)157
Bodnar
Brenda (Foster).....92, **93**, **94**
Dave94
Heather.....94
Josh.....94
Bolourchi
Jaquie (Munson)130
Boström
Agneta (Aronsson).....5
Brenner
Pär (Nilsson)161
Breyer
Henry.....70
William A.70

Brice	
Nancy (Coyne).....	5, 78, 79
Trever	79
Zora.....	79
Brinck	
Jöns.....	33
Brink	
Arthur Herman.....	36
Carna (Karna Jeppsdotter) .	10, 31, 32, 33, 34, 35
Carolina (Nyberg).....	36
Dora	36
Emma.....	35
Maurice.....	36
Peter (Per Jönsson) ..	31, 33, 34, 35
Brockman	
Angela (Bergman)5,	164, 165, 167, 169, 170
Broadie	167
Carson.....	168
Conrad	168
Sophia	168
Carlsson	
John	37
Cassel	
Andrew	14
Clark	
Cecilia B (Munson)	130
Conroy	
Catherine	73
Coon	
Joyce (Neilson).....	135
Cordero	
Jean (Allan, Sanders).....	91
Coyne	
Dale.....	78
Danielle.....	78
Dave.....	78
Dylan.....	78
Evan	78
Jaqueline.....	78
Judy (Platt)	77
Lillie (Roesberg)	70, 71, 76, 77
Lori (McClinton)	78
Marissa (Manfredi)	78
Mason	78
Robert.....	77, 78
Russell	76, 77
Ryan.....	77
Steven.....	77, 78
Susan (King).....	78
Tom	78
Tyler.....	78
Dahl	
Enoch.....	124
Vega (Persson, Pearson) ..	122, 124
Davies	
McClaren (Peterson)...	2, 5, 58, 59, 60, 61, 62
Richard	59
Dow	
Bobby	75
Bobby, Jr	75
Colleen (Sutkus).....	5, 74, 75
Kathimae	75
William	75
Ekelin	
Otto	113
Engdahl	
Carl	141
Karl (Olsson)	136, 137
Maria (Persdotter)	136, 137
Foster	
Christina	94
Douglas.....	92, 94
Richard Lawrence	92
Robert.....	94
Fowler	
Christina (Nyborg) .	5, 81, 107, 109
Jimmy.....	108, 109
Frackelton	
Douglas Chapman.....	118
John Pierson	118
Mary Joan (Pierson).....	118
Geyer	
Anne (Frackelton)5,	116, 118, 119, 120
Charles "Chuck"	118, 119
Mary	119
Pierson.....	118, 119

Goodenough	
Wyman	49
Gunderson	
Hanna (Rosenquist).....	22
Ola	22
Gust	
Esther (Brink)	35
Gustafsson	
Charles	123
Guston	
Helen (Lundeen)	48
Haight	
Chauncy	136
Ida (Neilson).....	135, 136
Hansson Hellström	
Jöns	13
Happich	
William F.	153
Hemicke	
Lembrecht.....	54
Olivia (Olsdotter)	53, 54
Henricson	
Edwin	67
Fred Waldemar	67
Fritz "Fred"	67
Ida (Magnusd. Anderson)....	65, 67
Mathilda	67
Hess	
Ashton	131
Cintra (Munson).....	5, 130, 131
John	131
Rona.....	131
Vernon	5, 130, 131
Hillstrom	
Christina (Svensdotter) .	12, 13, 14, 15, 18
Daniel (Hellström)	14, 15, 16, 18
Esaías (Hellström)	14, 15, 18
Hans (Hellström).....	10, 12, 13, 14, 16, 18
John (Johannes Hellström).	13, 14, 15, 16, 17
Hinman	
Janet (Foster, Newbury).....	92, 93
William	92
Hjelm	
Davida (Jepson)	42, 44, 45
Fred	44
Holland	
Virginia (Syjatz)	89
Holm	
Agnes.....	23
Elise "Lizzy" (Rosenquist)	21, 23
Karl	23
Loth	23, 24
Melvin.....	23
Holmquist	
Daniel	123
Huber	
Theodore G.....	157, 158
Håkansdotter	
Maria	142, 143
Isaksson	
Otto	143
Jansson	
Johannes.....	113
Jeppsdotter	
Boel	31, 32
Jepson	
Arthur	44
Clyde.....	51
Eddie.....	42, 44
Ellen (Elna Olsdotter)	37, 38, 41, 42, 44
Emmy (Svensson)	44
Fred	42, 44, 45
Joseph.....	41, 42, 44
Martha (Osell)	44
Mons (Måns Jeppsson) ...	5, 10, 31, 32, 37, 38, 41, 42, 43, 44
Otto	42
Johnsen	
Christine	63
Johnson	
Ellen (Elna Brink).....	34, 35
Lynn	5
Jönsdotter	
Elna.....	13, 14
Jönsson	
Emma (Månsson).....	127
Hanna (Persson)	84, 85

Lars	150
Olof	84, 85
Oskar	127
Karlsdotter	
Christina	46
Ida	46
Kellison	
Donald	139
Hilma (Engdahl) 136, 137, 138, 139	
Jean	139
Walter	137
Walter Richard	138 , 139
Larson	
Hilma (Holm)	23
Larsson	
John	12
Petter	38
Lind	
Alfred	24
Marie (Holm)	23 , 24
Vernal	5, 24, 25 , 26
Lindqvist	
Elna	85
Ljunggren	
Sven (Andersson)	66
Lundeen	
Albin K.O. (Lundin) ...	44, 45 , 46, 47
Gordon	48, 49, 50
Hilma (Jepson) ...	42 , 44, 45 , 46, 48
Shirley A (Goodenough)	49, 50
Lundin	
Lars Magnus	46
Lustig	
Måns	127
Mattison	
Mary (Geyer)	118
Mattsson	
Hans	9, 34
McClaren	
Marion	61
Merker	
Marion (Pierson)	117
Theodore	117
Michaelsson	
Per	18, 19

Michalek	
David	124
Frank	124
Kathryn (Pearson)	124
Mark	124
Patricia	124
Moeller	
Charles	49
Moen	
Juneal (Lind)	25
Munson	
Alma (Ambacher)	130
Ethel (Stubblefield)	129 , 130
Jacqui	130
Jack Olaf	130
John (Anton Månsson)	10, 125, 126, 127, 128, 129 , 130
Murton	
Grace (Pierson)	117
Herbert	117
Månsdotter	
Anna	33, 37
Johanna	127
Pernilla	53
Månsson	
Carina	5
Ola	31
Åke	31
Neilson	
Albert	135
Axel (Månsson)	125, 126, 127
Claire	134
Ellen (Palmquist)	135
Ethel (Nelson)	136
Evelyn	134
Harriet (Stout)	136
Ida (Månsson, Nordholm)	125, 126, 127, 132, 133
John (f. 1912)	135, 136
John (Johan B Nordholm) 132, 133,	
134	
May (Lauer)	134
Neil (Nordholm)	132, 133, 134
Oskar	135, 136
Signe (Johnson)	134

Nelson		
Elinor.....	68	
Ester (Magnusd. Anderson)	65, 68	
James	68	
James William	68	
Ruth	80	
Netland		
Minnie.....	21	
Newbury		
Alma (Olsson).....	86, 87	
Axel.....	89	
Carl.....	87, 88	
Edward.....	88 , 91, 94 , 95 , 97	
Evelyn	99	
Florence (Graham)	89	
George	91	
Helen (Coughlin)	94, 95	
JoElla	97	
Mildred (Hunnewell).....	91	
Olga.....	87, 88	
Peter (Per Nilsson Nyborg). 10, 80,		
82, 83, 85, 87 , 88 , 99		
Ted.....	5, 81, 94, 96 , 97	
Walter.....	94, 96	
Nilsson		
Anna	127	
Cecilia	100	
Emelie	149 , 151	
Hanna	127	
Karna.....	137, 141	
Selia	127	
Nilsson		
Ella (Persson)	84, 85	
Emil.....	156	
Ester.....	156, 157, 166	
Gustaf	65, 157	
Hugo	65	
Ingemo (Larsson) 12 , 161, 162, 171		
Jeppa.....	31, 33, 37	
Johan	5, 161	
Lennarth	5	
Magnus	149 , 151	
Maja (Olsson).....	157	
Måns.....	127	
Nils (f. 1811).....	127	
Nils (f. 1859).....	127	
Nils (f. 1872).....	149 , 151	
Ola	37, 53, 100	
North		
Johanna (Brink).....	34, 35	
Noyce		
Susan (Frackelton)	118	
Nyborg		
Albert.....	104	
Anna H (Rosengren).....	104 , 105	
Axel.....	101, 102	
Carl	103	
Cecilia (Nilsson)	101, 102	
Edward	104	
Hugo	83, 102	
Hugo Jr.....	103	
James.....	107	
Louise (Hennig)	103	
Nils.....	83, 103	
Ola (Nilsson)	81, 83, 101, 102	
Otto	104	
Richard	107	
Ruth (Clemments)....	106, 107 , 108	
Svante.....	10, 83, 101, 104 , 105	
Thelma.....	103	
Wendy	107	
William	105, 106 , 107 , 108	
Nylander		
Rosella "Ella" (Jepson)	42 , 44	
Ohlsson		
Jöns.....	101	
Oliver		
Aaron.....	77	
Emerson	77	
Jillian (Coyne)	77	
Oldsdotter		
Hanna	83	
Kjerstina	37	
Maria	52, 53	
Olsson		
Anders	37	
Cornelia Sigrid (Mattsson)141, 142		
Elof	141, 142	
Gerda.....	141	
Lorentz.....	141	
Nils.....	53	
Nils E.....	40	
Ola	53	
Ruth L	141	
Sture.....	141	

Palmer	Mathilda (Olsdotter)10, 53, 54, 55,
Clifford	56, 57
Palmgren	Ruth (Johnsen)..... 60, 62, 63
Hilma (Magnusd. Anderson) 65, 66	Petersson
Victor	Peter
66	21
Parker	Pettipas
Jameson	Andrea
168	98
Pearson	Bill
Carolyn (Anderson)	98
123, 124	Steven
Gunnard (Gunnar Persson)	98
121, 122, 123, 124	Susan (Newbury)
Kersty (Kerstin Andersson).....	5, 94, 98
121, 122, 123	Pierson
Marvel O (Ullman)	Eleanor Putnam
124	128
Niles (Nils Persson) ...10, 112, 121,	Hanna (Månsson) ... 125, 126, 127,
122	128
Warner (Werner Persson).....	James (Jöns Persson)
121, 122, 124	128
Persdotter	James William
Hanna	128
127	John (Johannes Persson)10, 12,
Pernilla	111, 114, 116, 117, 119, 120
111	John Alfred Jr
Persson	117, 118
Anna (Larsdotter).....84, 110, 111,	Mary (Bush)
112, 114, 115, 121	117, 118
Anna (Svensson)	Mary (Mansir).....116, 117
56	Poe
Fritz	Christopher "Chris"
112	5, 140
Gustaf	Loretta "Lori"
112	140
Hilda (Nyborg).....83, 84, 85	Myrtle (Dailey).....139
Ingrid.....83	Olga (Engdahl) ... 10, 136, 137, 139
Johannes	Patricia (Powell).....140
54, 56	Raymond
Nils (f. 1823)..... 83, 101	140
Ola	Thurman
52, 53	139
Oskar..... 12, 84, 85, 111, 114, 120,	Polson
121	Agnes "Nancy" (McGhie)
Pehr .. 84, 110, 111, 112, 113, 114,	145
115, 121	Annie
Uno	144
85	David Ronald
Peterson	145
Anna (Holm).....	David Rufus.....147
23	Emma (Carlsson).....144
Annie (Rosenquist)..... 21, 26	James "Jim"
Edwin	5, 145, 146, 147
55, 56, 60, 61, 62, 63	Lin (Cook).....146, 147
Eva (McClaren).....54, 57, 58, 61	Oskar (Pålsson)
Helga (Brask)..... 57	143, 144
John (Per Persson) ...54, 55, 56, 57	Ralph
Jonas Peter	145
26	Sam (Sjunne Pålsson) 10, 143, 144,
Karl.....	145
56, 57	Prather
Lawrence	John
56, 57, 60	153
Louis.....	Roxie (Peebles)
56	153

Pålsson		David	28, 30
Anders.....	31	Dorothy (Hill)	28
Anna	143	Edwin.....	19, 22
Augusta.....	143	Ellen (Mattsson)	19
Axel.....	143	Elvida (Kanberg).....	26, 27
Boel.....	143	Emily.....	19
Elin	143	Ernie	26
Jöns.....	31	Ethel (Warn)	26
Nils	31	Hilding	22
Ola	142, 143	Hulda	19
Pål	31	Hulda Ottilia (Morris).....	23
Sven	31	John	27, 28
Tilda	143	Joseph.....	26, 27
Pålsson Roos		Kathleen (Fowler)	30
Måns	31	Katie (Kersten Pearson)	27
Rae		Kerwin	5, 27
Bertha (Syjatz).....	89	Lydia (Johnson)	22
Roesberg		Mary (Maria Persdotter).....	20, 21
Clarence.....	70, 71, 76	Melvin.....	24
Glenda (Graham)	76	Newton.....	27, 28
Grace (Hughes)	72, 73, 76	Nils (Persson)	20, 21
Henry Breyer.....	70, 71, 72	Nils (Theodore)	27
Henry Jr.....	72	Paul.....	28, 30
James.....	76	Paul Luther	26
Lillian.....	72	Rae (Pedersen)	28
Lillie Marie (Anderson) ..65, 69, 70,		Stephan	29, 30
71, 76		Swan (Sven Persson).....	10, 19
Otto John	70, 71, 72, 73, 74, 76	Tina (Slater)	30
Otto William	70, 71	Verner.....	27
Pauline Ivester	72	Ross	
Richard.....	72	Arthur	87
Ronald.....	72	Lillian (Newbury)	87, 88
William.....	76	Schutrumpf	
Rosenquist		Molly (Frackelton)	118
Adolph	21, 22, 24, 26, 27	Slut	
Alfred (Persson)	22, 24	Ola (Andersson).....	137, 141
Andrew (Andreas Persson) 20, 21,		Smith	
22, 26		Ed	74
Anna "AJ" (Nelson).....	27	Snyder	
Anna W (Lorin).....	23	Alma (Syjatz).....	89
Benjamin.....	29, 30	Stapfer	
Blanche (Nelson).....	28	Carl	157
Boel (Erlandsdotter).....	20, 21	Sutkus	
Cecilia (Sissela Svendsdotter)20, 22,		Kathleen (Roesberg) 71, 72, 73, 74	
26		William	73
Chris (Renfro).....	5, 29	William Jr	74
Clement	22		

Svensdotter	
Svenborg.....	19
Svensson	
Nils.....	65
Truls.....	14
Swenson	
Marlys (Lind).....	25
Syjat	
Elvira "Vera" (Newbury).....	88, 89
Richard.....	89, 90
Teichert	
Colleen (Geyer).....	118, 119
Thomas	
William W. Jr.....	39
Tropé	
C.G.	104
Trulsdotter	
Elna.....	53
Tuasdotter	
Märta.....	13
Uline	
Adam.....	15
Vanderhyde	
Sarah (Frackelton)	118
Wagenhols	
Frank.....	66, 69
Ruth (Anderson)	65, 67, 68
Ruth (f. 1916).....	69
Whortman	
Grace (Sutkus)	74
Wilder	
Daniel	58
Douglas.....	58
Douglas Jr	58
Winters	
Louise	135
Wiren	
Andrew.....	40
Åkesdotter	
Boel	37

Källor

De uppgifter som till stor del ligger till grund för denna berättelse har hämtats från otaliga kyrkböcker, passagerarlistor, folkräkningar och andra dokument, vilka varit tillgängliga via genealogiska databaser som ArkivDigital (arkivdigital.se) och Ancestry (ancestry.se, ancestry.com). Dessa källor är för många för att i detalj tas med här, men hänvisas till när speciell information eller direkta citat har använts.

Av stor vikt är all information som släktingar, släktforskare och andra så generöst har bidragit med (se Att notera, sidan 5).

Bland de böcker som har använts för historisk bakgrundsinformation är framförallt

- Sten Carlsson: *Den stora folkvandringen västerut*, från *Den svenska historien* (1993)
- Göran Graninger, Peter Modie, Jan Moen, Sven Tägil: *Emigranter - en bok om den stora utvandringen till Amerika* (1971)
- Olle Larsmo: *Swede Hollow* (2016)
- Olika författare: *Bra Böckers lexikon* (1988–1993), samt *Den svenska historien*, Bonniers lexikon (1993)
- Magnus Västerbro: *Swälten - hungern som formade Sverige* (2018).

Uppgifter har även hämtats från mina egna tidigare publicerade släktberättelser, framförallt *Man har ju lite minnen* (2001) och *Med hopp om ett bättre liv* (2012).

Källhänvisningarna som i texten noteras med upphöjd siffra ⁽¹⁾ återfinns nedan.

1 Graninger, Modie, Moen, Tägil.

2 Ibid.

3 Sten Carlsson, *Den stora folkvandringen västerut*. Från *Den svenska historien*, Bonniers (1993).

4 Olle Larsmo, *Swede Hollow* (2016).

5 www.scb.se, www.ellisland.se.

-
- 6 S.J.A. Burg, *Upplysningar för utvandrare till Amerika* (1860), www.sollentunaslaktforskare.se.
- 7 Graninger m.fl.
- 8 Ibid.
- 9 Lysnings- och vigselbok Norra Mellby (L) EI:1 (1826–1866) s. 10.
- 10 www.petercasselsallskapet.se_ Även bilden på briggen Superb är hämtad från Peter Casselsallskapetets hemsida.
- 11 S.J.A. Burg.
- 12 C.E. Webster, *Amherst 1855 to 1865* (1906).
- 13 www.civilwar.vesterheim.org.
- 14 Ibid.
- 15 www.en.wikipedia.org.
- 16 Ibid.
- 17 Foto från www.findagrave.com.
- 18 Födelsebok Brönnestad (L) CI:8 (1862–1894) s. 12.
- 19 Chris Rosenquist, e-post.
- 20 Ancestry.com: New York, passagerarlistor 1820–1857.
- 21 Ancestry.com: United States Census 1880, Wisconsin.
- 22 Otter Tail County Historical Society (otchs.org), samt sv.wikipedia.org.
- 23 [Sv.findagrave.com](http://sv.findagrave.com).
- 24 Marie Lind and Vernal Lind, *Heritage of Faith*, ca 1994.
- 25 Ibid.
- 26 Ibid.
- 27 Ibid.
- 28 Foto från Linds Facebook.
- 29 Uppgifter om Vernal Lind från Amazon.com samt e-post från Lind 2019 – 2020.
- 30 Ancestry.com: USA, Evangelisk-lutherska kyrkan i Amerika, svenskamerikanska kyrkböcker, 1800–1947.
- 31 Foto från Chris Rosenquist.
- 32 Ibid.
- 33 Ibid.
- 34 Ibid.
- 35 Uppgifterna om J.T. Rosenquist har hämtats från minnesruna i Lewistown Sentinel (findagrave.com) samt från hans efterlevande maka Chris.
- 36 Chris Rosenquist.
- 37 Chris Rosenquist. Foto från Chris Rosenquist.
- 38 Ancestry.com. USA, avdelningen för veteranfrågor, BIRLS förteckning över döda, 1850–2010.
- 39 Dödbok Häglinge CI:1 (1806–1856) s. 299
- 40 Magnus Västerbro (2018), *Svälten – hungeråren som formade Sverige*.

-
- 41 Ibid.
- 42 sv.wikipedia.org.
- 43 Göran Graninger m.fl.
- 44 www.oocities.org.
- 45 Eric Hansson, *Tollarps frikyrkoförsamling 140 år*, 2001. Från Lennarth Nilsson.
- 46 Dödsannons 1923. Från forskaren och släktingen Donna Anderson.
- 47 Avskrift av minnesruna från 1927, från Donna Anderson.
- 48 Dödsannons 1923, från Donna Anderson.
- 49 *The Swedish Colony in Northern Maine*, New Sweden History and New Sweden Today. New Sweden Historical Society (2001), www.maineswedishcolony.info.
- 50 Husförhörlängd Västerstad (M) AI:30 (1866–1872) s. 84.
- 51 The North Star, Caribou, Maine (26 februari 1873).
- 52 Foton från Maine Historical Society (Olsson), New Sweden Historical Society (Wiren).
- 53 Avsnittet om New Swedens historia är baserat på *Maine's Historic 1870 Swedish Colony*, New Sweden Historical Society (2001), www.maineswedishcolony.info.
- 54 Robert Harrington Nylander (1961), *Old Time New England*, Vol. LI, No. 4.
- 55 Dödsannons 1923, från Donna Anderson.
- 56 R.H. Nylander (1961). Nylanders artikel *The Jepson Family of New Sweden*, Maine har legat till grund för avsnittet Arbete, hus och hem.
- 57 Foto från Donna Anderson.
- 58 Nylander.
- 59 Foto från New Sweden Historical Society.
- 60 Albin Lundeen, tvåsidig biografi (trol. från 1950-talet), från Donna Andersson.
- 61 Donna Anderson, e-post 2020.
- 62 Såningsmannen (am.), år 1, # 2 (februari 1913). Från Donna Andersson. Denna tidning hade sannolikt inget samband med den Såningsmannen som utgavs i Sverige av John Saxon, och som hette Saxons Veckotidning från 1964.
- 63 Foto från Donna Anderson.
- 64 Anderson.
- 65 Såningsmannen (Am.), feb. 1913.
- 66 www.elimpark.org.
- 67 Anderson.
- 68 Ibid.
- 69 The Bristol Press, 29 oktober 1950. Ancestry.com: Family tree, Donna Andersson.
- 70 valley.newhavenindependent.org, 1 mars 2015.
- 71 Anderson.
- 72 Foto från Anderson.
- 73 Ibid.
- 74 Ibid.

-
- 75 Foto från McClaren Davies.
- 76 Davies, e-post 2020.
- 77 Ibid.
- 78 Ibid.
- 79 Födelse- och dopbok, Lyby (M) CI:10 (1895–1936).
- 80 Davies.
- 81 Foto från Davies.
- 82 Davies.
- 83 Uppgift om dödsorsaker beträffande Mathilda och hennes barn från McClaren Davies.
- 84 Foto från Davies.
- 85 Davies.
- 86 Ibid.
- 87 Ibid.
- 88 Ibid.
- 89 Ibid.
- 90 Ibid.
- 91 Foto från Davies.
- 92 Ibid.
- 93 Ancestry.com. USA, Mönstringskort från första världskriget, 1917–1918.
- 94 Davies.
- 95 Ibid.
- 96 Sherrymoon Family Tree, Ancestry.
- 97 Nordiska Muséet, *Svenskar i Amerika* (public domain).
- 98 McClaren Malcolm (Davies), reviderad version juli 2019.
- 99 *Så påverkade utvandringen till Amerika Sveriges befolkning*. 2013-08-28, scb.se.
- 100 www.libertyellisfoundation.org. Passagerarlista 1923.
- 101 Ancestry.com. Pennsylvania, dödsattester, 1906-1967.
- 102 Ancestry.com: United States World War II Draft Registration Cards.
- 103 Pennsylvania dödsbevis 1906–1965.
- 104 Ancestry.com. USA, inkallelseorder för yngre män i samband med det andra världskriget, 1940–1947
- 105 Ancestry.com. Pennsylvania, ansökan om kompensation för krigsveteraner från andra världskriget, 1950–1966
- 106 Ancestry.com. Pennsylvania, ansökan om kompensation för krigsveteraner från första världskriget.
- 107 Nancy Brice, e-post 2020.
- 108 Brice.
- 109 Ibid.
- 110 Colleen Dow, e-post 2020.

-
- 111 Ancestry.com. Pennsylvania, dödsattester, 1906–1966.
- 112 Foto från Colleen Dow.
- 113 Ibid.
- 114 Ancestry.com. USA, inkallelseorder för yngre män i samband med det andra världskriget, 1940–1947.
- 115 Brice.
- 116 Se 113.
- 117 Foto från Dow.
- 118 Minnesord från tidning, juli 1963. Från Dow 2020.
- 119 Alla citat i detta avsnitt från Colleen Dow.
- 120 Dow.
- 121 Ibid.
- 122 Foto från Dow.
- 123 Ancestry.com. Pennsylvania, ansökan om kompensation för krigsveteraner från andra världskriget, 1950–1966.
- 124 Dow.
- 125 Foto från Nancy Brice.
- 126 Brice.
- 127 Foto från Brice.
- 128 Brice.
- 129 Ibid.
- 130 Foto från Brice.
- 131 Ibid.
- 132 Ibid.
- 133 Brian Anderson, Ancestry-meddelande januari 2019.
- 134 Ted Newbury, e-post 28 december 2019.
- 135 Inflyttningslängd Billeberga (M) B:3 (1865–1894).
- 136 Husförhörslängd Billeberga (M) AI:6 (1866–1876) s. 36.
- 137 Födelse- och dopbok Viken CI:5 (1861–1887) s. 150.
- 138 Husförhörslängd Helsingborgs stadsförs. (Maria) (M) AI:88 (1890–1894) s. 1197.
- 139 Ancestry.com: New York Passenger Lists, 1820–1957.
- 140 *Evelyn Mathilda Newbury's memories*, ca 1998. Transkriberat av Ted Newbury och Susan Pettipas, 2020.
- 141 Ted Newbury, e-post 2019.
- 142 Dianne Anelli, kommentar på Ancestry family tree.
- 143 Alla foton på denna sida från Ted Newbury.
- 144 E.M. Newbury.
- 145 Susan Pettipas, e-post 2020. Även resten av avsnittet, inklusive citat, har hämtats från mejlkorrespondens med Susan.
- 146 Ted Newbury.

-
- 147 E.M. Newbury.
- 148 Foton på denna sida från Dianne Anelli.
- 149 Anelli.
- 150 Ibid
- 151 Ibid.
- 152 Foton på paret Anelli samt syskonen Brenda och Douglas från Dianne Anelli.
- 153 Susan Pettipas.
- 154 Ted Newbury.
- 155 Ted Newbury.
- 156 Ibid.
- 157 Susan Pettipas.
- 158 Ted Newbury.
- 159 Ted Newbury, telefonintervju i september 2020, liksom övriga direktcit.
- 160 Foto från Ted Newbury's Facebook.
- 161 Foton denna sida från Ted Newbury.
- 162 Foton denna sida från Susan Pettipas.
- 163 Susan Pettipas.
- 164 Foto från Ted Newbury.
- 165 E.M. Newbury
- 166 Husförhörslängd Billeberga (M) AI:6 (1866–1876) sid 36.
- 167 Lysnings- och vigselbok, Billeberga (M) EI:1 (1865–1894) s. 28.
- 168 Fångrulla Malmö centralfängelse (M) DIIIIa:65 (1908) s. 40.
- 169 Ibid.
- 170 Polisunderrättelser 1908 nr 113.
- 171 Alla foton i detta kapitel från Christina Fowler där ej annat anges.
- 172 Ancestry.com. Rapporter över avlidna am. medborgare utomlands, 1835–1974.
- 173 Christina Fowler, e-post 2020.
- 174 Ibid.
- 175 Alla citat i detta avsnitt från Christine Fowler, e-post 2020.
- 176 Pennsylvania, ansökan om kompensation för krigsveteraner från andra världskriget, 1950–1966.
- 177 Naval History and Heritage Command, www.history.navy.mil.
- 178 Ibid.
- 179 Ancestry.com: New York Passenger Lists, 1820–1957.
- 180 Delaware County Daily Times (Chester, Pennsylvania), October 3, 1962.
- 181 Foto från Christina Fowler.
- 182 Findagrave.com.
- 183 Alla citat i denna del från Christina Fowler, e-post 2019–2020.
- 184 Foto från Christina Fowler.

-
- 185 Dombok Luggude Härad Vårtinget 1874, §231 and 244.
- 186 Ibid.
- 187 Ibid.
- 188 Fångrullor Malmö Länsfängelse 1875 (DIII aa vol. 41).
- 189 Ibid.
- 190 Husförhörslängd Norra Vram (L, M) AI:20 (1870–1875) s. 114.
- 191 Dödbok Norra Vram FI:2 s. 4.
- 192 Anne Geyer, e-post 2019.
- 193 Ancestry.com: 1900 United States Federal Census.
- 194 Mary Joan Frackelton via e-post från Anne Geyer 2020.
- 195 Ancestry.com: USA, inkallelseorder för yngre män i samband med andra världskriget, 1940–1947.
- 196 Geyer.
- 197 www.agriberry.com.
- 198 Ibid.
- 199 Ellis Island, passagerarlista 1904.
- 200 Ibid.
- 201 Ancestry.com: USA, mönstringskort från andra världskriget 1942.
- 202 Findagrave.com: Flint Journal (MI), 29 december 2014.
- 203 Flyttlängd Häglinge (L, M) B:3 (1895–1933) s. 21.
- 204 Ancestry.com. New York, passagerarlistor, 1820-1957; New York Passenger Arrival Lists (Ellis Island), 1892-1924.
- 205 Ancestry.com: U.S.A Naturaliseringsregister, 1840–1957.
- 206 Foto från Cintra and Vernon Hess.
- 207 Vernon Hess, e-post 2020.
- 208 Foto från Cintra och Vernon Hess.
- 209 Ibid.
- 210 Ancestry.com: USA:s federala folkräkning 1930.
- 211 Ancestry.com. USA, Mönstringskort från första världskriget, 1917–1918.
- 212 Ancestry.com: New York, utdrag gällande militärtjänstgöring under första världskriget 1914–1919, samt Ancestry.com: USA, arméns transporttjänst, passagerarlistor, 1910–1939.
- 213 www.ships-wiki.fandom.com.
- 214 Ancestry.com. New York, utdrag rörande militärtjänst under första världskriget, 1914–1919.
- 215 Ellis Island, passagerarlista, 1907.
- 216 Ancestry.com: USA, Mönstringskort från andra världskriget 1942.
- 217 www.ellisland.se.
- 218 Foto från Ancestry family tree "genie_gnagie".
- 219 Ancestry.com: New York, passagerarlistor, 1820-1957.

-
- 220 Findagrave.com: Reno Evening Gazette (24 maj 1962).
- 221 Ancestry.com. USA-skolor, årsböcker, 1900–1999.
- 222 Findagrave.com.
- 223 Ibid.
- 224 Findagrave.com.
- 225 Ancestry.com: Nevada death registers 1911–1965.
- 226 Foto from Christopher Poe.
- 227 Foto from Loretta Poe, Facebook.
- 228 Ibid.
- 229 Helsingborgs stadsförsamling (Maria) (M) Alla:259 (1927–1936) s. 6578.
- 230 Ancestry.com. Kalifornien, electoral registers, 1900-1968.
- 231 Ancestry.com: Sweden, selected information on deaths, 1840-1947.
- 232 Passagerarlista, Ellis Island.
- 233 Dödbok Kävlinge (M) Fl:2 (1895–1939) s. 34.
- 234 Jim Polson, e-post 2020.
- 235 Foto från www.jimpolson.ca.
- 236 Polson.
- 237 Foto från Jim Polson.
- 238 Ibid.
- 239 Jim Polson, e-post 2019.
- 240 Ibid.
- 241 Foto från Jim Polson.
- 242 Jim Polson, telefonintervju 2 mars 2020, liksom övriga direktcitat.
- 243 www.jimpolson.ca.
- 244 Charles Bergman, *I remember*. Berättelse nedtecknad av Idas son Charles Bergman, Titusville, Pennsylvania 1978. Där ej annat anges har citaten i detta kapitel hämtats där.
- 245 *Fokus 98*, Norstedts.
- 246 Charles Bergman.
- 247 Warren Times Mirror, Sept 22, 1949. Från Al Bergman, 2014.
- 248 Ester Nilsson, intervju (2000).
- 249 Warren Times Mirror, 14 december 1950. Från Al Bergman, 2014.
- 250 Ibid.
- 251 The Kane Republican, 18 dec. 1950. Från Al Bergman, 2014.
- 252 Warren Times Mirror, 19 februari 1953. Från Al Bergman, 2014.
- 253 Foto från Nora Bergman.
- 254 Nora Bergman. *Open Adoption News*, fall 2010.
- 255 Nora Bergman. Från familjens minnen vid minnesstund för Al Bergman.
- 256 Jerry Bergman, e-post 23 augusti 2014.

-
- 257 Nora Bergman. Från familjens minnen vid minnesstund för Al Bergman.
- 258 Al Bergman, Facebook.
- 259 Till avsnittet om Al Bergman har uppgifter hämtats från Nora Bergman, Kent Bergman och timesheraldonline.com.
- 260 Nora Bergman. Från familjens minnen vid minnesstund för Al Bergman.
- 261 Nora Bergman, e-post 7 mars 2020.
- 262 Nora Bergman.
- 263 Kent Bergman, telefonintervju 2020.
- 264 Foto från Six String Heaven, Facebook.
- 265 Christian Bergman, e-post 2020.
- 266 Warren Times Mirror, 2 februari 1953. Från Al Bergman, 2014.
- 267 The Progress (Clearfield, PA), 24 december 1965. Från Al Bergman, 2014.
- 268 Al Bergman, e-post 2 september 2018.
- 269 Al Bergman, e-post 24 juni 2018.
- 270 Minnesord i tidning, september 2018. E-post från Angela Brockman.
- 271 Angela Brockman, e-post 8 mars 2020.
- 272 Kristin Bergman, e-post 2020.
- 273 Angela Brockman, Facebook.